

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA MESTA RAŽSKÉ TEPLICE

objednávateľ:

Mesto Ražské Teplice

Mestský úrad, SNP 1/29, 013 13 Ražské Teplice

IČO: 32 15 91

DIČ: 2020637124

Štatutárny orgán: RNDr. Peter Dobeš – primátor mesta

spracovateľ:

Euro Dotácie, s. r. o.

Národná 23, 010 01 Žilina

IČO: 36 438 766

DIČ: 2022122520 IČ DPH: SK2022122520

Štatutárny orgán: Ing. Martin Chachula - konateľ

Autorský kolektív:

vedúci kolektívu: Mgr. Roman Miškovič

spracovatelia: Ing. Monika Košútová

Ing. Juraj Bielik

Ing. Miroslav Škvarna

grafické spracovanie: Ing. Martin Chachula

© mesto Ražské teplice

OBSAH ŠTÚDIE

1	ÚVOD	9
2	ZÁKLADNÉ ÚDAJE	11
2.1	CHARAKTERISTIKA MESTA	11
2.2	HISTÓRIA MESTA	11
2.3	INSÍGNIE MESTA	12
3	PRÍRODNÉ PODMIENKY	15
3.1	VYMEDZENIE ÚZEMIA, POLOHA	15
3.1.1	MAKROPOLOHA	15
3.1.2	MEZO A MIKROPOLOHA	15
3.1.3	FYZICKOGEOGRAFICKÁ POLOHA	15
3.2	GEOLOGICKÝ VÝVOJ A GEOLOGICKÁ STAVBA	16
3.2.1	TEKTONICKÉ POMERY	16
3.2.2	GEOLOGICKÉ POMERY	17
3.3	GEOMORFOLÓGIA A RELIÉF	19
3.3.1	GEOMORFOLÓGIA	19
3.3.2	RELIÉF	19
3.3.3	GEOMORFOLOGICKÉ PROCESY	19
3.4	KLIMATICKÉ POMERY	20
3.4.1	KLIMATICKÉ OBLASTI	20
3.4.2	TEPLOTNÉ POMERY	20
3.4.3	INSOLAČNÉ POMERY	21
3.4.4	VLHKOSTNÉ A ZRÁŽKOVÉ POMERY	21
3.4.5	VETERNÉ POMERY	21
3.5	HYDROLOGICKÉ POMERY	23
3.5.1	POVRCHOVÉ TOKY	23
3.5.2	PODZEMNÉ VODY	23
3.6	PÔDNE POMERY	24
3.6.1	PÔDNE DRUHY	24
3.6.2	PÔDNE TYPY	24
3.7	RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO	26
3.7.1	FYTOGEOGRAFICKÉ ČLENENIE	27
3.7.2	ZOOGEOGRAFICKÉ ČLENENIE	28
3.7.3	BIOTOPICKÉ ČLENENIE	28
3.8	OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA	30
3.8.1	CHRÁNENÉ LOKALITY	30
3.8.2	CHRÁNENÁ A OHROZENÁ FLÓRA	30
3.8.3	CHRÁNENÁ A OHROZENÁ FAUNA	31
3.8.4	ZDROJE ZNEČISTENIA OVZDUŠIA	31
3.8.5	ZDROJE ZNEČISTENIA POVRCHOVÝCH A PODZEMNÝCH VÔD	31
3.8.6	ZNEČISTENIE PÔD	31
3.8.7	HLUKOVÉ ZAŤAŽENIE	32
3.8.8	KOMUNÁLNY ODPAD	32
4	INFRAŠTRUKTÚRA	35
4.1	DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA	35
4.1.1	CESTNÁ DOPRAVA	35

4.1.2	ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA	35
4.1.3	LETECKÁ DOPRAVA	35
4.1.4	HROMADNÁ DOPRAVA	36
4.1.5	CYKLISTICKÁ DOPRAVA	36
4.1.6	PEŠIA DOPRAVA	36
4.1.7	STATICKÁ DOPRAVA	36
4.2	TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	37
4.2.1	ROZVOD VODY	37
4.2.2	KANALIZÁCIA	38
4.2.3	ELEKTRIFIKÁCIA A OSVETLENIE	38
4.2.4	PLYNOFIKÁCIA A ROZVOD TEPLA	39
4.2.5	POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE	39
4.3	SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA	39
4.3.1	BYTOVÁ ŠTRUKTÚRA	39
4.3.2	ŠKOLSTVO	41
4.3.3	ZDRAVOTNÍCTVO	42
4.3.4	SOCIÁLNA POMOC	43
4.3.5	ŠPORT	43
4.3.6	KULTÚRA	44
4.3.7	BEZPEČNOSŤ	45
5	OBYVATEĽSTVO	47
5.1	DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ	47
5.2	VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	51
5.3	VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	53
5.4	NÁRODNOSTNÁ A NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA	54
5.5	ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY	54
6	HOSPODÁRSTVO	57
6.1	HOSPODÁRENIE MESTA	57
6.1.1	MAJETOK MESTA	57
6.1.2	HOSPODÁRENIE MESTA	57
6.2	PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V MESTE A ICH ŠTRUKTÚRA	59
7	CESTOVNÝ RUCH	63
7.1	ANALÝZA PRIMÁRNEJ PONUKY	63
7.1.1	PRÍRODNÉ PODMIENKY	63
7.1.2	KULTÚRNOHISTORICKÉ PODMIENKY	64
7.1.3	KÚPEĽNÍCTVO	65
7.1.4	ŠPORTOVÉ AKTIVITY	66
7.1.5	ORGANIZOVANÉ PODUJATIA	66
7.2	ANALÝZA SEKUNDÁRNEJ PONUKY	67
7.2.1	UBYTOVACIE ZARIADENIA	67
7.2.2	STRAVOVACIE ZARIADENIA	69
7.2.3	OSTATNÉ ZARIADENIA	69
7.3	ZÓNOVÉ ČLENENIE TURISTICKÝCH ATRAKCIÍ	70
7.4	ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU	72
8	ANALÝZY SWOT	73
8.1	INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	73
8.2	ĽUDSKÉ ZDROJE	74
8.3	PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR	74
8.4	CESTOVNÝ RUCH A VOENÝ ČAS	75
9	VÍZIA A STRATÉGIA ROZVOJA	77

<u>10</u>	<u>STRATEGICKÉ DOKUMENTY</u>	<u>87</u>
10.1	NADREGIONÁLNE STRATEGICKÉ DOKUMENTY	87
10.2	NÁRODNÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY	93
<u>11</u>	<u>ZÁVER</u>	<u>99</u>

ZOZNAM TABULIEK

Tabuľka č. 1 - Klimatické ukazovatele územia	22
Tabuľka č. 2 - Odpadové hospodárstvo	32
Tabuľka č. 3 - Chránené lokality a útvary územia	32
Tabuľka č. 4 - Štruktúra bytov územia	40
Tabuľka č. 5 - Veľkosti bytov územia	40
Tabuľka č. 6 - Vývoj vytváranosť materských škôl na území	41
Tabuľka č. 7 - Vývoj vytváranosti základnej školy na území	42
Tabuľka č. 8 - Zdravotná starostlivosť v Rajeckých Tepliciach (2006, počet lekárov)	42
Tabuľka č. 9 - Prehľad poskytovaných sociálnych služieb	43
Tabuľka č. 10 - Organizácie zabezpečujúce sociálnu pomoc so sídlom v Rajeckých Tepliciach:	43
Tabuľka č. 11 - Športové organizácie územia	44
Tabuľka č. 12 - Prehľad kultúrnych organizácií, spolkov a združení v meste	45
Tabuľka č. 13 - Vývoj počtu obyvateľov Rajeckých Teplíc v porovnaní s SR	47
Tabuľka č. 14 - Dynamika obyvateľstva Rajeckých Teplíc	48
Tabuľka č. 15 - Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa sektorov národného hospodárstva	55
Tabuľka č. 16 - Hospodárenie mesta za obdobie 2001 – 2006 (v tis. Sk)	57
Tabuľka č. 17 - Viacročný rozpočet mesta (2007 – 2009, v tis. Sk)	58
Tabuľka č. 18 - Ekonomické subjekty pôsobiace na území mesta podľa OKEČ	59
Tabuľka č. 19 - Ekonomické subjekty pôsobiace na území mesta podľa právnej formy	60
Tabuľka č. 20 - Veľkosť ekonomických subjektov pôsobiacich na území mesta v závislosti od počtu pracovníkov a výšky ročného obratu	61
Tabuľka č. 21 - Prehľad kultúrno-spoločenských podujatí organizovaných v Rajeckých Tepliciach	67
Tabuľka č. 22 - Vytváranosť ubytovacích zariadení v Rajeckých Tepliciach	68
Tabuľka č. 23 - Vytváranosť ubytovacích zariadení v kúpeľnom areáli Rajeckých Teplíc	68

ZOZNAM GRAFOV

Graf č. 1 -	Vývoj pôrodnosti v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina	48
Graf č. 2 -	Vývoj úmrtnosti v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina	49
Graf č. 3 -	Vývoj prirodzeného pohybu V Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina	49
Graf č. 4 -	Vývoj imigrácie v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina	50
Graf č. 5 -	Vývoj emigrácie v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina	50
Graf č. 6 -	Vývoj migračného pohybu v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina	51
Graf č. 7 -	Štruktúra imigrantov podľa pôvodu (2005)	51
Graf č. 8 -	Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa pohlavia a veku (2005)	52
Graf č. 9 -	Index feminity (‰, 2005)	52
Graf č. 10 -	Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa biologických vekových kategórií (2005)	53
Graf č. 11 -	Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa biologických vekových kategórií a veku (2005)	53
Graf č. 12 -	Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa náboženského vierovyznania	54
Graf č. 13 -	Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa sektorov národného hospodárstva v porovnaní s okresom Žilina	55
Graf č. 14 -	Vývoj hospodárenia mesta za obdobie 2001 - 2006	58

ZOZNAM OBRÁZKOV

Obrázok č. 1 - Poloha mesta Rajecké Teplice v rámci administratívno-správneho usporiadania SR	16
Obrázok č. 2 - Geologická stavba územia	18
Obrázok č. 3 - Geomorfologické pomery územia	20
Obrázok č. 4 - Klimatické oblasti územia	22
Obrázok č. 5 - Pôdne typy územia	26
Obrázok č. 7 - Chránené lokality a útvary územia	33
Obrázok č. 8 - Dopravná dostupnosť Rajeckých Teplíc	37
Obrázok č. 9 - Zónové členenie pamiatkového fondu, galérií a múzeí	70
Obrázok č. 10 - Zónové členenie ľudovej architektúry	70
Obrázok č. 11 - Zónové členenie hradov, zámkov a kaštieľov	71
Obrázok č. 12 - Zónové členenie možností športového využitia	71

ZOZNAM PRÍLOH

---

1 ÚVOD

Pre poznanie územia, pre ktoré je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej len PHSR) vypracovávaný, je nevyhnutné poznať užšie a aj širšie vzťahy územia s jednotlivými zložkami krajiny a humánnej sféry. Vytvorenie PHSR sa nezakladá na vyčerpávajúcich informáciách o každej prírodnej a humánnej zložke, podáva ich základné a podstatné charakteristiky. Na druhej strane sa však charakteristika jednotlivých zložiek nezužíva len na ich opis, ale v zmysle systémového prístupu je diferenciacia kvality jednotlivých zložiek v priestore a čase vysvetľovaná na základe väzieb s ostatnými zložkami. V tomto zmysle je text koordinovaný aj s aktuálnym Atlasom krajiny Slovenskej republiky (2002).

Poslaním PHSR (práve za pomoci podrobných analýz) je zabezpečenie kontinuity rozvoja vychádzajúcej z reálnych predpokladov odhliadnuc od politických vplyvov na miestnu samosprávu. Cieľom PHSR je vytvorenie stratégie rozvoja obce kladúcej dôraz na zahrnutie a sklbenie ekonomických a sociálnych záujmov jej občanov do nastavenia smeru budúceho rozvoja obce a to všetko v súlade s prijatými koncepciami Slovenskej republiky, Žilinského samosprávneho kraja

Rozvoj regiónov predstavuje dynamicky sa vyvíjajúci proces, ktorý so sebou prináša nevyhnutnosť riešenia viacerých závažných problémov. Regionálna a štrukturálna politika ponúkajú nielen návody, ale aj možnosti riešenia týchto problémov. Úspešnosť a efektivita však závisí od schopnosti implementácie jednotlivých nástrojov v podmienkach konkrétnych regiónov. To však predstavuje zložitý a neustále sa meniaci proces, ktorý si v prvom rade vyžaduje vysokú informovanosť obyvateľstva a schopnosť aktívne sa zapojiť do procesu implementácie rozvojových prvkov.

2 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

2.1 CHARAKTERISTIKA MESTA

NÁZOV	Rajecké Teplice
ŠTATÚT	mesto
SÍDLO	Mestský úrad, SNP 1/29, 013 13 Rajecké Teplice
VYŠŠÍ ÚZEMNÝ CELOK	Žilinský samosprávny kraj
OKRES	Žilinský
PRVÁ PÍSMONÁ ZMIENKA	r. 1376
POLOHA	49°07'36'' s.z.š. 18°40'56'' v.z.d.
NADMORSKÁ VÝŠKA (m)	420 m.n.m.
VÝMERA (km²)	11,846
POČET OBYVATEĽOV	2942 (rok 2005)
HUSTOTA	248 obyv./km ²

2.2 HISTÓRIA MESTA

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1376 (v listine uhorského kráľa Ľudovíta Veľkého), kedy miestne šoltýšstvo vlastnila rodina Baloghovcov. V listine sa obec spomína v súvislosti so zámenou kráľovských majetkov v Novohradskej stolici za rajecké majetky šľachtica Dominika a jeho príbuzných ako škultécia dediny Teplica: „scultetia seu rectoratus vulgo wayth villae Tapolcha“. Pravdepodobný vznik Rajeckých Teplíc teda môžeme datovať približne do polovice 14. storočia vďaka kolonizácii z neďalekej Žiliny, rovnako ako to bolo u ďalších osád Rajeckej doliny.

Územie súčasnej obce však bolo osídľované a obývané ešte dávno predtým, čo dokazujú sídliská púchovskej kultúry z počiatku rímskeho veku a následne aj povetkomoravské sídliská.

Od roku 1496 patrila obec pod správu feudálov z Lietavy, ktorí sa však postupom času menili. Po Jánovi Zápoľskom sa stal majiteľom obce Mikuláš Kostka. Príchodom Františka Thurza - zaťa Mikuláša Kostku, v roku 1558, prešla správa Rajeckých Teplíc na dlhšie obdobie pod rodinu Thurzovcov, ktorí už od konca pätnásteho storočia hrali významnú úlohu v hospodárskom, politickom a kultúrnom živote viacerých krajín strednej Európy. To sa odrazilo aj na prístupe k samotnej obci a okoliu. Thurzovci vybudovali pri prameňoch kúpele, no samotné pramene a ich okolie sa upravovali až v roku 1615 vďaka Jurajovi Thurzovi. V tomto období dochádza postupne aj k zlúčeniu kúpeľov a samotnej osady. Rajecké Teplice sa tak začali vyvíjať ako kúpeľná obec. Po smrti Juraja Thurza však dochádza k majetko-právnym sporom, ktorých vyústením bol úpadok obce i kúpeľov. K opätovnému rozvoju dochádza až koncom 18. storočia. V tomto období sa tu objavujú aj prví lekári dokumentujúci liečivé účinky termálnych prameňov. Takisto z tohto obdobia pochádza aj prvý chemický rozbor termálnej vody z oblasti. V roku 1784 mala obec 4 domy a 27 obyvateľov, v roku 1828 už 8 domov a 89 obyvateľov. Pozitívny vplyv na vývoj obce i kúpeľov malo dobudovanie železničného spojenia na úseku Trenčín - Žilina. Rozvoj kúpeľov znamenal i rozvoj samotnej obce, čo prinášalo úžitok a zlepšenie pracovných možností aj pre obyvateľov. Mnohí z nich nachádzali zamestnanie v kúpeľoch, či už pri stavbe kúpeľných domov alebo priamo v už vybudovaných zariadeniach ako sluhovia alebo sa starali o príťahlé

parky, záhrady. To umožnilo na tie časy pohodlný príchod návštevníkom kúpeľov až do Žiliny odkiaľ sa presúvali do Rajeckých Teplíc na bríčkách a omnibusoch.

Na istý čas boli Rajecké Teplice aj samostatnou obcou no v roku 1880 boli pripojené k obci Kanská. Nárast popularity kúpeľov i obce to však neovplyvnilo. V roku 1889 dokonca navštívil Rajecké Teplice arciknieža Karol Ľudovít s manželkou a ďalšími príslušníkmi cisárskeho dvora vo Viedni. Táto krátka návšteva mala pre kúpele veľký význam, čo sa odrazilo v návštevnosti v ďalšom období. Majitelia kúpeľov začínajú so zveľaďovaním kúpeľov. Stavajú sa nové vily a aj liečebný ústav, vytyčuje sa ochranné pásmo liečivých prameňov. Skoro celé katastrálne územie obce zaberá kúpeľný areál. V roku 1898 sa začína výstavba lokálnej železnice Žilina – Rajec. Jej dokončenie už nasledujúceho roku výrazne ovplyvnilo návštevnosť v ďalšom období. Dobrá dostupnosť umožnila príchod širších vrstiev obyvateľstva. Tomu úmerne však klesá počet zámožnejších hostí z radov aristokracie.

Začiatkom 20. storočia začali kúpele pomaly upadať, klesala ich návštevnosť avšak najväčšiu ranu obci i samotným kúpeľom zasadila 1. svetová vojna. Väčšinu hostí v minulosti tvorila najmä bohatá aristokracia a veľkostatkári. Táto skupina návštevníkov však zmenou hraníc aj geopolitických pomerov a nástupom éry národných štátov po roku 1918 pre kúpele prestala existovať. Kúpele boli teda nútené sa preorientovať na získanie domácich hostí a pacientov, členov nemocenských pokladníc a poisťovní.

V 30. rokoch došlo k prestavbe kúpeľov, ktorej výsledok aj napriek ťažkým bojom v oblasti r. 1944 počas 2. svetovej vojny, je viditeľný dodnes. Upravujú sa parky. V roku 1927 bol založený prvý hasičský zbor v obci. Roku 1935 prebehla celková elektrifikácia obce.

Do roku 1951 sa Rajecké Teplice vyvíjali ako osada obce Kanská. Po osamostatnení dochádza k ďalšiemu rozvoju obce. Stavajú sa nové rekreačné strediská, bytovky, prebieha rekonštrukcia a modernizácia kúpeľov. Rajecké Teplice nadobúdajú charakter kúpeľného mestečka. Roku 1959 získali Rajecké Teplice štatút kúpeľného miesta, ktorý vymedzil územie kúpeľov a zaručil ochranu liečivých prameňov. V 70. rokoch sa v obci vybudoval vodovod a došlo aj ku plynifikácii obce.

Od roku 1980 boli Rajeckými Teplicami integrované obce Poluvsie, Stránske, Kanská, Kunerad a Kamenná Poruba, no spojenie kúpeľného miesta a obcí výrazne poľnohospodárskeho charakteru sa neukázalo ako veľmi pozitívne.

Rajecké Teplice nadobudli 8. februára 1989 štatút mesta. Táto udalosť i spoločensko-politické zmeny, ktoré priniesol november 1989, významne ovplyvnil ďalší rozvoj kúpeľného mesta. Obce pričlenené v roku 1980 k Rajeckým Tepliciam sa osamostatnili (okrem Poluvsia). Dochádzalo k reštitúcii. Viaceré objekty obce boli vrátené do vlastníctva ich pôvodným majiteľom a dochádzalo aj k samotnej privatizácii majetku. Slovenské liečebné kúpele Rajecké Teplice, š. p., boli 1. 2. 1996 transformované na akciovú spoločnosť, ktorej súčasťou sú Prírodné liečebné kúpele Rajecké Teplice a Kúpeľná liečebňa Kunerad.

2.3 INSÍGNIE MESTA

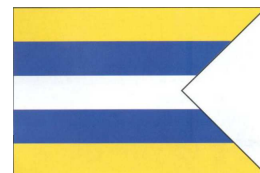
Medzi insígnie mesta patria predovšetkým:

- erb
- vlajka
- pečať

Rajecké Teplice sa vyvíjali od konca 19. storočia až do polovice nášho storočia ako osada na teritóriu obce Kanská, a tak nevykonávali vlastnú úradnú činnosť. Ani osamostatnenie Rajeckých Teplíc v roku 1951 ešte nevytvorilo podmienky na konštituovanie osobitnej symboliky kúpeľného mestečka. Až po priznaní štatútu mesta v roku 1989 si Rajecké Teplice vytvorili nový mestský erb. Ten vychádza zo symboliky miestnych prameňov, charakterizovaných zvlnenými pásmi. Spolu so symbolom slnka i modrou farbou štítu sa vhodne evokuje myšlienka interakcie slnka, vody a vzduchu a ich liečivých účinkov. Mesto prijalo svoj erb 22. marca 1989.

Vlajku mesta tvorí päť pozdĺžnych pruhov rovnakej šírky vo farbách žltej, modrej, bielej, modrej a žltej. Pomer strán je dva ku trom a je ukončená zástrihom siahajúcim do jednej tretiny dĺžky listu vlajky.

Symbole mesta Rajecké Teplice sú zaevidované v Heraldickom registri Slovenskej republiky pod signatúrou R-2/1991.

3 PRÍRODNÉ PODMIENKY

3.1 VYMEDZENIE ÚZEMIA, POLOHA

3.1.1 makropoloha

Mesto Rajecké Teplice leží v strednej Európe, v severozápadnej časti Slovenskej Republiky v Žilinskom kraji. Od hlavného mesta SR je vzdialené cca 160 km SV smerom.

Matematicko-geografická poloha mesta je 49°07'36" s.g.š. a 18°40'56" v.g.d.

3.1.2 mezo a mikropoloha

Rajecké Teplice ležia pomerne blízko spoločnej slovensko-česko-poľskej trojhranice (45 km JJZ smerom) pričom najkratšia vzdušná vzdialenosť k Českým hraniciam je 35 km SZ smerom. Podobná je aj vzdušná vzdialenosť od Poľských hraníc a to cca 40 km SV smerom.

Mesto sa nachádza v okrese Žilina pričom leží približne 15 km južne od samotného centra okresného aj krajského mesta Žilina a asi 6 km SV od mesta Rajec. Z okresného hľadiska môžeme povedať, že je obec lokalizovaná v centre okresu (avšak s ohľadom na výrazne asymetrický tvar okresu). Katastrálna hranica mesta je približne 5 km vzdialená od okresnej hranice s okresom Martin a Bytča, najmä vďaka podobne asymetrickému tvaru katastra samotných Rajeckých Teplíc, ktorý je výrazne pretiahnutý v smere SZ-JV. Z krajského hľadiska má obec i jej kataster periférnu polohu - je lokalizovaná v jeho JZ časti vo vzdialenosti cca 10 km od administratívnej hranice s Trenčianskym krajom.

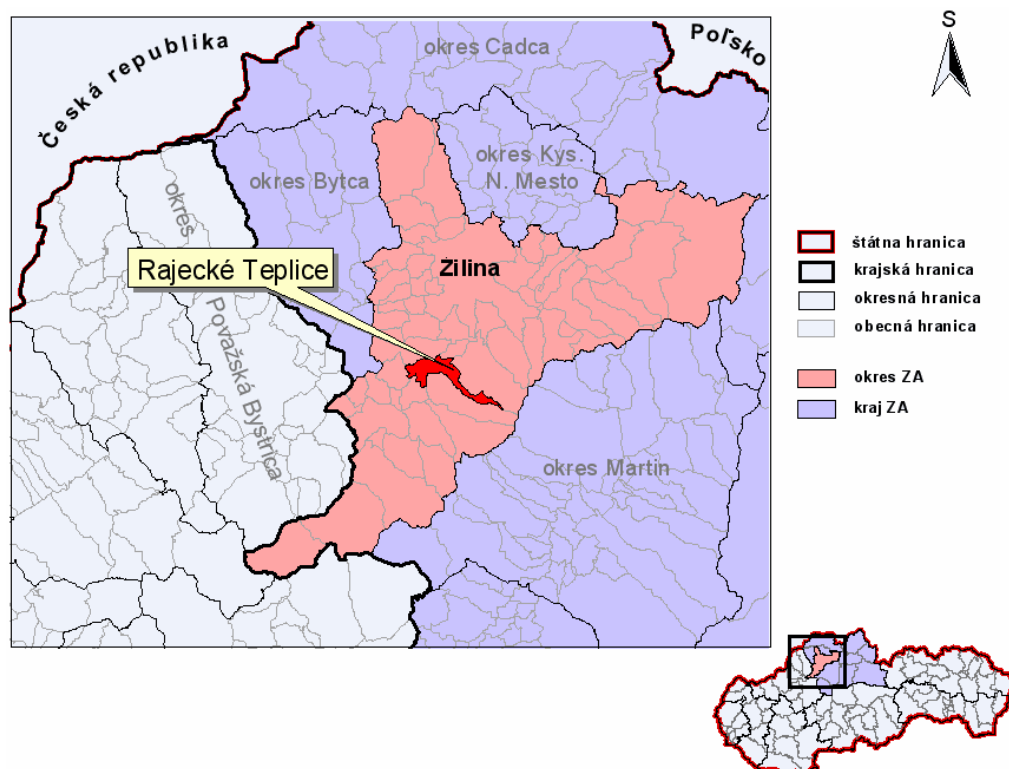
Mesto susedí na severe s obcami Porúbka a Lietavská Svinná-Babkov, na východe s obcou Turie, na juhu s obcou Stránske a Kanská, na západe s obcou Zbyňov.

3.1.3 fyzickogeografická poloha

Z fyzickogeografického hľadiska sa mesto Rajecké Teplice nachádza vo Fatransko-Tatranskej oblasti, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty patriacej do Alpsko-Himalájskej sústavy. Leží v severnej časti Rajeckej kotliny, ktorá je súčasťou Žilinskej kotliny. Do severnej časti katastra, bližšie k zastavanému územiu zasahujú Súľovské vrchy časťou Skalky. Poluvsianska časť katastra smerom na JV leží v Lúčanskej časti Malej Fatry.

Mesto leží v nadmorskej výške 420 m. n. m. na rieke Rajčanka. Tá preteká katastrom zo západu na východ a tvorí os samotného mesta. Územím obce pretekajú ďalšie tri vodné toky, všetky prameniace na juh od katastra v pohorí Malej Fatry. Sú to Porubský, Kuneradský a Medzihorský potok.

Obrázok č. 1 - Poloha mesta Rajce Teplice v rámci administratívno-správneho usporiadania SR

zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

3.2 GEOLOGICKÝ VÝVOJ A GEOLOGICKÁ STAVBA

3.2.1 tektonické pomery

Rajecská kotlina, v ktorej je mesto Rajce Teplice lokalizované, predstavuje zo štruktúrneho hľadiska tektonickú depresiu so zložitou stavbou vyplývajúcou z jej regionálnej geotektonickej pozície. Na štruktúrnom sformovaní a usporiadaní Rajeckej kotliny a okolitých pohorí sa podieľala alpínska tektogenéza, ktorej výsledkom je systém vrásových štruktúr.

Rajecská kotlina je oproti okolitým pohoriam obmedzená pozdĺžnymi zlomovými systémami SV-JZ smeru, ktoré majú značný hĺbkový dosah so strmým úklonom. Pozdĺž malofatranského zlomu kotlina poklesávala a vytvorila sa jej centrálna depresia v priestore medzi Rajcom a Kamennou Porubou. Príľahlá časť Malej Fatry má zložitú príkrovovo-vrásovú stavbu. Dominantným prvkom je antiklinála Kozia (ohyb horninových vrstiev alebo súboru hornín do oblúka nahor, sedlo), ktorej os má súhlasný priebeh s malofatranským zlomom. Jej jadro tvoria permské a spodnotriasové súvrstvia, ktoré sú porušené sústavou zlomov južne od Kuneradu. Pozdĺž malofatranského zlomu medzi Kuneradom a Ďurčinou sú zachované útržky triasových karbonátov nadložených tektonických jednotiek - križňanského a chočského príkrovu.

Ďalšou významnou pozdĺžnou tektonickou líniou je rajeco-teplický zlom, ktorý ohraničuje kotlinu a antiklinálu Skaliek, ktorá bola pozdĺž tohto zlomu vyzdvihnutá. Zároveň zlomová línia oddeľuje Rajecskú kotlinu od ostatných podcelkov Žilinskej kotliny. Dolomity a vápence chočského a strážovského príkrovu príľahlej časti Strážovských vrchov sú synklinálne uložené.

Významnú úlohu najmä z hľadiska výstupu termálnych vôd v Rajeckých Tepliciach majú priečne zlomy SZ-JV smeru. Porušujú linearitu starších pozdĺžnych zlomov a sú

sprevádzané vertikálnymi pohybmi s poklesom alebo výzdvihom blokov podložia kotliny. Výrazné sú v Malej Fatre, ich pokračovanie do kotliny nie je identifikovateľné pre kvartérny pokryv (RAKÚS, KYSELA. 1983).

Medzi najvýraznejšie zlomy tohto systému patrí zlom medzi Rajeckými Teplicami a Kamennou Porubou, ktorý rozdeľuje Rajeckú kotlinu na dva celky s odlišnými úložnými pomermi (RAKÚS, KYSELA, 1983) a s odlišným charakterom podložia (ARDOVÁ, UZONĚ, 1985). Zároveň je veľmi pravdepodobné, že slúži ako výstupová cesta termálnych vôd z podložia kotliny do výverovej oblasti v Rajeckých Tepliciach.

3.2.2 geologické pomery

Rajecká kotlina ako súčasť Žilinskej kotliny patrí do sústavy terciérnych kotlín, ktoré vznikli v oblasti peripieninského lineamentu. Táto hlbinná tektonická línia oddeľuje vonkajšie a vnútorné Karpaty. Z tejto pozície vyplýva komplikovaná štruktúro-tektonická stavba kotlín.

Geologicko-tektonickú stavbu Rajeckej kotliny a časti hraničných pohorí tvoria nasledovné jednotky:

- tatrikum (kryštálinikum a jeho obalová jednotka),
- križňanský príkrov,
- chočský a strážovský príkrov,
- paleogén (centrálnokarpatský a súľovský).

Kryštálinikum reprezentované granodioritmi zasahuje do územia obce len v juhovýchodnej časti katastra.

Prevažná časť hodnotených západných svahov Malej Fatry (bližšie Lúčanskej Malej Fatry) je budovaná obalovou sukcesiou so stratigrafickým rozsahom perm - spodná jura.

Podstatná časť horninových komplexov je sformovaná do štruktúry antiklinály Kozia medzi Ďurčinou a dolinou Turského potoka. Jadro antiklinály je budované permskými, faciálne odlišnými súvrstviami. Stráňanské súvrstvie (východne od Kuneradu) je tvorené komplexom zlepencov, arkóz a drob s hrúbkou viac ako 500 m.

Kamenoporubské vrstvy tvoria časť jadra antiklinály juhovýchodne od Kamennej Poruby a ich základnými členmi sú bridlice a pieskovce s hĺbkou viac ako 600 m.

Mezozoický komplex obalovej jednotky začína spodnotriasovými kremíťmi konglomerátmi a pokračuje lúžňanským súvrstvom kremencov a pieskovcov. Vrstevný sled spodného triasu ukončujú ílovité bridlice a pieskovce s polohami sadrovca a ílovitých dolomitov. Pomerne veľké plošné rozšírenie majú stredno-vrchnotriasové vápence a dolomity, ktoré sú v juhovýchodnej časti v tektonickom styku s kryštálinikom (dolina Turského potoka, Kuneradky a Kamenoporubského potoka).

Vyššie členy sukcesie (vrchný trias a spodná jura) vo vývoji ílovcov s vložkami organogénnych vápencov sa nachádzajú len pri Kunerade.

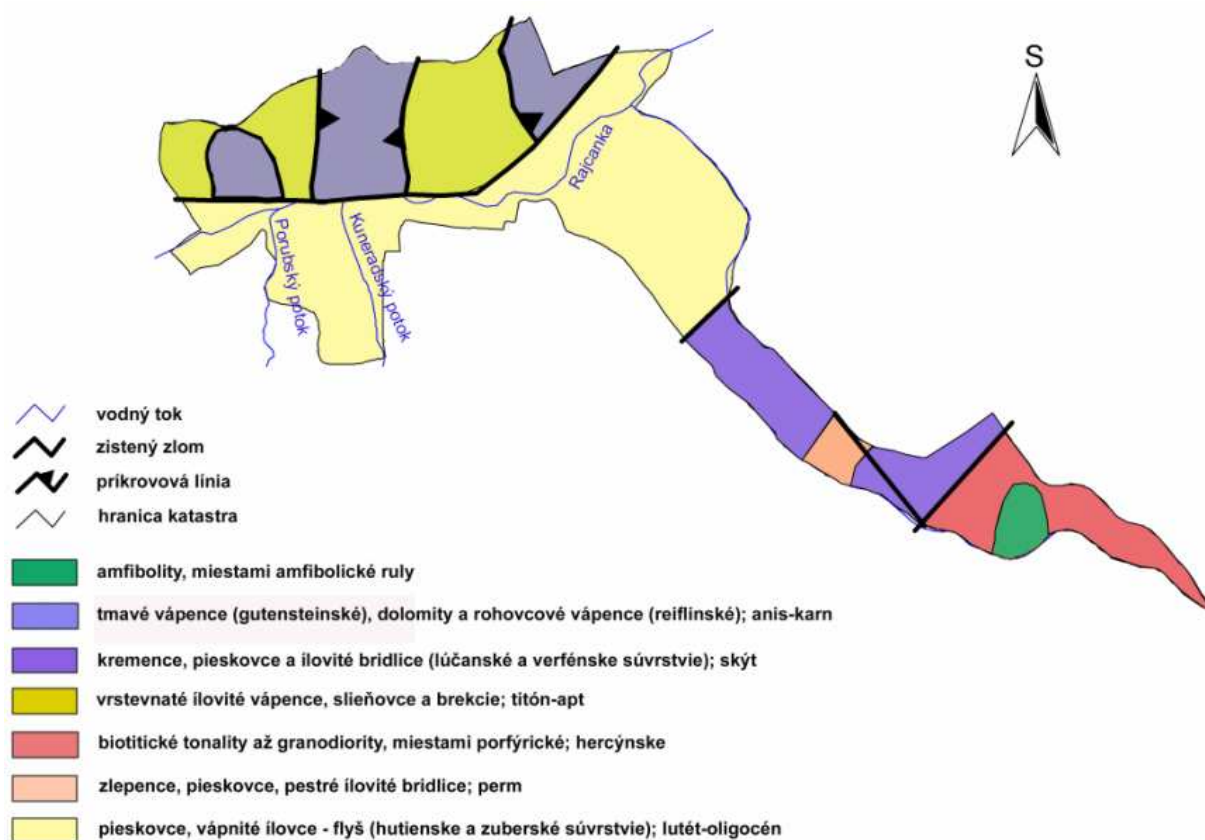
Križňanský príkrov v Malej Fatre je budovaný dvoma dielčiami príkrovmi - spodnejším Ďurčinským a vlastným križňanským príkrovom. Sú stavebnými jednotkami priestoru južne od Ďurčinej a Rajeckej Lesnej. Horninové komplexy Ďurčinského príkrovu sú vrchnotriasového až spodnokriedového veku. Vrstevný sled začína súvrstvom keupru a pokračuje plytkovodným vývojom jury - komplexom ílovcov a organogénnych vápencov. Najvyšším členom sú spodnokriedové slienité vápence a sliene.

Členy križňanského príkrovu sú strednotriasového až strednokriedového veku. V uvedenej oblasti sa vyskytujú vrchnotriasové až kriedové členy. Jura je v hlbokomorskom vývoji reprezentovaná škvritými slieňmi, slieňitými vápencami, radiolaritovými vápencami a radiolaritmi. Ich podloží je vrchnotriasové až spodnojurské súvrstvie organogénnych vápencov a ílovcov s vložkami vápencov. Krieda má podobný vývoj ako v Ďurčinskom príkrove. Stredný trias križňanského príkrovu (dolomity) je zachovaný len útržkovité pozdĺž malofatranského zlomu, oddeľujúci pohorie od Rajcekej kotliny, pri Kamennej Porube. Podobný plošný výskyt a pozíciu majú aj strednotriasové dolomity chočského príkrovu pri Ďurčinej. Väčšie rozšírenie karbonátov chočského príkrovu je v doline Turského potoka, v severovýchodnej časti prieskumného územia.

Základným stavebným prvkom antiklinálneho pásma Skaliek je spodnokriedový komplex slieňitých vápencov a slieňov križňanského príkrovu, na ktorom v príkrovovej pozícii sa nachádzajú trosky strednotriasových dolomitov, s menším zastúpením vápencov chočského príkrovu (pri Veľkej Čiernej a v úseku Rajceké Teplice - Poluvsie).

Vlastná výplň Rajcekej kotliny je paleogénneho veku (paleocén - eocén) a má znaky pribradlového aj centrálnokarpatského paleogénu. Výplň kotliny je tvorená bazálnym súvrstvom karbonátových zlepcov s prevahou dolomitického materiálu, flyšovým súvrstvom ílovcov a pieskovcov a lokálne sa vyskytuje najmladší člen vrstevného sledu - pieskovcové súvrstvie. Hrúbka paleogénnej výplne sa odhaduje na 1200-1700 m vrátane bazálneho paleogénu.

Obrázok č. 2 - Geologická stavba územia

zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

3.3 GEOMORFOLÓGIA A RELIÉF

3.3.1 geomorfológia

Územie mesta Rajecké Teplice patrí do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne Západné Karpaty, a fatransko-tatranskej oblasti. Severná časť katastra obce leží v celku Súľovské vrchy v podcelku Skalky. Stredná časť záujmového územia s väčšou časťou zastavaného územia je lokalizovaná v celku Žilinská kotlina, podcelku Rajecká kotlina. JV časť katastra už zasahuje do celku Malá Fatra, podcelku Lúčanská Fatra a jej časti Lúčanské Veterné pole.

3.3.2 reliéf

Rajecká kotlina tvorí výraznú depresiu voči okolitému prostrediu Súľovských vrchov na severe, Strážovských vrchov na juhu a Malej Fatre na východe. Má pahorkatinný charakter, je mätko modelovaná najmä vzhľadom na pelitický charakter výplne. Absolútne výšky kotliny sa pohybujú v rozmedzí 380-580 m n. m. Relatívne v intervale 50-100 m. V kotline môžeme vyčleniť dva morfológické stupne:

- rovinné územie nivy Rajčanky a jej prítokov,
- pahorkatiny na predkvartérnych horninách (územie južne od Rajčanky)

Podcelok Skalky má výrazný, jasne ohraničený reliéf, podmienený hlavne litologickým charakterom hornín a ich odolnosťou voči procesu zvetrávania. Výrazné sú tu najmä trosky chočského príkrovu. Skalky tvoria brachyantiklinálu výrazne ohraničenú voči kotline v úseku Rajecké Teplice - Poluvsie. Skalky dosahujú absolútnu výšku cez 700 m. n. m. pričom kóta najvyššieho bodu Skalky je 778 m. n. m.

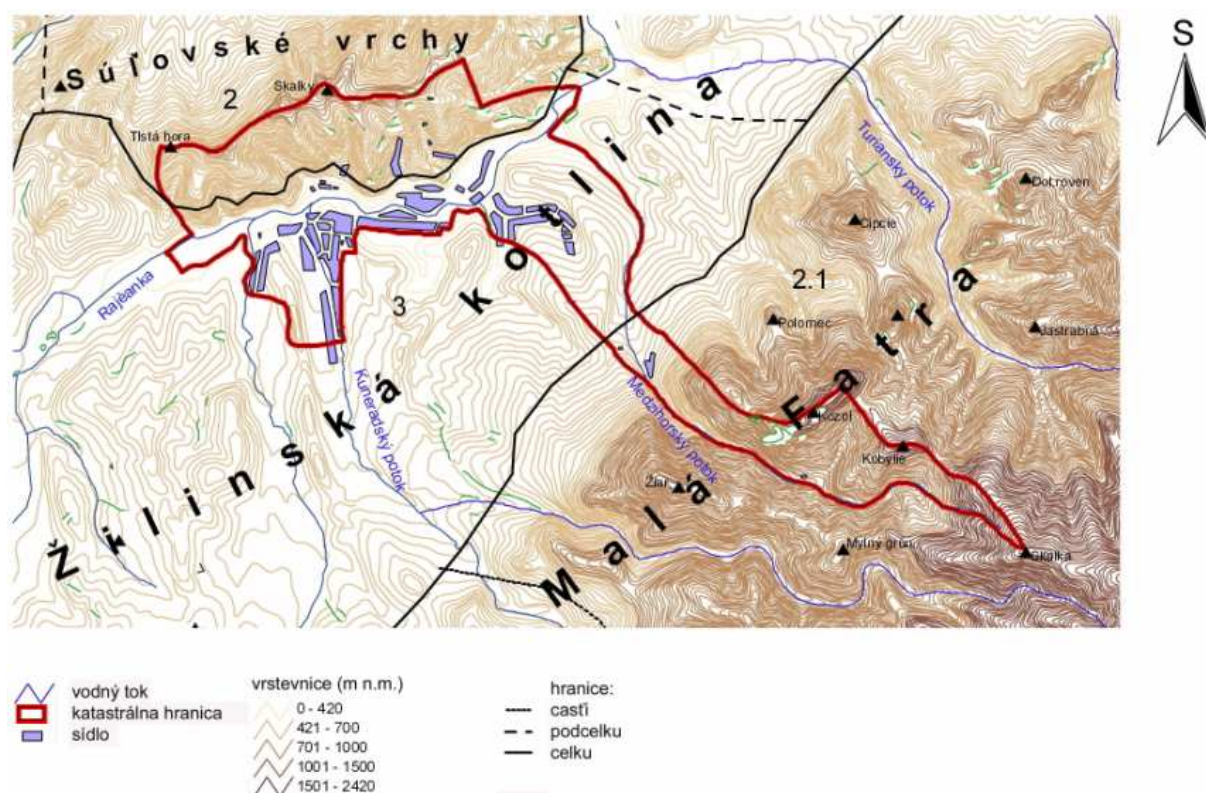
Oblasť Malej Fatry je na danom území rozčlenená najmä eróznou činnosťou povrchových tokov, ktoré sú založené na priečných tektonických líniah (Medzihorský potok, Kuneradský potok)

Nadmorská výška v katastri Rajeckých Teplíc sa pohybuje medzi 405-1308 m n.m. Typu reliéfu zodpovedá aj sklonitosť územia, ktorá sa v severo-južnom smere mení od strednej až veľkej (14°-24°), cez malú až strednú (2°-6°), strednú až veľkú (6°-14°) po veľkú (nad 24°).

3.3.3 geomorfologické procesy

V dotknutom území sa nestabilné javy vyskytujú lokálne len ako mikrozosuvy a mezozosuvy. Potenciálne miesta mikrozosuvov sa viažu prevažne na hlavnú dolinu Rajčanky. So stúpajúcou nadmorskou výškou, absenciou vegetačného pokryvu, zvyšovaním sklonu reliéfu postupne narastá pravdepodobnosť tvorby nielen mikro- ale aj mezozosuvov. Zároveň v celej oblasti kotliny stabilne prebieha fluválny proces s hĺbkovou eróziou spolu s pohybom hmoty (časť Skalky, Lúčanské Veterné pole) a fluválno-akumulačno-erózný proces na rieke Rajčanka.

Obrázok č. 3 - Geomorfologické pomery územia

zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

3.4 KLIMATICKÉ POMERY

Za klimatické pomery považujeme dlhotrvajúci stav ovzdušia, čiže priemerný stav svetla, teploty, tlaku vzduchu, vetra a zrážok na určitom mieste.

3.4.1 klimatické oblasti

Z klimatického hľadiska patrí skúmané územie do dvoch klimatických oblastí:

- 1, mierne teplá oblasť - okrsok M 5 (mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou dolinový/kotlinový)
  - okrsok M 6 (mierne teplý, vlhký, vrchovinový)
  - okrsok M 7 (mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový)
- 2, chladná oblasť - okrsok C 1 (mierne chladný),

3.4.2 teplotné pomery

Prevažná časť obce sa nachádza v Rajeckej kotline a leží teda v mierne teplej klimatickej oblasti, ktorá je vo všeobecnosti charakterizovaná oblasť s priemerne menej ako 50 letnými dňami za rok. Letný deň je charakterizovaný ako deň s maximom teploty vzduchu prekračujúcim 25 °C. Júlový priemer teploty vzduchu v mierne teplej klimatickej oblasti by mal byť v priemere väčší ako 16 °C. Chladná klimatická oblasť sa nachádza v južnej časti katastra mesta v horskej oblasti Malej

Fatry. Chladná oblasť je vo všeobecnosti charakterizovaná ako veľmi vlhká s priemernými ročnými teplotami vzduchu nedosahujúcimi 16 °C.

Priemerné ročné teploty vzduchu sa v obci pohybujú v rozsahu 7,3-8,1°C. Avšak je potrebné podotknúť, že hodnota priemerných ročných teplôt vzduchu v posledných desaťročiach a najmä v posledných 10 rokoch stúpa. Priemerná teplota vzduchu v januári je -4,5° C. Priemerná teplota vzduchu v júli je 17,6° C. Absolútne maximálne teploty vzduchu v predmetnom území vystúpili až na 37,9° C.

V letnom období sa v oblasti Rajeckých Teplíc vyskytuje v priemere 42 letných dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu vystupuje na 25° C a viac. Počas roka sa v území vyskytuje cca 3 - 5 tropických dní.

V zimnom polroku sa v tejto oblasti vyskytuje v priemere 35 ľadových dní, v ktorých maximálna teplota vzduchu klesá pod 0° C a 125 mrazových dní, v ktorých minimálna teplota vzduchu klesá pod 0° C. Počas tuhých zím sa zaznamenáva až 70 ľadových a 158 mrazových dní. Počas týchto dní absolútne minimálne teploty vzduchu klesajú v predmetnom území až na -29,5° C. Dĺžka bezmrazového obdobia je okolo 160 dní v roku.

3.4.3 insolačné pomery

Priemerné sumy globálneho žiarenia za rok sú 1050 - 1100 kWh m⁻², počas teplého polroku je to 780 - 820 kWh.m⁻². S nadmorskou výškou všeobecne rastie hodnota oblačnosti, čo zároveň vplyva i na dĺžku trvania slnečného svitu, ktorá je výrazne závislá na expozícii a sklonitosti reliéfu. V posudzovanom území je oblačnosť priemerne 65 - 70 % - najmenšia je koncom leta (pod 60 %) a najväčšia koncom jesene a v zime (nad 75 %). Slnko tu svieti priemerne 1450 - 1500 hodín za rok (z toho cca 1050 hodín počas vegetačného obdobia). Priemerný počet jasných dní je v posudzovanom území 30 - 40 ročne, zamračených je 140 – 150 ročne .

Počas chladných nocí dochádza aj k tvorbe teplotných inverzií. Prízemné inverzie trvajú prevažne od večernej po skorú dopoludňajšiu dobu a vyskytujú sa v údolných polohách v priemere 2284 hodín, t.j. v 26 % početnosti. Vo vrcholových polohách je výskyt inverzií v priemere o polovicu nižší.

3.4.4 vlhkostné a zrážkové pomery

Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu v území je okolo 80 %, pričom najväčšia je v zime (85 - 87 %), najmenšia v lete a na jar (74 - 78 %), závisí však od nadmorskej výšky (hodnota vlhkosti s nadmorskou výškou rastie a naopak, tlak vzduchu s výškou klesá).

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v posudzovanom území pohybuje od cca 750 do 850 mm. Najviac zrážok spadne v mesiacoch máj - august, najmenej v mesiacoch január - marec.

Snehová pokrývka (vyššia ako 1 cm) leží v území priemerne 80 - 100 dní do roka. Snehová pokrývka vyššia ako 5 cm sa v území vyskytuje cca 60 dní ročne a snehová pokrývka vyššia ako 20 cm sa vyskytuje 25 - 35 dní v roku. Priemerná maximálna výška snehovej pokrývky je 30-50 cm.

3.4.5 veterné pomery

Vietor je najdynamickejším klimatickým faktorom. Je veľmi závislý od miestnych podmienok. Prevládajúce prúdenie vzduchu je v oblasti Rajeckých Teplíc pozdĺž vodného toku Rajčanka z juhozápadného až západného, JV až V a zo severovýchodného smeru. V priemere v 73

% situácií sa vyskytuje slabé prúdenie vzduchu s priemernými rýchlosťami do 2,5 m/s a z toho je 33 % situácií s bezvetrím až veľmi slabým prúdením vzduchu o priemerných rýchlostiach do 1 m/s.

Údolné a dolné svahové polohy sú málo veterné.

Obrázok č. 4 - Klimatické oblasti územia

zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Tabuľka č. 1 - Klimatické ukazovatele územia

klimatické ukazovatele	hodnota
priemerná ročná teplota	7,3 až 8,1 °C
priemerná teplota v januári	-4,5 °C
priemerná teplota v júli	17,6 °C
ročný úhrn zrážok	750 až 850 mm
priemerná rýchlosť vetra	2,5 m.s-1
počet letných dní	42
počet dní so snehovou pokrývkou	80 - 100

zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002, www.shmu.sk

3.5 HYDROLOGICKÉ POMERY

3.5.1 povrchové toky

Hydrologicky patrí riešené záujmové územie do povodia rieky Rajčanka, ktorá samotným katastrom obce i preteká. Určuje aj výšku miestnej eróznej bázy, ktorá sa pohybuje okolo 400 m n. m.. Priemerný ročný prietok má $3,95 \text{ m}^3 \cdot \text{s}^{-1}$. Podľa odtokových pomerov patrí územie k vrchovinnému - nížinnému typu, pre ktorý je charakteristický typ režimu odtoku dažďovo-snehový s akumuláciou v septembri až marci, vysoká vodnosť v apríli až júni, najvyšší prietok v máji {v júli menším ako v apríli}, najnižší prietok v januári až februári, s nevýrazným podružným zvýšením vodnosti koncom jesene a začiatkom zimy. Priemerný ročný elementárny odtok Rajčanky je $7,5\text{--}10 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^2$ a špecifický odtok z povodia Rajčanky je $16,22 \text{ l} \cdot \text{s}^{-1} \cdot \text{km}^2$.

Rajčanka je ľavostranným prítokom Váhu, má dĺžku 47,5 km. Pramení v Strážovských vrchoch v nadmorskej výške asi 780 m. n. m. Celková plocha povodia Rajčanky 356 km^2 , ktorá je jediným a hlavným recipientom v území.

Rieka preteká Rajeckou kotlinou prevažne S-SV smerom avšak okrajovým územím Rajeckých Teplíc tečie východným smerom. V katastri priberá Porubský potok a Kuneradský potok, pričom nad ľavým brehom Rajčanky sa vypínajú Skalky (podcelok Súľovských vrchov). Pri obci Poluvsie priberá zprava Stránsky potok a rieka sa opäť obracia na severovýchod. Z pravej strany ešte priberá Medzihorský potok. Tieto potoky vytvárajú perovitú sieť. Ich vodnatnosť kolíše v závislosti na zrážkach. Rajčanka za Turskou skalou (obtočník Rajčanky) oblúkom vstupuje do Žilinskej kotliny. Na území Žiliny, v severozápadnej časti mesta, pri Strážove ústí do Váhu vo výške 326 m. n. m.

3.5.2 podzemné vody

S geologicko-tektonickou stavbou územia a jej štruktúrnym usporiadaním úzko súvisia hydrogeologické pomery. Tie majú rozhodujúci vplyv na existenciu podzemných vôd.

Podzemné vody sú v skúmanom území v prevažnej miere dopĺňané infiltráciou zrážok. Vzhľadom na flyšovú výplň Rajeckej kotliny, čo je z regionálneho hľadiska izolátor, vyplýva, že na tvorbe a dopĺňaní podzemných vôd v kotline sa podieľajú podzemné vody tektonických jednotiek Malej Fatry, antiklinálneho pásma Skaliek a najmä SV svahy Strážovských vrchov. Uvedené oblasti sú budované stredno a vrchnotriasovými vápencami a dolomitmi chočského a strážovského príkrovu s nadložími karbonátových zlepcov bazálneho paleogénu, ktoré tvoria spoločný kolektor podzemných vôd s puklinovou a puklinovo-krasovou priepustnosťou. Karbonátový komplex sa v línii Rajecká Lesná—Šuja a pri Veľkej Čiernej ponára pod flyšovú výplň Rajeckej kotliny. Karbonátový komplex tvorí jej podložie a zároveň akumuláciu termálnych vôd približne po spojnici Rajecké Teplice - Kamenná Poruba, kde je jej ďalšie pokračovanie prerušené, prípadne ukončené priečnym zlomom S-J smeru.

Hydrogeologická štruktúra termálnych vôd patrí medzi otvorené štruktúry s infiltračnou, akumuláčnou a výverovou oblasťou. Výverová oblasť je polozakrytá, kolektory termálnych vôd sú prekryté kvartérom, čiastočne paleogénom. Podľa teploty vôd štruktúra patrí medzi nízkotermálne (teplota vôd do 39°C), s výrazným Ca-Mg-HCO typom chemizmu, s minerálizáciou od 500 do 800 mg/l a s nízkym obsahom CO_2 (do 300 mg/l). Výverová oblasť termálnych vôd sa nachádza v Rajeckých Tepliciach, s centrom medzi Kúpeľným domom, liečebným domom Malá Fatra, Rajčankou a Kunerádkou. Je tvorená vápencami a dolomitmi chočského príkrovu, ktorý sa nachádza v príkrovej pozícii na slienitých vápencoch a slieňoch kriedového veku krížňanského príkrovu. Plocha výverovej oblasti je $0,08 \text{ km}^2$.

Termálne vody oblasti majú tlakový režim s negatívnymi piezomerickými výškami hladín v kvartérnych sedimentoch. Smer prúdenia je súhlasný so smerom výzdvihu podložia kotliny, t. j. smer juh-sever. Termálne vody sú viazané len na výverovú oblasť a nedochádza k ich rozptylu mimo nej.

Rajecké Teplice sú známe od 14. storočia výskytom termálnych vôd, ktoré sa v prírodnom stave, t. j. bez ďalšej úpravy, s úspechom využívajú pre liečenie zápalových a degeneratívnych chorôb pohybového ústrojenstva, poúrazových stavov, reumatických a nervových chorôb.

V súčasnosti sa v kúpeľoch využíva termálna voda prostredníctvom umelých záchytov, t. j. hydrogeologických vrtov. Sú to vrty č. B1, B2 a B3, na ktorých sú vybudované mužský a ženský bazén v Kúpeľnom dome (plnia sa čerpaním z vrtov). Pre vaňové kúpele a špeciálne procedúry sa využívajú vrty V-I (suterén Kúpeľného domu), BJ-19 a BJ-22. Pre plnenie kúpaliska sa využíva termálna voda vrtu BJ-21A. V akumuláčnej oblasti je celoročne využívaný vrt BJ-22.

3.6 PÔDNE POMERY

Pôda sa právom označuje za zrkadlo krajiny. Prvotne reflektuje geologické zloženie a postupne smerom zdola nahor určuje výskyt a akosť jednotlivých prvkov prostredia. Podobne ako to je v prípade geologického podložia aj výskyt pôdných druhov a typov v skúmanej oblasti Rajeckých Teplíc je veľmi pestrý, vzhľadom na tak malé územie.

3.6.1 pôdne druhy

Z pôdných druhov sa tu nachádzajú v JV-SZ smere 3 druhy približne rovnakej šírky:

- pôdy piesčito-hlinité, silno kamenité (štrkovitosť 50-75%),
- pôdy hlinité,
- pôdy ílovito-hlinité

Na ľavom brehu Rajčanky v lokalite Skalky sa opäť vyskytujú pôdy hlinité. Aj na tomto príklade jasne vidieť výškovú zonalitu územia.

3.6.2 pôdne typy

Typy pôd tu predovšetkým nachádzame ako hnedé lesné pôdy (kambizeme), podzolové pôdy, a rendziny, miestami fluvizeme a pseudogleje.

Rendziny sa v skúmanom území vyskytujú v lokalite Skalky na severe katastra, na ľavom brehu Rajčanky. Nachádzame ich ešte v JV časti na svahoch a údoliach Malej Fatry.

Vo všeobecnosti sa vyskytujú v rôznych polohách a klimatických podmienkach, na vápencoch, dolomitoch, dolomitických vápencoch, na karbonatizovaných ultrabázických horninách, pieskovcoch a bridliciach s prímiesou karbonátov, na karbonátových svahovinách a slieňoch. V riešenom území sa využívajú ako pasienky. Za ornú pôdu slúžia hlbšie rendziny na sypkých vápenatých horninách a hlbších produktoch ich odvápnenia a akumulácie avšak nie v lokalite Rajeckých Teplíc.

Dôležitým znakom rendzín je malá hĺbka profilu a značná skeletovitosť. Rendziny majú v priaznivých fyzikálnych a chemických podmienkach intenzívny kolobeh látok. Obsah humusu a prehumóznenie sa zvyšuje smerom k vyšším polohám a na ťažších substrátoch.

V lokalite Rajeckých teplíc sa nachádza subtyp R1, čo sú rendziny a kambizeme rendzinové (sprievodne litozeme modálne karbonátové, lokálne rendziny sutinové; zo zvetralín pevných karbonátových hornín).

Hnedé lesné pôdy (kambizeme), sa na území Rajeckých Teplíc vyskytujú približne v ťažisku katastrálneho územia, prevažne na pravom brehu Rajčanky. So stúpajúcou nadmorskou výškou JV smerom katastra sa postupne mení aj ich subtyp. V najnižších polohách je subtyp K5 (kambizem prevažne nasýtená, resp. pseudoglejová nasýtená; sprievodne s výskytom pseudoglejov modálnych a kultizeme, lokálne gleje zo zvetralín rôznych hornín), tento postupne prechádza do subtypu K6 (kambizeme modálne kyslé; sprievodne kultizeme a rankre zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín) neskôr v najvyšších polohách do subtypu K8 (kambizem podzolová; sprievodne podzoly kambizemné a rankre zo zvetralín kyslých hornín).

Hnedé lesné pôdy predstavujú najrozšírenejší pôdny typ na Slovensku. Hnedé pôdy horských polôh sa vyskytujú prevažne v oblastiach mierne teplej až chladnej, vlhkej klímy. Charakteristické pre výskyt hnedých pôd sú svahovité polohy s rôznou inklináciou a expozíciou, v značne členitom reliéfe. Najrozšírenejšími substrátmi sú viacvrstvé svahoviny, často štrkovité až kamenisté. Vlastnosti pôdotvorných substrátov sa významne uplatňujú v špecifickej genéze a agronomických vlastnostiach hnedých pôd. Stupeň skultúrnienia je veľmi rôzny, spravidla vo vyšších polohách je menej výrazný, čo platí aj v našom prípade.

Rozlišujeme dve základné subtypy nachádzajúce sa v katastri mesta:

Hnedá pôda prevažne nasýtená - sa formuje predovšetkým na premiestnených zvetralinách, na neutrálnych až bázických vyvretých a metamorfovaných horninách a na stredne ťažkých zvetralinách sedimentov.

Hnedá pôda kyslá až výrazne kyslá (oligobázická) - vyskytuje sa v nižších polohách buď na kyslých vyvretých a metamorfovaných horninách, alebo na ľahkých substrátoch sedimentárneho pôvodu.

V najzápadnejšom výbežku územia obce sa nachádza súvislý pás fluvizemí. Avšak ich výskyt môžeme zgeneralizovať pozdĺž všetkých vodných tokov. V danej lokalite sa vyskytuje subtyp F3-fluvizem kultizemná karbonátová (sprievodne fluvizem glejová karbonátová a fluvizem karbonátová ľahká z karbonátových aluviálnych sedimentov), ktorá vznikla pri kultivačnom zásahu rigolovaním.

Fluvizeme sa vyskytujú na recentných nivách riek a potokov, kde sú, alebo v nedávnej dobe boli pod vplyvom záplav. Nachádzajú sa na celom území, pozdĺž vodných tokov. Na väčších plochách sa vyskytujú v nížinách, údoliach a pahorkatinách, v širokých nivách vodných tokov. Vznikajú na nívnych sedimentoch rôzneho zrnitostného, mineralogického a chemického zloženia, pod porastom lužných lesov a údolných lúčnych spoločenstiev. Pri vývoji nívnych pôd sa uplatňuje akumulácia humusu, ktorú prerušuje aluviálna akumulácia počas záplav. Aluviálnym materiálom sa nívne pôdy obohacujú nielen o nové minerálne, ale i organické látky. Rôznorodosť aluviálneho materiálu ovplyvňuje nielen stavbu profilu, ale i priestorovú pestrosť nívnych pôd.

Nívne pôdy patria vývojovo k veľmi mladým pôdam, s charakteristickým typom vodného režimu. Pod svahmi majú nívne pôdy odlišný vývoj, pretože okrem aluviálnej, sú i pod vplyvom deluviálnej akumulácie materiálu povrchových horizontov svahových pôd. Na ťažších substrátoch pod svahmi môže dôjsť vplyvom povrchových vôd ku oglejeniu nívnych pôd.

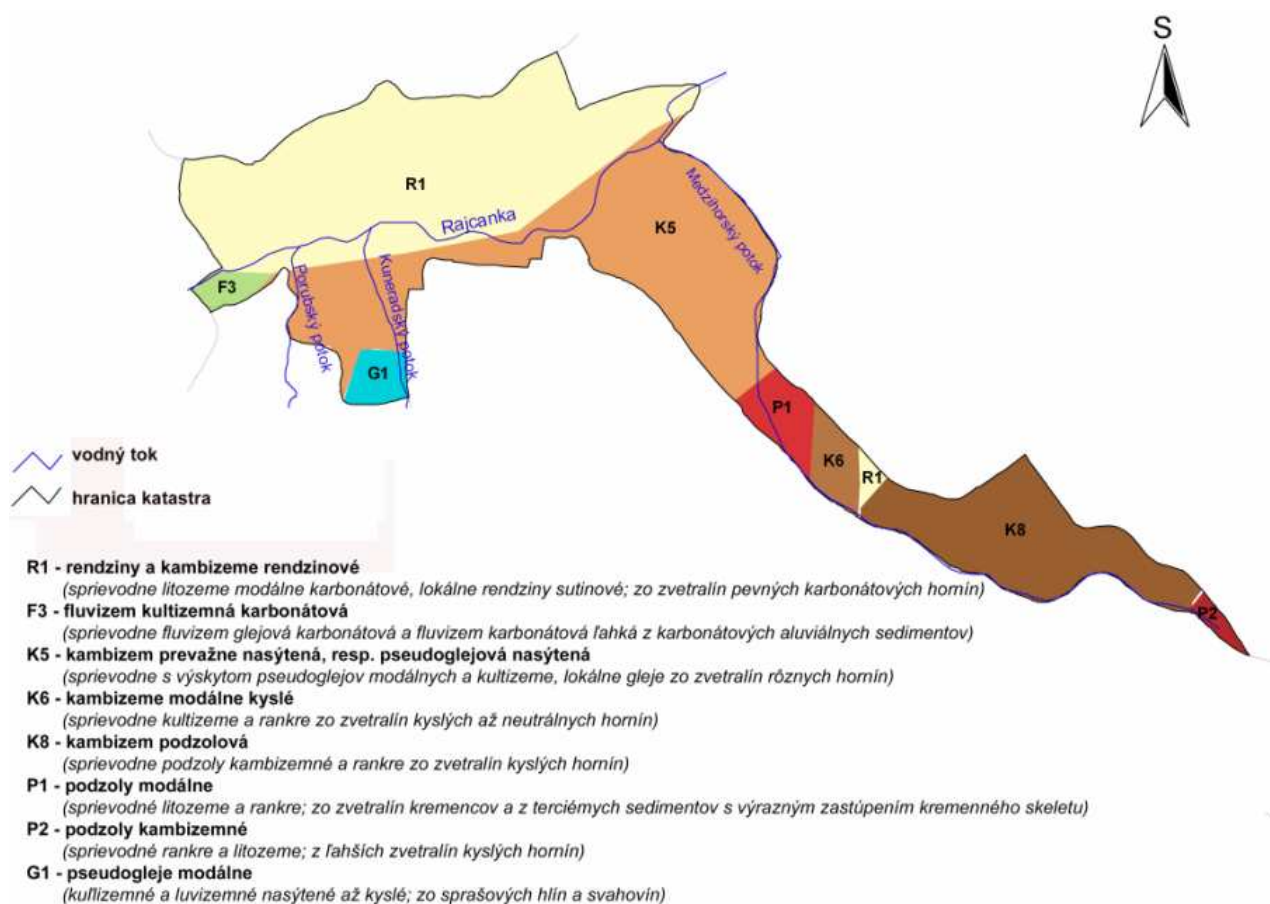
Pôdne subtypy podzolov vyskytujúce sa na území sú: P1-podzoly modálne, sprievodné litozeme a rankre; zo zvetralín kremencov a z terciálnych sedimentov s výrazným zastúpením kremenného skeletu, P2- podzoly kambizemné, sprievodné rankre a litozeme; z ľahších zvetralín kyslých hornín

Z pseudoglejov sa tu nachádzajú subtypy: G1 pseudogleje modálne, kultizemné a luvizemné nasýtené až kyslé; zo sprašových hĺn a svahovín

Na utváranie pôdnych typov a ich vlastností majú vplyv všetky zložky fyzickogeografickej sféry. Zákonitosti priestorového rozloženia možno rozdeliť do dvoch modelov:

- zonálny a
- azonálny.

Obrázok č. 5 - Pôdne typy územia

zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

3.7 RASTLINSTVO A ŽIVOČÍŠTVO

Zloženie flóry a fauny riešeného územia je výsledkom pôsobenia zložitého komplexu prírodných činiteľov a zásahov človeka. Vzhľadom na konfiguráciu terénu, na pomerne vysokú výškovú zonálnosť a expozíciu, v kontexte s lokálnymi podmienkami, je tak súčasná flóra aj fauna výrazne rôznorodá.

3.7.1 fytogeografické členenie

Územie katastra kúpeľného mesta Rajecké Teplice môžeme podľa fytogeografického členenia Slovenska (Futák, 1966, 1984) zaradiť do oblasti západokarpatskej flóry (Carpaticum occidentale), pričom leží na hraniciach: obvodu pred karpatskej flóry (Praecarpaticum), okresu Súľovské vrchy, obvodu flóry vysokých (centrálnych) Karpát (Eucarpaticum), okresu Fatra, podokresu Malá Fatra (Lúčanská Fatra)

Potenciálna prirodzená vegetácia na skúmanom území sa mení v nadväznosti na ostatné abiotické zložky charakteristické pre dané miesto zónovite v SZ-JV smere. Najsevernejšie časti na území Skalky by zaberali bukové a jedľovo-bukové lesy (F-Dentario glandulosae-Fagetum). Vzhľadom však na relatívnu nedostupnosť areálu sa tu uvedené porasty aj nachádzajú. Predstaviteľmi sú najmä: buk obyčajný (*Fagus sylvatica*) javor (*Acer pseudoplatanus*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), jedľa biela (*Abies alba*).

Pozdĺž Rajčanky sa v katastri obce tiahnu zo západu na východ jelšové lesy na nivách podhorských a horských vodných tokov (Alnetum glutinosae, Aegopodio-Alnetum glutinosae, Salicion triandrae p. p., Salicion eleagni)

Šírka tohto pásu je väčšia na pravom brehu Rajčanky. Na opačnej strane rozvoju tejto prirodzenej vegetácie zabráňuje najmä prudkosť svahu. Zástupcovia sú: jelša sivá (*Alnus incana*), prístupuje krušina jelšová (*Frangula alnus*), čremcha strapcovitá (*Padus racemosa*) a vzhľadom na kontinenálnejší charakter klímy aj smrek obyčajný (*Picea abies*). Z krov sú časté zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*). Mladé riečne naplaveniny lemujúce brehy tokov osídľuje spoločenstvo krovitých vŕb zv. Salicion triandrae Th. V bylinnom poschodí oboch uvádzaných jednotiek prevládajú nitrofilné a hygrofilné druhy. Spoločenstvá lužných lesov sú ekologicky viazané na vysokú hladinu prúdiacej podzemnej vody alebo na občasné povrchové záplavy.

JZ výbežok obce, medzi Porubským a Kuneradským potokom, by pôvodne zaberali zmiešané listnato-ihličnaté lesy severných karpatských kotlín (Tilio-Carpinenion betuli). Toto územie je dnes prevažne zastavané. Zástupcovia sú: lipa malolistá (*Tilia cordata*), dub letný (*Quercus robur*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), smrek obyčajný (*Picea abies*), borovica (*Pinus sylvestris*), jarabina vtáčia (*Sorbus aucuparia*).

Južne od pásu jelšových lesov v Poluvsianskej časti sa nachádza zóna karpatských dubovo-hrabových lesov (Carici pilosae-Carpinetum, syn. Querco-Carpinetum medioeuropaeum).

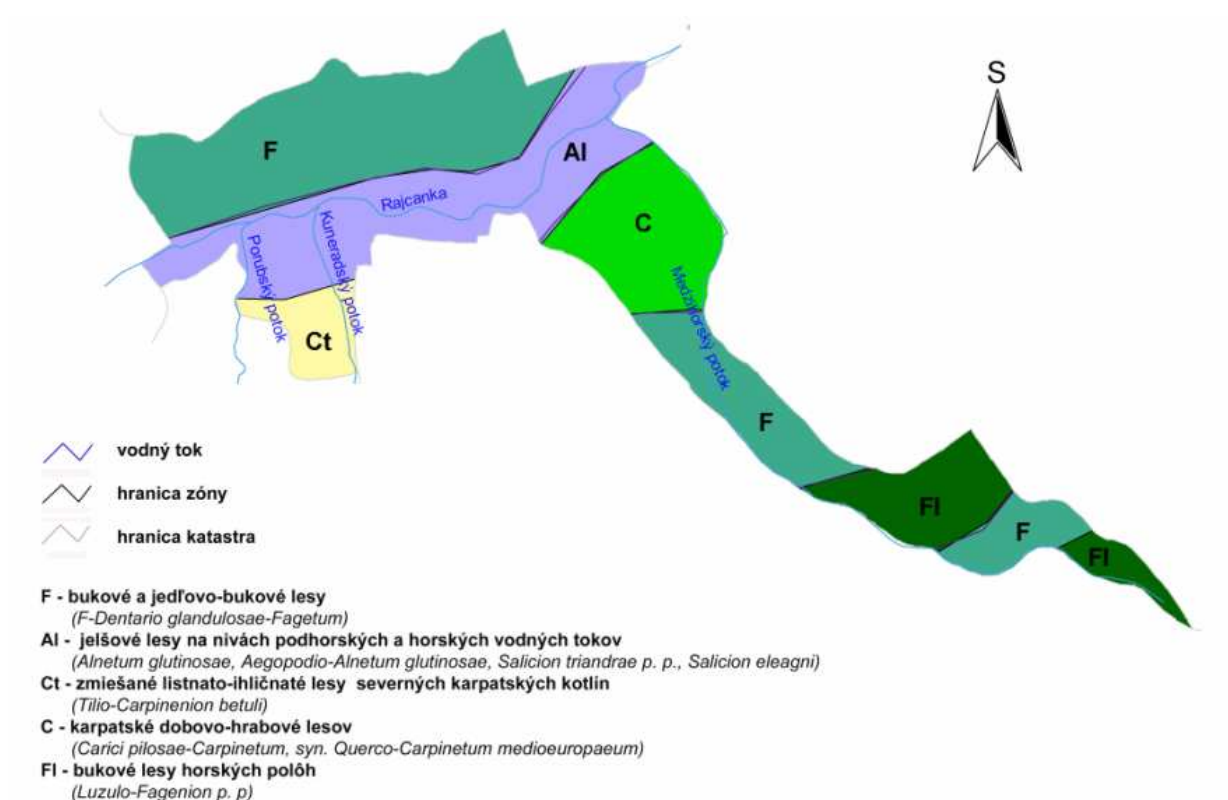
Pozdĺž Medzihorského potoka je však najmä v nižších polohách možné predpokladať výskyt hygrofilných zástupcov jelšovej zóny.

Mezofilné zmiešané lesy karpatské dubovo-hrabové zaberali v minulosti rozsiahle plochy karpatských kotlín. V súčasnosti z nich zostali len zvyšky, ktoré sú vo veľkej miere antropogenizované. Z drevín sú význačné druhy: hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), dub zimný (*Quercus petraea*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*).

S narastajúcou nadmorskou výškou sa opäť objavujú bukové a jedľovo-bukové lesy. Tie sa na svahoch Malej Fatry striedajú s bukovými lesmi horských polôh (Luzulo-Fagenion p. p). Hlavnými zástupcami tejto zóny sú: buk obyčajný (*Fagus sylvatica*), jedľa biela (*Abies alba*), baza biela (*Sambucus racemosa*), vŕba (*Salix caprea*).

V súčasnosti sú v hodnotenom území na mnohých lokalitách vyššie opísané lesy pozmenené na zmiešané lesy, smrekové monokultúry, odlesnením na lúky a pasienky, miestami aj na ornú pôdu.

Obrázok č. 6 - Prirodzená potenciálna vegetácia územia

3.7.2 zoogeografické členenie

Z hľadiska zoogeografickej rajonizácie patrí riešené územie do týchto prirodzených bioregiónov.

Provincia: Karpaty

Oblasť: Západné Karpaty

Obvod: vnútorný

Okrsk: západný

3.7.3 biotopické členenie

V území sa uplatňujú druhy od typicky nížinných až po vysokohorské, od prvkov chladnomilných až po teplomilné. Živočíšne spoločenstvá, ich vnútornú štruktúru a kvalitu z regionálneho i lokálneho pohľadu modeluje ďalej kombinácia charakteru rôznorodosti orografických celkov a bohatosti typov prítomných biotopov.

V území sa uplatňujú tieto základné typy biotopov a na ne viazané zoocenózy:

1. hydrické biotopy

- typu tečúcich vôd tvorené hydrickými ekosystémami Rajčanky a jej prítokmi
- typu stojatých vôd - prirodzené a umelé depresie rôzneho charakteru a typu vývoja, mokrade rôzneho typu, periodické vody a mláky

Tento typ biotopov obývajú druhy živočíchov viazané na vodné prostredie určitými životne dôležitými väzbami (vývojovými, trofickými).

2. lúčne biotopy a poľnohospodárska pôda podľa stupňa prirodzenosti, fytoecologickej pestrosti, prípadne intenzity obhospodarovania delíme na:

- prirodzené lúky
- poloprirodzené lúky
- pasienky {intenzívne, extenzívne}
- kosné lúky (intenzívne, extenzívne)
- záhrady
- ruderalne spoločenstvá
- orná pôda - poľnohospodárske monokultúry

S poklesom fytoecologickej rozmanitosti klesá i druhová skladba a kvalita tohto typu zoocenóz. V území sa z hľadiska percentuálneho plošného zastúpenia najviac uplatňuje orná pôda, pasienky a kosné lúky.

3. nelesná drevinná vegetácia podľa charakteru ju delíme na:

- brehové porasty
- remízky, medze,
- plošné porasty typu lesíkov
- líniovú vegetáciu rôzneho typu
- sady, záhrady, parky
- solitéry

Jedná sa o významnú krajínovú štruktúru, zároveň významnú i z hľadiska zvyšovania biodiverzity okolitej najmä menej hodnotnej krajiny s chudobnými zoocenózami. Väzby živočíchov na tieto biotopy sú rôzne:

- trofické - hmyz, vtáky
- refúgium - obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce
- hniezdenie - vtáky

4. lesné ekosystémy

Rozlišujeme niekoľko typov lesných biotopov v závislosti na veľkosti, druhovej skladbe a veku, konfigurácii terénu a iných kritérií:

- listnaté lesy
- zmiešané lesy
- ihličnaté lesy

Tieto biotopy sú významné z hľadiska druhovej diverzity krajiny, ekologických i trofických väzieb, sú významným refúgiom mnohých druhov živočíchov, umožňujú pohyb genetických informácií bioty. Typickými zástupcami lesných biotopov sú:

5. skalnaté biotopy - skaly, lomy, odkryvy

Tieto biotopy sú špecifické z hľadiska druhovej skladby a vnútornej štruktúry zoocenóz. predstavujú väčšinou malé druhové spektrum typických druhov, väčšinou faunisticky i ochranársky významných.

Typickými zástupcami sú: (výr skalný - *Bubo bubo*, podkovár malý - *Rhinolophus hipposideros*, netopier obyčajný - *Myotis myotis*, večernica pozdná - *Eptesicus serotinus*, kuna skalná - *Martes foina*).

6. Ľudské sídla - jedná sa o synantropné druhy a druhy so širokou ekologickou valenciou. Typické druhy: bocian biely - *Ciconia ciconia*, sokol myšiar - *Falco tinnunculus*, plamienka driemavá - *Tyto alba*, lastovička domová - *Hirundo rustica*, belorítka domová - *Delichon urbica*, trasochvost biely - *Motacilla alba*, žltouchvost domový - *Phoenicurus ochruros*, drozd čierny - *Turdus merula*, vrabec domový - *Passer domesticus*, jež východoeurópsky - *Erinaceus concolor*, krt podzemný - *Talpa europaea*, podkovár malý - *Rhinolophus hipposideros*, netopier veľký - *Myotis myotis*, myš domová - *Mus musculus*, potkan hnedý - *Rattus norvegicus*.

3.8 OCHRANA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

3.8.1 chránené lokality

Na území katastra sa vyskytujú viaceré chránené územia resp. lokality prírodného charakteru.

Z veľkoplošných je to najmä Chránená krajinná oblasť Lúčanská Malá Fatra. Kataster do nej zasahuje Poluvsianskou skalnou ihlou. Celková výmera CHKO je 30303 ha (územie je vymedzené legislatívne Vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Zb. o CHKO v Lúčanskej Malej Fatre v znení zákona NR SR č. 543/2002).

Vyhláškou MZ SR č.481/2000 Z. z. podľa § 65 ods. 13 zákona NR SR č. 277/1995 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení zákona 241/1998 Z. z. boli vyhlásené ochranné pásma prírodných liečivých zdrojov (PLZ) v Rajeckých Tepliciach. Podkladom boli výsledky hydrogeologického prieskumu (MÉRYOVÁ et al., 1996), v hodnotení ktorého boli riešené aj problémy exploatacie, režimu a ochrany PLZ v Rajeckých Tepliciach.

V riešenom katastrálnom území mesta sa nachádzajú pásma ochrany I. II. a III. stupňa prírodných liečivých zdrojov. Ochranné pásmo I. a II. stupňa PLZ je lokalizované v kúpeľnom areáli priamo v meste a je ním aj ohraničené. Ochranné pásmo II. a III. stupňa PLZ sa rozprestiera takmer na celom území mesta Rajce Teplice (vynímajúc časť mesta Poluvsie).

Podľa § 28 ods. 3 zákona NR SR č. 538/2005 Z. z., je v ochrannom pásme II. stupňa o. i. zakázané vykonávať činnosť, ktorá môže negatívne ovplyvniť fyzikálne vlastnosti, chemické zloženie alebo zdravotnú neškodnosť prírodnej liečivej vody alebo prírodnej minerálnej vody a bez vydania záväzného posudku MZ vykonávať banskú činnosť a činnosť vykonávanú banským spôsobom podľa osobitného predpisu.

3.8.2 chránená a ohrozená flóra

Podľa Vyhlášky č. 93/1999 MŽP SR. a zákona NR SR č. 543/2002 Z.z., ktorým sa určujú chránené druhy rastlín a podmienky ich ochrany, boli v riešenom území zaznamenané chránené a ohrozené tieto druhy rastlín: Konvalinka voňavá (*Canvallaria majalis*), Prilbovka červená (*Cephalanthera rubra*), Ruža skalná a Ponikleč. Z endemických druhov rastlín sa tu vyskytuje klinček lesklý (*Dianthus Nitidus*).

Na území mesta sa nachádzajú 2 chránené stromy: 120 ročný Brest horský (*Ulmus glabra*) s obvodom 405 cm a výškou cca 30 m a 61 ročná Lípa malilostá (*Tilia Cordata*) s obvodom 126 cm.

3.8.3 chránená a ohrozená fauna

Z endemických a reliktných druhov cicavcov sa najmä v zalesnenom území vyskytuje myšovka horská (*Sicista betulia*). Z chránených druhov cicavcov sú to najmä rys (*Lynx Lynx*), medveď hnedý (*Ursus Arctos*), tchor a lasica. Vydra riečna (*Lutra Lutra*) sa tu vyskytuje ako zoograficky významný druh cicavca.

Z chránených druhov suchozemských bezstavovcov tu nachádzame fuzáča alpínskeho (*Rosalia Alpina*) z ohrozených druhov cikádu (*Cicadetta Montana*). Ohrozený druh rýb chránený podľa Bernského protokolu je tu ploska pásavá (*Alburnoides bipunctatus*). Ďalšie chránené druhy vyskytujúce sa v blízkosti vodných tokov: Rosnička zelená (*Hyla arborea*), Skokan zelený (*Rana Esculenta*), Skokan šťihly (*Rana dalmatina*), Skokan hnedý (*Rana temporaria*)

Z aviofauny sa na riešenom území vyskytuje ako ohrozený druh orol skalný (*Aquila Chryseatos*)

3.8.4 zdroje znečistenia ovzdušia

Za zdroj znečistenia ovzdušia sa v prípade riešeného územia podľa Národného emisného inventarizačného systému (zahŕňajúceho veľké a stredné zdroje znečistenia) môže považovať Cementáreň Lietavská Lúčka. V jej prípade sa jedná o znečistenie tuhými prachovými časticami, emisie NO_x, SO₂ a CO. V samotnom meste sa priamy bodový zdroj znečistenia nenachádza avšak mestom prechádza cesta I/64, čo v malej miere prispieva k znečisteniu výfukovými plynmi (SO₂, CH₄, N₂O, Pb, NH₃, CO₂). Vo vykurovacom období môže prechodne dôjsť k zvýšeniu znečistenia v závislosti od spôsobu kúrenia v neplynofikovaných častiach mesta. Znečistenie však značne závisí od rozptylových podmienok a samotných meteorologických predpokladov.

3.8.5 zdroje znečistenia povrchových a podzemných vôd

K znečisteniu povrchových tokov v minulosti dochádzalo na vodnom toku Rajčanka. Zdrojom znečistenia boli Slovenské liečebné kúpele a.s. Rajecké Teplice a kúpalisko Laura. Po dobudovaní kanalizácie a čističky odpadových vôd (ČOV) v sídle došlo k výraznému zlepšeniu kvality vody.

K výraznému znečisteniu podzemných vôd na území mesta vzhľadom na charakter podložia a vzdialenosť samotnej infiltračnej zóny podzemných termálnych vôd prakticky dôjsť nemôže. Napriek tomu ostáva rizikovým faktorom spôsob likvidácie splaškových vôd (kanalizácia v meste je dobudovaná na 75 %, pričom dĺžka kanalizačného potrubia je 9,5 km) a nesprávna manipulácia s ropnými produktmi a inými rizikovými látkami v mechanizačnom stredisku Lesného závodu, čerpacej stanice pohonných hmôt, autoservise, poľnohospodárskom družstve, individuálnych garážach a i.

3.8.6 znečistenie pôd

Pôdy v oblasti sú málo znečistené, väčšia kontaminácia pôdneho fondu sa v danej oblasti nepredpokladá. Poľnohospodárske pôdy v území sú schopné produkčného procesu v rámci potravinového reťazca bez ohrozenia zdravia obyvateľstva.

3.8.7 hlukové zaťaženie

Znečistenie hlukom v meste zapríčiňuje najmä doprava po št. ceste I/64 a železnica (tratič 126 Žilina - Rajec). Pre zamedzenie šírenia hluku boli postavené protihlukové bariéry pre ochranu vnútrokúpeľného územia a pre ochranu obytného územia.

3.8.8 komunálny odpad

Napriek kontinuálne rastúcemu množstvu komunálneho odpadu Rajecké Teplice nedisponujú miestom likvidácie komunálneho odpadu. Ten je vyvážený na skládku v katastri obce Šuja. V zmysle platnej legislatívy zabezpečuje dvakrát ročne vývoz stavebných odpadov a nadrozmerných odpadov z domácností pomocou veľkokapacitných kontajnerov. Týmto poklesol počet čiernych skládok v meste.

V Rajeckých Tepliciach je zavedený zber druhotných surovín. V súčasnosti sa triedi sklo, papier, železný šrot, plasty a textil.

V roku 2006 bola zakúpená technológia na spracovanie vyseparovaných druhotných komodít a to PET fľaše a papier.

Tabuľka č. 2 - Odpadové hospodárstvo

	2001	2002	2003	2004	2005	2006
komunálny odpad (t)	615,0	633,0	681,1	665,8	698,0	754,0
separovaný odpad (t)	19,0	20,1	24,0	27,2	45,7	43,0

Zdroj: mesto

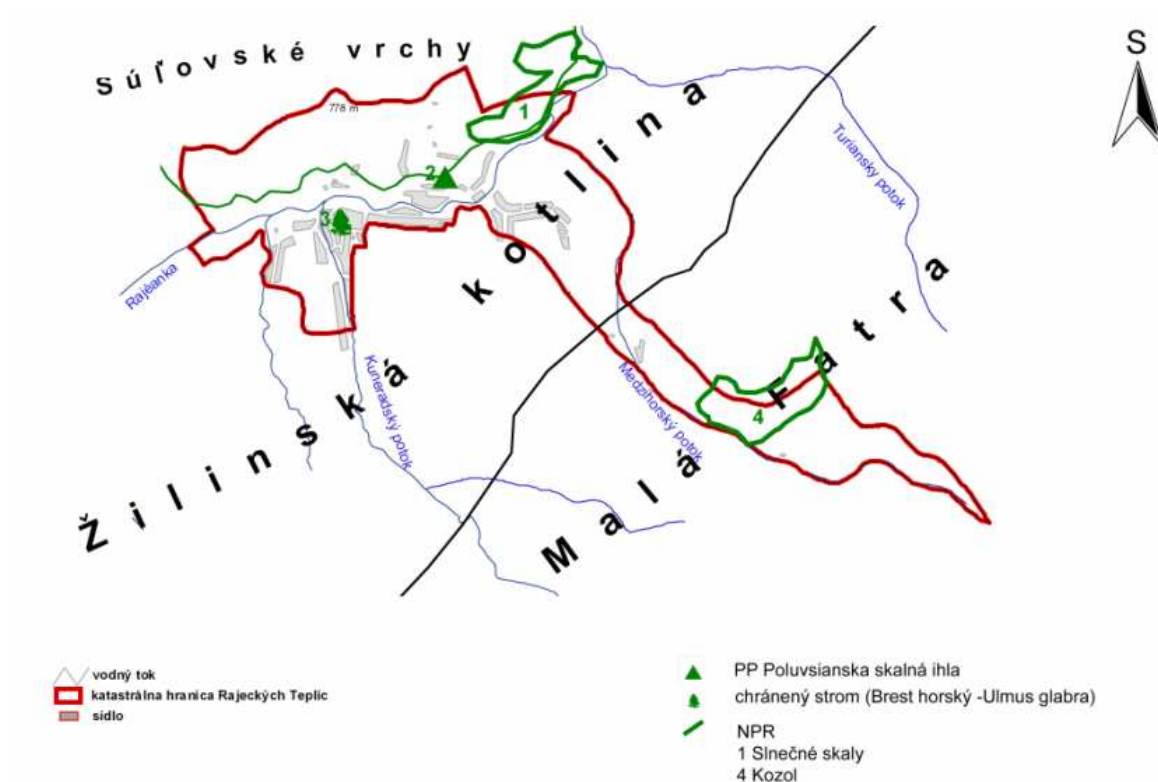
Tabuľka č. 3 - Chránené lokality a útvary územia

egó-	názov CHÚ	výmera (ha)	katastrálne územie	predmet ochrany	legislatívny predpis
NPR	Kozol	91,58	Poluvsie, Turie	ekosystém, spoločenstvá rastlín, druhová ochrana rastlín	Vyhláška MŽP SR č. 83/1993 Z.z. o štátnych prírodných rezerváciách v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z.
NPR	Slnčné skaly	90,54	Poluvsie, Porúbka	anorganická príroda, spoločenstvá rastlín, spoločenstvá živočíchov, druhová ochrana rastlín, druhová ochrana živočíchov	Úprava MK SSR z 30.4. 1984 č. 54/1984-32 o vyhlásení ŠPR Slnčné skaly v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z.

PP	Poluvsianska skalná ihla	0,68	Rajecké Teplice	anorganická príroda	Uznesenie Komisie pre ŠaK ONV v Žiline z r.1965 č. 21/1965 o vyhlásení CHPV Poluvsianska skalná ihla v znení zákona NR SR č. 287/1994 Z.z.
----	--------------------------	------	-----------------	---------------------	--

Obrázok č. 7 - Chránené lokality a útvary územia

zdroj: www.sopsr.sk

4 INFRAŠTRUKTÚRA

4.1 DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA

4.1.1 cestná doprava

Základným prvkom dynamickej cestnej dopravy v Rajeckých Tepliciach je komunikačná sieť, ktorej os tvorí cesta I. triedy č. 64. Zabezpečuje spojenie medzi Prievidzou a Žilinou, všeobecne medzi Hornonitrianskou a Žilinskou kotlinou. Na územie Rajeckých Teplíc prichádza z JZ. V meste je vedená po ulici Rajecká cesta. Pokračuje SV smerom do Žiliny. Cesta patrí do funkčnej triedy B1. Plní teda nielen dopravnú ale aj zbernú resp. obslužnú funkciu tým, že privádza dopravu na vonkajšiu cestnú sieť. Teoreticky je hlavným nositeľom trás mestskej hromadnej dopravy v sídelnom útvare. Na jednej strane sa tak znižuje jej význam pre tranzitnú dopravu ale zvyšuje sa z pohľadu vnútornej dopravy. Negatívne však vplýva na samotné kúpeľné miesto keďže prechádza aj jeho vnútorným územím. Na území sa v poslednom období zmenšil podiel nákladnej dopravy v prospech osobnej dopravy (r. 1985 56%, r. 2000 17,09%). Súčasná intenzita tak predstavuje pre cestu I. triedy slabšie zaťaženie (a postupne klesá), avšak pre kúpeľné centrum, kde tranzitná doprava nemá čo hľadať, má aj takýto stav výrazne negatívny vplyv (prašnosť, hlukové zaťaženie, narušenie pokoja atď.).

Na cestu I/64 nadväzuje na území mesta cesta III. triedy č. 51810 vedená po ulici Kuneradská cesta smerom do Kuneradu. Miestne obslužné komunikácie sú vedené po uliciach Školská, Lesná, Osloboditeľov, L. Štúra. Šírkové usporiadanie ciest je 5 m. Najvyššia povolená rýchlosť je 40 km/h (aj pre I/64).

4.1.2 železničná doprava

Rajeckými Teplicami prechádza neelektrifikovaná železničná trať č. 126 zabezpečujúca spojenie Žilina–Rajec. Zastávka je v Poluvsí, v samotnom meste je vybudovaná stanica. Spojenie v smere Žilina je realizované šiestimi spojmi denne a v smere Rajec siedmimi spojmi denne.

Blízkosť Žiliny zapríčiňuje, že mesto je, dá sa povedať, bezprostredne napojené na železničnú sieť celoslovenského až európskeho významu. Železničné spojenie Košice - Bratislava, prechádzajúce cez Žilinu, je najfrekventovanejšia železničná tepna SR. Navyše Žilina slúži z dopravného hľadiska (či už osobného alebo nákladného) ako suchozemský prístav pre spojenie Slovenska s Českou republikou a Poľskom.

Najväčší objem prepravy zabezpečuje na trati č. 126 cementáreň v Lietavskej Lúčke a v Rajci kde sa nakladá brizolit. Osobné vlaky tade premávajúce sú teraz zabezpečované motorovými vozňami 811.

4.1.3 letecká doprava

Najbližšie verejné letisko je vzdialené 27 km a nachádza sa na území obce Dolný Hričov. Prevádzkuje ho spoločnosť Letisko Žilina, a.s. V súčasnosti obsluhuje len jednu pravidelnú leteckú dopravu na linke Praha - Žilina (premáva každý deň okrem soboty). Avšak nachádza sa v oblasti s výrazným prebytkom výrobných kapacít, čo vytvára vhodné podmienky pre vstup zahraničného kapitálu a existuje predpoklad, že sa v blízkej budúcnosti aj vďaka automobilovému priemyslu v rámci rebríčka letísk SR dostane na popredné miesto. Navyše na Žilinskej univerzite ako na jedinom mieste v SR je možnosť akreditovanej výuky civilného lietania.

Letisko Žilina je v súčasnosti využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, najmä však pre lety firemných a súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce a činnosť letectva Armády SR.

4.1.4 hromadná doprava

Hromadná doprava sa zabezpečuje predovšetkým cestnou dopravou autobusmi diaľkových liniek a autobusmi obsluhujúcimi región (Kunerad, Kanská, Kamenná Poruba, atď.). Prevádzku zabezpečuje Slovenská autobusová doprava, š.p. Žilina. Autobusové nástupištia sú lokalizované v centre mesta, na Námestí SNP. Nachádzajú sa tu 3 stanovištia a 5 zastávok. Z dvoch odchádzajú autobusy smerom na Rajec, rovnako smerom na Žilinu a jeden smerom na Kunerad.

4.1.5 cyklistická doprava

Cyklistická doprava zaznamenala v poslednom období nárast priaznivcov, čo sa odrazilo aj v objavení prvých čisto cyklistických trás na území mesta. V okolí mesta je veľké množstvo vedľajších, poľných či lesných ciest a chodníkov vedúcich prírodou alebo susednými, či vzdialenejšími obcami čo tvorí ideálne podmienky pre horskú cyklistiku. Počet km určených touto spôsobu dopravy je 119 km.

4.1.6 pešia doprava

Pešia doprava je realizovaná na území mesta prevažne pozdĺž cestných komunikácií na chodníkoch fyzicky oddelených od ciest obrubníkom. V centre mesta na Námestí SNP je zvýšený počet chodcov, keďže v blízkosti sa nachádzajú objekty občianskej vybavenosti. Zvýšený pohyb je aj medzi vnútorným kúpeľným územím a centrom mesta. V lete počas sezóny dochádza k výraznému nárastu návštevníkov a teda i chodcov práve v týchto miestach Rajeckých Teplíc. Celková dĺžka chodníkov v poslednom roku vzrástla na 5 km (r. 2003 - 3 km, r. 2005 - 4 km).

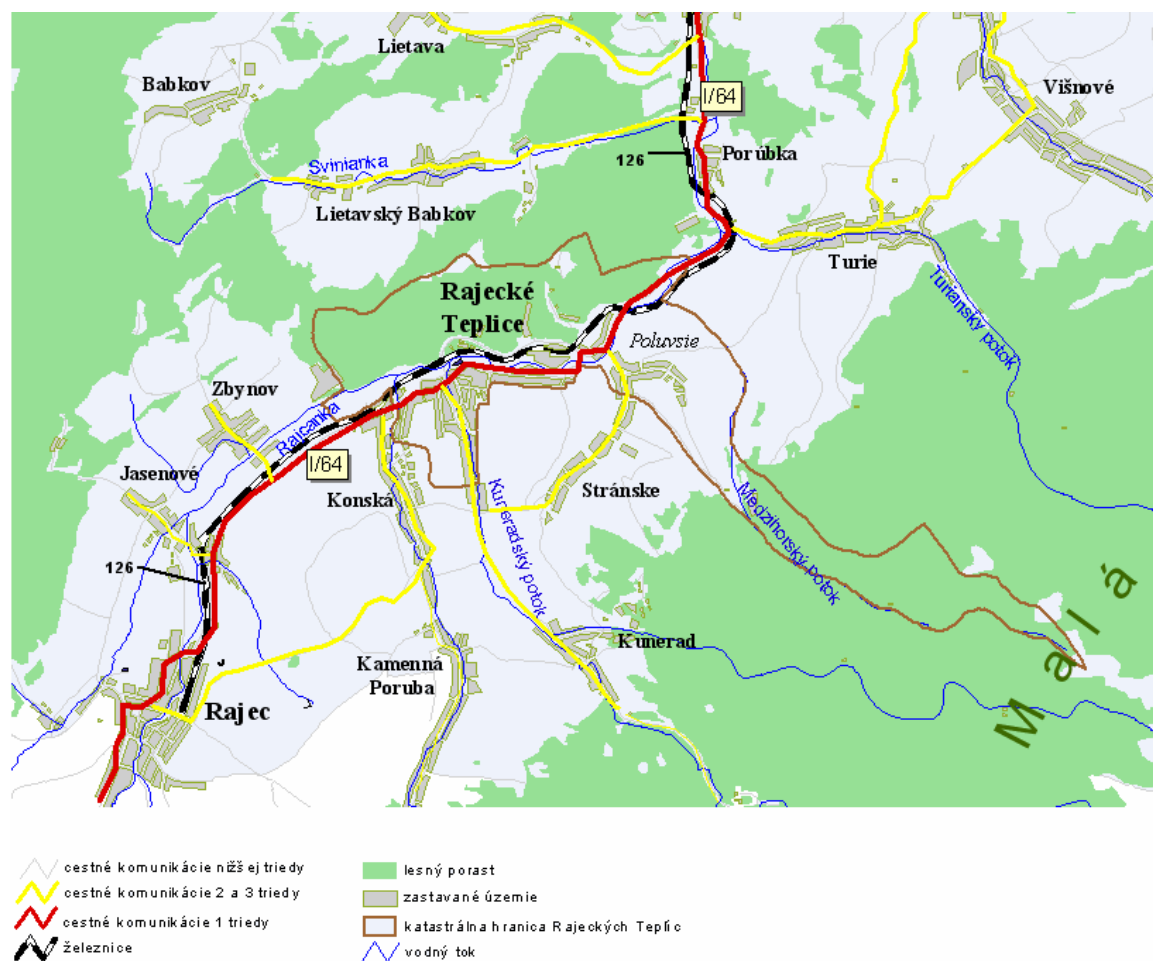
Na území katastra sa nachádzajú značené turistické chodníky o celkovej dĺžke približne 10 km.

4.1.7 statická doprava

Statická doprava je súčasťou dopravného systému mesta. Jedná sa o zabezpečenie dopravných plôch pre parkovanie a odstavenie vozidiel. V súčasnosti je možné povedať, že stav v meste z tohto hľadiska nie je vyhovujúci. Existujúce parkovacie a odstavné plochy nie sú dostačujúce pre bývajúce obyvateľstvo aj pre návštevníkov, najmä v letnom období. Nedostatkom parkovacích miest je najviac dotknuté centrum mesta.

V r. 2003 bolo v centre mesta 97 parkovacích miest. Tento skutkový stav bol nedostačujúci, preto sa parkovanie riešilo aj pozdĺž komunikácií vedených ulicami Školská, Kuneradská, Osloboditeľov.

Obrázok č. 8 - Dopravná dostupnosť Rajeckých Teplic

zdroj: autoatlas SR

4.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

4.2.1 rozvod vody

Mesto je napojené na verejné vodovodné potrubie avšak na jeho území sa nachádzajú tri samostatné systémy zásobovania pitnou vodou.

- Samotné mesto Rajecké Teplice je zásobované z vodovodu, ktorý je v správe SeVaKu OZ Žilina. Voda je privádzaná do obce z verejnej vodovodnej siete VDJ Rajecké Teplice 1000 m³. Obec má spoločný vodojem s obcou Kónská.
- Časť Poluvsie je zásobovaná z verejnej vodovodnej siete z VDJ 1000 m Poluvsie, tiež v správe SeVaKu Žilina.
- Kúpele Rajecké Teplice majú samostatný vodovodný systém (ktorý je aj vo vlastnej správe). Je napojený na dva vodojemy 50 m³ a 25 m³. Systém pozostáva z troch vodných zdrojov s výdatnosťou 4,9 m/s.

Uvažovalo sa o rozšírení vodojemu VDJ Rajecké Teplice o 500 m³ s tým, že sa z tohto zdroja zabezpečí aj dodávka a rozvod vody pre samotné kúpele, keďže ich zdroje pitnej vody sú nepostačujúce. Podobný návrh rozšírenia vodojemu 500 m³ bol aj v prípade VDJ Poluvsie

V týchto samostatných rozvodových systémoch sa výrazne líši aj priemerné množstvo spotrebovanej vody na deň. Najviac vody spotrebuje samotné mesto (cca 600 m³/d). Kúpele majú priemernú dennú spotrebu okolo 250 m³/d a časť Poluvsie cca 100 m³/d.

Celkový počet domácností napojených na verejný rozvod vody je 95 %.

4.2.2 kanalizácia

Prvá moderná kanalizácia na území mesta bola postavená v roku 1930 na území kúpeľov s hlavným zberačom valcovitého priemeru 600 x 900 mm. Ten viedol po mechanickej čistiacej stanici, ktorá bola neskôr zrušená a kanalizácia predĺžená a 400 m s výstupom do rieky Rajčanka. Vody z bazénov kúpeľov boli takisto odvádzané samostatnou kanalizáciou DN600 mm a DN 1000 mm priamo do Rajčanky.

V meste je v súčasnosti vybudovaná kanalizačná sústava avšak nie je úplne dokončená. Jej kostru tvorí kanalizačný zberač 600x900 mm, do ktorého sa v rôznych časových obdobiach napájali iné kanalizačné stoky avšak bez akejkoľvek koncepcie komplexnosti odvodňovacieho systému. Kanalizácia bola napojená na ČOV, ktorá bola dobudovaná v poslednej dekáde pod obcou Poluvsie. Mechanicko-biologickú ČOV využívajú spoločne mesto Rajecké Teplice s časťou Poluvsie a obce Stránske, Konská a Kamenná Poruba.

Napriek tomu 25 % územia nie je napojené na kanalizáciu.

Na zabránenie zaplavovaniu územia povrchovým odtokom z prívalových dažďov bolo v meste a hlavne v dotknutých častiach vybudovaných viacero záchytných odvodňovacích kanálov. V roku 2006 bol zrealizovaný odvodňovací kanál zo zatápajúcej oblasti Sedliská na Ul. Osloboditeľov.

Za podpory EÚ z Operačného programu – Základná infraštruktúra bol vybudovaný odvodňovací kanál na Ul. Kuneradská v lokalite Zábystričie, ktorý vyrieši ohrozenie zatápania Rajeckých Teplíc tokom Bystrička.

4.2.3 elektrifikácia a osvetlenie

Súčasný stav elektrifikácie mesta je uspokojivý, keďže stupeň elektrifikácie mesta je celkovo 100 %. Zásobovanie sídla Rajecké Teplice a jeho miestnej Časti Poluvsie je riešené z transformovne 110/22 kV Rajec po 22 kV vzdušnom vedení číslo 253 TR Rajec - kV spínacia stanica Cementáreň Lietavská Lúčka. VN vedenie (hlavná trasa) je prevedené vodičmi AlFe6 3x95 mm², odbočné vedenia a VN prípojky sú prevedené vodičmi 30-50 mm².

Elektrická energia sa odberateľom dodáva prostredníctvom 8 trafostaníc (1 v Poluvsí, 7 v meste), vybudovaných v stĺpovom alebo murovanom prevedení.

Elektrické rozvody a rozvody verejného osvetlenia v meste sú riešené zemnými alebo vzdušnými rozvodmi po betónových stĺpoch. Osvetlenie mesta vo večerných - nočných hodinách zabezpečuje 400 ks lúčov verejného osvetlenia.

4.2.4 plynofikácia a rozvod tepla

Územím Rajeckých Teplíc prechádza diaľkový plynovod VVTL Severné Slovensko o parametroch DN 500, PN 64. Napriek tomu mesto nemá na území vybudovanú žiadnu regulačnú stanicu.

Plynofikácia domácností je zabezpečená stredotlakými rozvodmi o prevádzkovom tlaku 0,1 MPa, z čoho vyplýva nutná inštalácia domových regulátorov.

Zemný plyn sa v meste používa ako hlavná palivová zložka pre vykurovanie, varenie, prípravu teplej úžitkovej vody a technologické účely.

Rozsah a počet komplexne plynofikovaných objektov vybavenosti a miestnych prevádzok je závislý na pridelení povolenia prevádzkovateľom rozvodov a zariadení ZPN.

Zásobovanie teplom v Rajeckých Tepliciach vychádza z princípu postavenie samotného kúpeľného mesta a ochrany životného prostredia. Mesto je kompletne plynofikované. Z tohto vychádza aj fakt, že Rajecké Teplice nemajú centrálnu zásobovanie teplom a sú vykurované väčšinou decentralizovaným spôsobom, t.j. objektovými a domovými kotolňami.

4.2.5 pošta a telekomunikácie

Služby podávacej a dodávacej pošty pre riešené územie poskytuje poštová prevádzka Rajecké Teplice na Školskej ulici.

Riešené územie Rajecké Teplice je súčasťou uzlového telefónneho obvodu (UTO) Rajec s telekomunikačnou príslušnosťou do TTO Žilina.

Mesto Rajecké Teplice je sídlom miestneho telefónneho obvodu (MTO) so zriadenou digitálnou ústredňou o kapacite 1722 prípojných párov. Na ústredňu MTO Rajecké Teplice sú pripojení telefónni účastníci aj z obcí Kamenná Poruba, Kanská, Kunerad, Stránske a Zbyňov.

Digitálna ústredňa je zriadená v telekomunikačnej budove situovanej v blízkosti objektu pošty. Je napojená diaľkovým káblom z hlavnej ústredne TTO Žilina – v novom usporiadaní telekomunikačnej siete ako riadiace sekundárne centrum pre oblasť severného Slovenska.

Telekomunikačná sieť je plne automatizovaná. Má 725 telefónnych prípojk.

V katastri Rajeckých Teplíc je dobré pokrytie signálov sietí mobilných operátorov (T-Mobile, Orange). Do budúcnosti je predpoklad pokrytia signálom aj tretieho mobilného operátora (O2), ktorý zatiaľ využíva sieť MO T-Mobile.

Pokrytie územia televíznym signálom je na dobrej úrovni. V meste nie je zavedená káblová televízia.

4.3 SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA

4.3.1 bytová štruktúra

Jednou zo základných ľudských potrieb je bývanie, ktoré sa každý snaží zabezpečiť na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti.

V Rajeckých Tepliciach prevažuje charakter zástavby typu rodinných domov (96%), aj keď je nutné podotknúť, že funkcionalizmus minulej doby sa nevyhol ani tomuto mestu. V meste sa nachádza 19 bytových domov, čo tvorí len 3,3 % obývaných domov, no žije v nich cca 22%

obyvateľov mesta. Prevažná väčšina budov v meste je jedno až dvojpodlažných. Priemerný vek budov v meste je 35 rokov.

Tabuľka č. 4 - Štruktúra bytov územia

	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond spolu
Domov spolu	620	19	12	651
Trvale obývaných domov	552	19	3	574
v %	96,2	3,3	0,5	100
s 1-2 nadzemnými podlažiami a nezistené	549	4	3	556
s 3-4 nadzemnými podlažiami	3	14	0	17
s 5+ nadzemnými podlažiami	0	1	0	1
Ubytovacích zariadení bez bytu	0	0	8	8
Neobývaných domov	68	0	1	69
Priemerný vek domu	35	35	51	35

zdroj: SOBD, 2001

Väčšina budov v Rajeckých Tepliciach je majetkom fyzických osôb.

Najviac obyvateľov žije v domoch s 3 izbami avšak ako ukazuje aj nasledujúca tabuľka v meste je mnoho bytov s veľkosťou 5 a viac izieb.

Tabuľka č. 5 - Veľkosti bytov územia

	rodinné domy	bytové domy	ostatné budovy	domový fond spolu
1 obytná miestnosť	13	29	1	43
2 izby	61	34	0	95
3 izby	195	98	3	296
4 izby	145	10	0	155
5+ izieb	181	2	0	183

zdroj: SOBD, 2001

Drvivá väčšina obyvateľov (90%) obýva domy postavené z kameňa, resp. v tehlových domoch. Domy postavené klasickým stavebným materiálom tejto oblasti, používaným v minulosti, ako je drevo, sa postupne stráca.

Z hľadiska základnej vybavenosti sú Rajecké Teplice vybavené na vysokej úrovni. 93 % obyvateľov má splachovací záchod a 94 % obyvateľov kúpeľňu alebo sprchovací kút priamo v domácnosti. Vodovod je priamo zavedený do domácností, v ktorých žije až 97 % obyvateľov. Vyše 90% bytových jednotiek je vykurovaných plynom.

4.3.2 školstvo

V roku 2002 mesto decentralizáciou verejnej správy prevzalo dve budovy materskej školy - v Rajeckých Tepliciach a v Poluvsí. V meste teda v súčasnosti fungujú dve materské školy.

Tabuľka č. 6 - Vývoj vyt'áženosť materských škôl na území

rok	žiaci (osôb)	kapacita (osôb)	vyt'áženosť (%)
2001	85	85	100
2002	84	85	99
2003	86	85	101
2004	83	85	98
2005	55	85	65
2006	81	85	95

zdroj: mesto

Mesto Rajecké Teplice má zriadenú základnú školu na Ul. Pionierska kde prebiehalo v r. 2006 vzdelávanie 434 detí v rámci vytvoreného spoločného školského obvodu z okolitých obcí (Konská, Kunerad, Stránske a Rajecké Teplice) . Počet tried je tvorený v závislosti od počtu detí, v posledných rokoch má (podobne ako počet študentov) klesajúci trend.

Vyučovanie prebieha v dvoch pavilónoch A, B a v telocvični.

Tabuľka č. 7 - Vývoj vyt'ažnosti základnej školy na území

rok	triedy (v ks)	žiaci (osoby)	kapacita (osoby)	vyt'aženosť (%)
2001	17	450	630	71
2002	18	470	630	74
2003	18	484	630	77
2004	17	465	630	74
2005	16	447	630	71
2006	16	434	630	69

zdroj: mesto

Do správy mesta bola ešte v minulosti prevzatá aj školská jedáleň, zabezpečujúca stravovanie pre žiakov ZŠ, dôchodcov a zamestnancov škôl. Zabezpečuje rozvoz stravy aj pre obe MŠ a taktiež zabezpečuje chorých a nevládných v rámci sociálneho programu mesta.

Stredné školstvo v meste zastúpené nie je. Študenti väčšinou dochádzajú do neďalekého okresného mesta Žilina.

Zariadenie pre mimoškolské vzdelávanie v súčasnosti neexistuje, avšak v r. 2006 mesto vytvorilo priestor pre zriadenie súkromnej umeleckej školy v hre na akordeóny a klávesových nástrojoch.

Úlohu mimoškolského vzdelávania zatiaľ vyplňa širokej verejnosti slúžiaca Mestská knižnica (otvorená v každý pracovný deň), založená v roku 1965a zrekonštruovaná v r. 2001.

4.3.3 zdravotníctvo

V meste je v prevádzke zdravotné stredisko poskytujúce základnú zdravotnú starostlivosť aj pre okolité obce (Konská, Kunerad, kamenná Poruba, Zbyňov, Stránske).

Nachádzajú sa tu aj špecializované ambulancie (celkovo 4: dermatológia, diabetológia, urológia a otorinolaryngológia).

Tabuľka č. 8 - Zdravotná starostlivosť v Rajeckých Tepliciach (2006, počet lekárov)

všeobecný lekár	detský lekár	špecialista	dentista
2	2	4	2

zdroj: mesto

O kúpeľných hostí sa zvlášť v Slovenských Liečebných Kúpeľoch a.s. stará profesionálny tím lekárov - odborníkov.

V meste je v prevádzke súkromná lekáreň.

4.3.4 sociálna pomoc

Samospráva v rámci originálnych kompetencií zabezpečuje od r. 2002 výkon opatrovateľskej služby pre chorých a bezvládných s trvalým pobytom v meste Rajecké Teplice. V uplynulom období zabezpečovalo mesto túto službu pre 27 starých a chorých občanov, 24 opatrovateľkami v domácnosti a v hlavnom pracovnom pomere.

Dôchodcom sa poskytuje stravovanie s rozvozom stravy do domácností s finančným príspevkom mesta. Program spoločného stravovania bol v roku 2006 rozšírený pre skupinu občanov s nízkymi príjmami a občanov na materskej dovolenke.

Tabuľka č. 9 - Prehľad poskytovaných sociálnych služieb

	opatrovateľská služba	spoločné stravovanie	suma vynaložených prostriedkov (v tis. Sk)
2001	-	-	77
2002	-	-	100
2003	29	19	1158
2004	33	31	1355
2005	29	43	1189
2006	18	60	1038

zdroj: mesto

V zamestnanosti sa mesto zapojilo do aktivačných prác prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu. Zamestnáva občanov v hmotnej núdzi na menšie obecné služby.

Mestské zastupiteľstvo každoročne udeľuje finančný príspevok pri narodení dieťaťa, pri úmrtí a jednorázové finančné výpomoci občanom v hmotnej núdzi.

Mesto tiež zabezpečuje dotáciu (motivačný príspevok, na školské potreby, na stravu) z úradu práce na pomoc žiakom v hmotnej núdzi pre vyššie spomínaný školský obvod.

Tabuľka č. 10 - Organizácie zabezpečujúce sociálnu pomoc so sídlom v Rajeckých Tepliciach:

	názov	popis činnosti
1	Áno pre život n. o.	pomoc matkám a týraným ženám v núdzi a ich deťom

zdroj: mesto

4.3.5 šport

Prírodné danosti územia spolu s vynikajúcimi klimatickými vlastnosťami ponúkajú ideálne podmienky pre pestovanie rôznych druhov športu. V poslednej dekáde vzniklo v Rajeckých Tepliciach viacero športových klubov.

Vplyv na rozvoj športových aktivít však priamo závisí od viacerých faktorov. Ako príklad možno uviesť cyklistiku, ktorej rozmach a zakladanie rôznych cyklistických spolkov závisí od

značených cyklistických chodníkov a ciest pre horské i cestné bicykle, od celkového rozvoja informovanosti aj finančnej fundovanosti obyvateľstva v oblasti.

Podrobnejší prehľad organizácií zameraných na športové aktivity v Rajeckých Tepliciach ponúka nasledujúca tabuľka.

Tabuľka č. 11 - Športové organizácie územia

názov organizácie, spolku, združenia	dátum vzniku	počet členov	vykonávané činnosti
TJ – VTJ Rajecké Teplice – Kanská	2002	100	Futbalový klub
TJ – Slovan	1977	30	Šachový klub
Horolezecký oddiel	2002	20	Horolezecké a turistické aktivity
ŠK LOJZO, Poluvsie	1995	30	Klub futbalových nadšencov
Cyklistický spolok	2000	10	cyklistika

zdroj: mesto

Samostatný futbalový klub Rajeckých Teplic ako taký neexistuje, viacmenej z dôvodu spoločného futbalového ihriska s obcou Kanská, od ktorej sa mesto osamostatnilo len v polovici minulého storočia.

4.3.6 kultúra

Kultúrna štruktúra je na primeranej úrovni vzhľadom k veľkosti mesta avšak vzhľadom na charakter mesta, ako kúpeľného centra regiónu, počet organizácií zameraných týmto smerom by mohol byť vyšší. Je ale nutné podotknúť, že počet kultúrnych podujatí nezávisí od počtu organizácií. Rajecké Teplice sú toho dôkazom.

Tabuľka č. 12 - Prehľad kultúrnych organizácií, spolkov a združení v meste

názov organizácie, spolku, združenia	dátum vzniku	počet členov	vykonávané činnosti
OZ – Kultúra	2006	283	Zabezpečovanie komunitných sociálnych služieb, poradenstva, krúžkov, klubov, tvorivých dielní, vzdelávacie aktivity pre znevýhodnené skupiny obyvateľov, workshopy, tábory, festivaly, trhy
Zbor CORDIS JESU	2002	17	Nácvik a prezentácia chrámového zborového spevu
Dobrovoľný hasičský zbor Rajecké Teplice	1927	34	Správa hasičskej techniky, školenia, výjazdy a zásahy
Dobrovoľný hasičský zbor Poluvsie	1928	38	Správa hasičskej techniky, školenia, výjazdy a zásahy

zdroj: mesto

4.3.7 Bezpečnosť

Mestské zastupiteľstvo v Rajeckých Tepliciach dňom 1. 1. 2006 zriadilo mestskú políciu – ako svoj poriadkový útvar pôsobiaci pri zabezpečovaní mestských vecí verejného poriadku v meste, ochrane jeho obyvateľov a iných osôb v meste pred ohrozením ich života a zdravia, ochrany životného prostredia na území mesta a plnení úloh vyplývajúcich zo všeobecne záväzných nariadení mestského zastupiteľstva a rozhodnutí primátora mesta.

5 OBYVATEĽSTVO

Obyvateľstvo nemožno považovať za statický element, naopak, vyznačuje sa silnou dynamikou jeho počtu, štruktúry priestorového rozloženia a ďalších znakov. Na regionálnej úrovni vystupujú s dynamikou obyvateľstva otázky, ako je zabezpečenie požadovaného množstva pracovných miest, formovania sociálnej štruktúry.

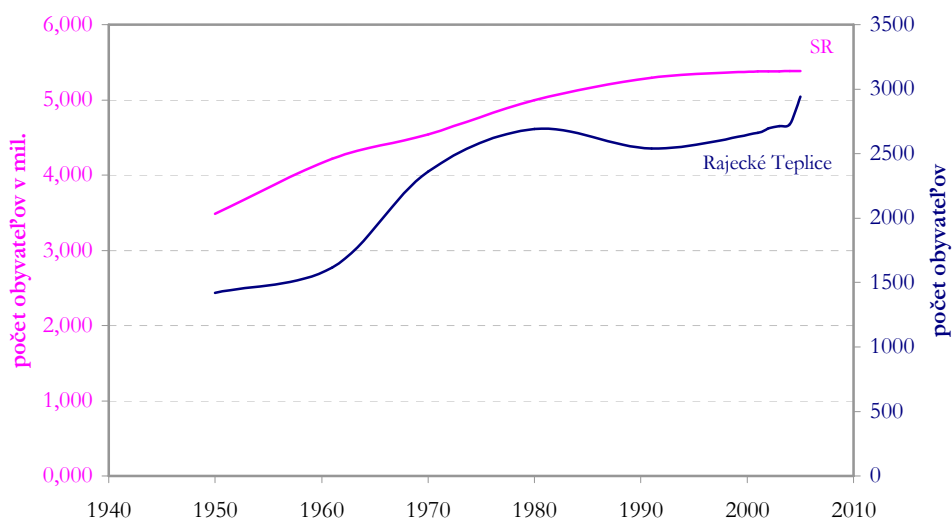
Vývoj a súčasný stav obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a mechanického (migračného) pohybu. Podľa sčítania obyvateľov v roku 2001 mala Slovenská republika 5 379 455 obyvateľov, čo predstavovalo 110 obyvateľov na km². V meste Rajecké Teplice žije v súčasnosti 2942 obyvateľov, čo predstavuje hustotu osídlenia 248 obyv./km² katastrálneho územia (r.2005).

5.1 DEMOGRAFICKÝ VÝVOJ

Obyvateľstvo Rajeckých Teplíc podobne ako jeho počet obyvateľov sa v priebehu času menil. Vplyv na vývoj počtu obyvateľov mali v minulom storočí najmä obe svetové vojny, kedy počet obyvateľov podobne ako v ostatných obciach Slovenska i strednej Európy klesol.

Za posledné obdobie sa však obyvateľstvo vyvíja zjavne progresívne ako to ukazuje i nasledujúci graf.

Tabuľka č. 13 - Vývoj počtu obyvateľov Rajeckých Teplíc v porovnaní s SR

zdroj: ŠÚSR

Celkový počet obyvateľstva sa vyvíja najmä v závislosti od celkového mechanického a celkového prirodzeného pohybu.

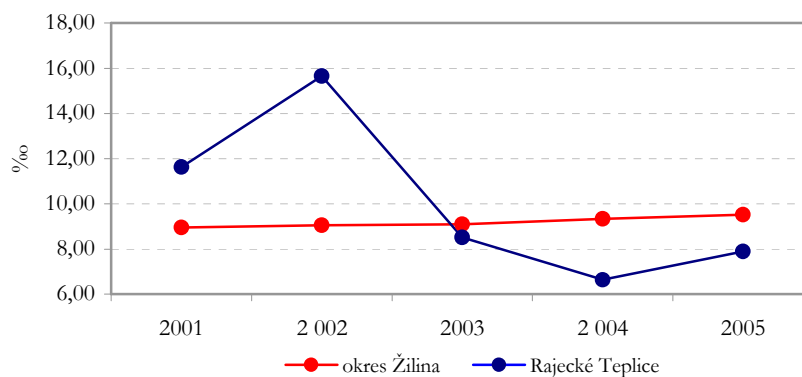
Tabuľka č. 14 - Dynamika obyvateľstva Ražských Teplic

	2001	2 002	2003	2 004	2005
migračný prírastok	27	47	52	66	237
migračný úbytok	43	36	28	41	26
celkový mechanický pohyb	-16	11	24	25	211
prírodný prírastok	31	42	23	18	23
prírodný úbytok	25	24	30	28	20
celkový prírodný pohyb	6	18	-7	-10	3
celkový prírastok	58	89	75	84	260
celkový úbytok	68	60	58	69	46
celkový pohyb obyvateľstva	-10	29	17	15	214

zdroj: ŠÚSR

Prírodný pohyb obyvateľstva všeobecne pozostáva z natality, teda pôrodnosti a mortality, teda úmrtnosti. Vývoj oboch týchto ukazovateľov v porovnaní s okresom Žilina ukazuje nasledujúce grafy.

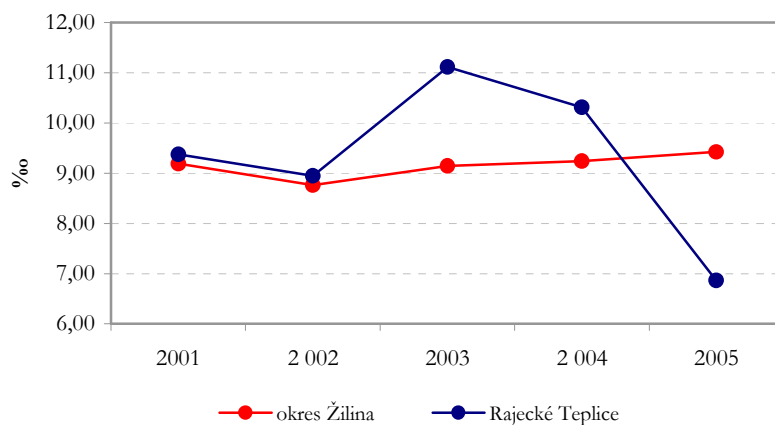
Graf č. 1 - Vývoj pôrodnosti v Ražských Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina

zdroj: ŠÚSR

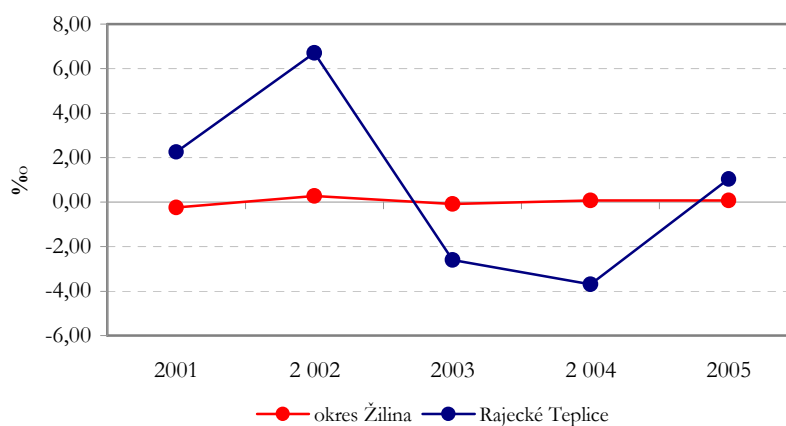

Graf č. 2 - Vývoj úmrtnosti v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina

zdroj: ŠÚSR

Graf č. 3 - Vývoj prirodzeného pohybu V Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina

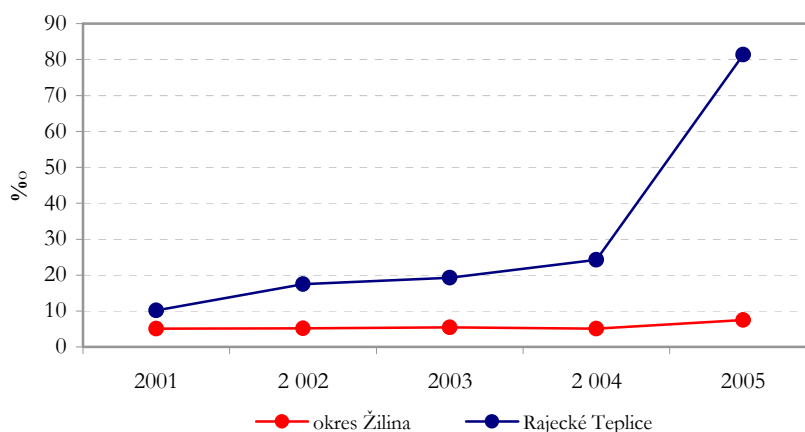
zdroj: ŠÚSR

Celkový prirodzený pohyb v okrese odráža nie najlepšiu demografickú situáciu celej SR. Naproti tomu v Rajeckých Tepliciach vidíme zjavné medziročné výkyvy, v poslednom roku pozitívneho charakteru.

Mechanický pohyb obyvateľstva odráža prevažne socio-ekonomickú situáciu v skúmanej priestorovej jednotke v istom čase, resp. nakoľko je miesto príťažlivé pre prisťahovanie sa alebo naopak, nakoľko sú podmienky na danom mieste negatívom a spôsobujú vystťahovanie sa obyvateľov.

Oproti okresu, ktorý má migračný prírastok stabilizovaný je situácia v Rajeckých Tepliciach výrazne pozitívna až extrémna. V posledných rokoch dochádza k nárastu počtu migrujúcich do mesta, hlavne v roku 2005 kde predstavuje počet migrantov až 237 ľudí.

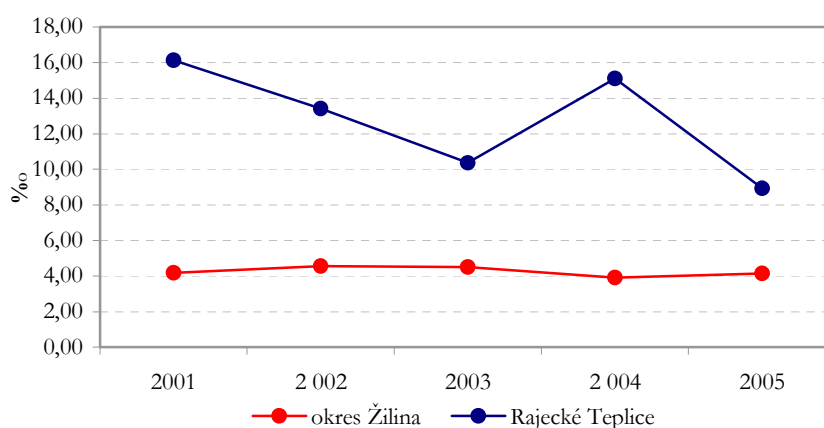
Graf č. 4 - Vývoj imigrácie v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina

zdroj: ŠÚSR

Počet ľudí emigrujúcich z mesta nemá taký jasný priebeh. Stav vyst'ahovaných z mesta je dosť premenlivý ale bez akýchkoľvek extrémov ako v prípade počtu prisťahovaných.

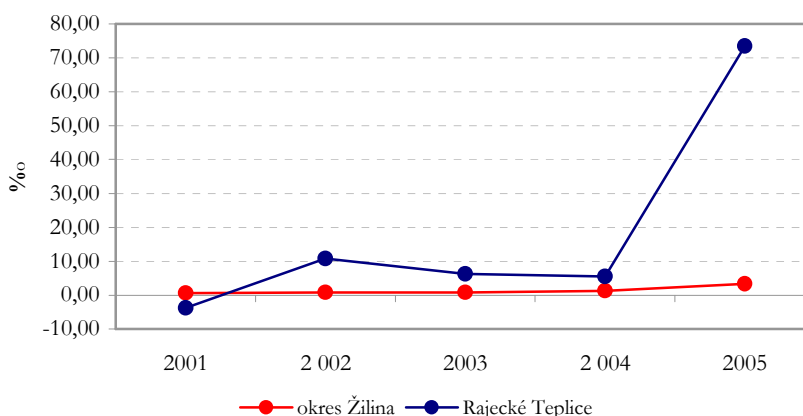
Graf č. 5 - Vývoj emigrácie v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina

zdroj: ŠÚSR

Celkový mechanický pohyb teda odráža celkový pomer prisťahovaných a vyst'ahovaných. V prípade okresu je viditeľný nepatrný nárast počtu obyvateľov spôsobený týmto pohybom, v okrese teda nebadáme veľký nárast alebo úbytok obyvateľov. Na úrovni mesta však môžeme povedať, že progresívny vývoj počtu obyvateľov je zásluhou hlavne imigrujúcich obyvateľov.

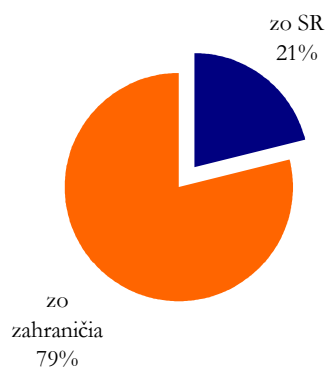
Graf č. 6 - Vývoj migračného pohybu v Rajeckých Tepliciach v porovnaní s okresom Žilina

zdroj: ŠÚSR

Zaujímavý je fakt, že hlavný podiel na náraste počtu obyvateľov nemá obyvateľstvo zo Slovenska ale z viac ako ¾ sa jedná o zahraničných imigrantov.

Graf č. 7 - Štruktúra imigrantov podľa pôvodu (2005)

zdroj: ŠÚSR

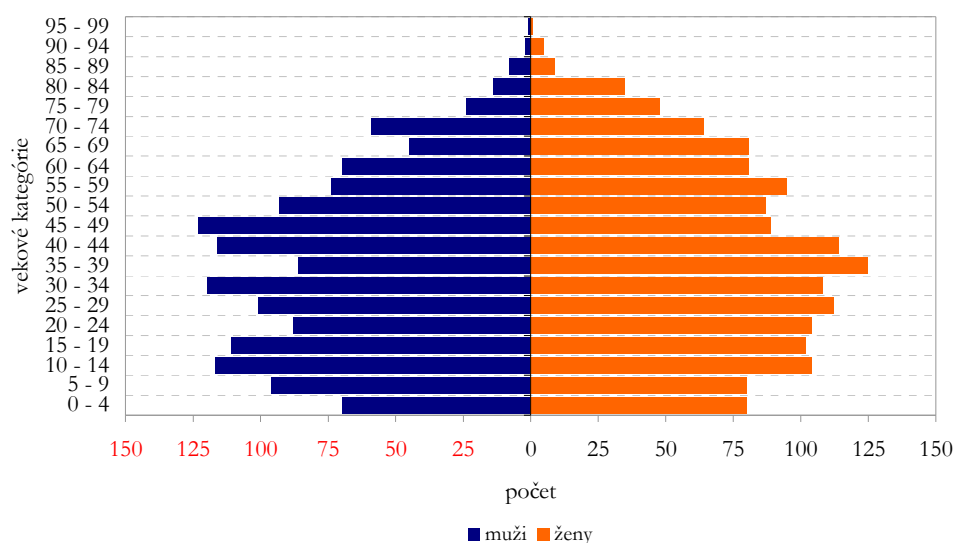
5.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Pre zhodnotenie vekovej štruktúry obyvateľov obce Rajecké Teplice boli použité údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001.

Veková pyramída má zúženú základňu, čo je dôsledkom stáleho zmenšovania počtu narodených. Jej priebeh však nie je až taký jednoznačný (kvôli veľkosti skúmaného územia) aj keď porovnateľný s celoslovenským priemerom.

Zobrazuje regresívny typ vekovej štruktúry obyvateľstva, kde dochádza k prirodzenému úbytku obyvateľstva.

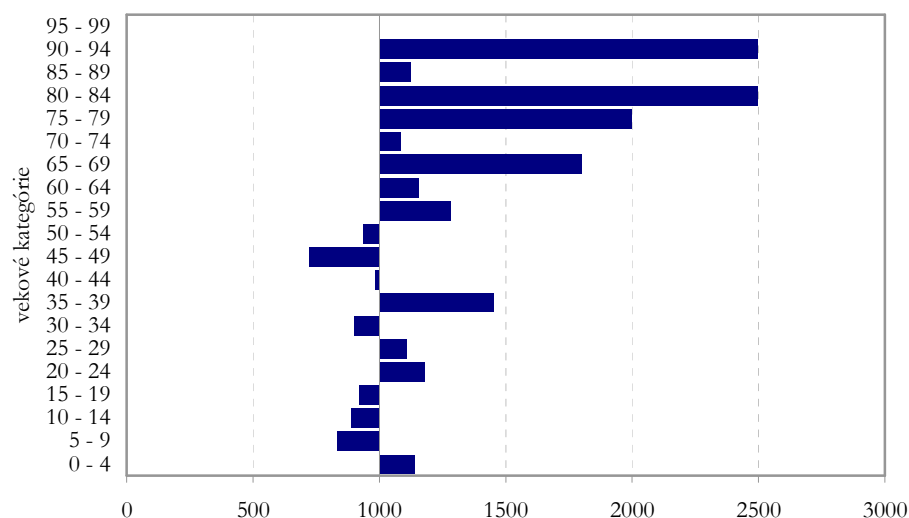
Graf č. 8 - Štruktúra obyvateľstva Rajceckých Teplíc podľa pohlavia a veku (2005)

zdroj: ŠÚSR

Za ďalší, často používaný ukazovateľ štruktúry obyvateľstva, sa považuje index feminity.

Graf č. 9 - Index feminity (‰, 2005)

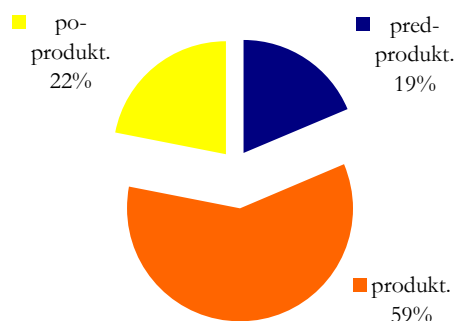
zdroj: ŠÚSR

Celoslovenský trend výraznej prevahy ženskej populácie nad mužskou je v prípade Rajceckých Teplíc posunutý o kategóriu neskôr. Jedná sa o kategóriu 55-59 ročných. Na úrovni štátu tento jav nastáva v kategórii 40-44. Je to obdobie mužskej nadúmŕtnosti. Ostatné výkyvy v predošlých kategóriách sú vzhľadom na tak malé územie zanedbateľné.

Pri pohľade na nasledujúci graf je jasne viditeľná prevaha obyvateľstva produktívneho veku nad obyvateľstvom predproduktívnym a poproduktívnym. Všeobecne je definované produktívne obyvateľstvo ako obyvateľstvo vo veku 15-59 rokov u mužskej populácie, a 15-54

rokov v prípade ženskej populácie. Z toho vyplýva veľkosť ostatných dvoch kategórií. Predproduktívne obyvateľstvo 0-14, poproduktívne 59 a viac u mužov a 54 a viac u žien.

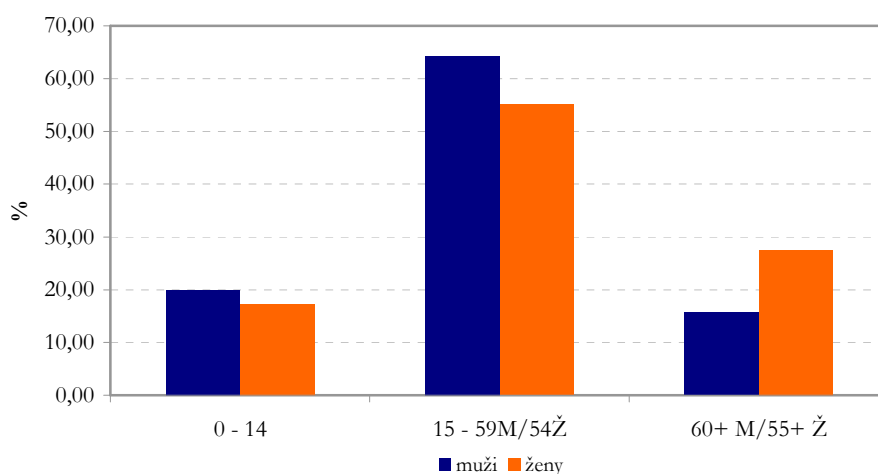
Graf č. 10 - Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplic podľa biologických vekových kategórií (2005)

zdroj: ŠÚSR

Zaujímavá je prevaha mužskej populácie v predproduktívnom (cca 2,5%) a produktívnom veku (skoro 10%). Prevaha ženskej populácie poproduktívneho veku (vyše 11 %) má charakter celoslovenského priemeru.

Graf č. 11 - Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplic podľa biologických vekových kategórií a veku (2005)

zdroj: ŠÚSR

5.3 VZDELANOSTNÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

Pre zhodnotenie vzdelanostnej štruktúry obyvateľov mesta Rajecké Teplice boli použité údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001.

Z hľadiska vzdelanostnej úrovne, 15,65 % obyvateľov ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie udáva základné. Vyše 23 % obyvateľov dosiahlo stredný stupeň vzdelania avšak bez maturity, pričom vo veľkej miere prevyšuje učňovské vzdelanie (21,44%). Stredné vzdelanie ukončené maturitou dosiahlo približne 24 % s prevahou stredného odborného vzdelania (20,40%).

Vysokoškolsky vzdelaných je v meste skoro 10% s prevahou univerzitného vzdelania. Zastúpené je však aj technické a ekonomické. Bez školského vzdelania sú 9 obyvatelia Rajeckých Teplic.

5.4 NÁRODNOSTNÁ A NÁBOŽENSKÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

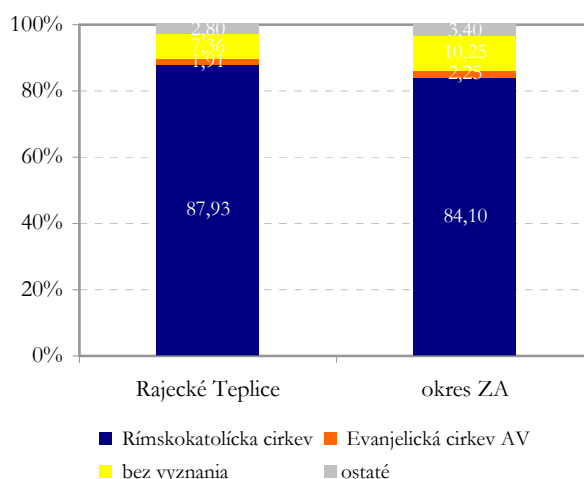
Oblasť SZ Slovenska bola aj v minulosti národnostne nerozdobená, vždy ju obývalo majoritne obyvateľstvo slovenskej národnosti.

Podobne je to aj v Rajeckých Tepliciach i samotnom okrese Žilina. Obyvateľstvo tvorí aj napriek stúpajúcemu počtu imigrantov z cudziny, väčšinou obyvateľstvo slovenskej národnosti (97,87%). V Rajeckých Tepliciach je podiel Slovákov ešte o čosi vyšší (98,54%).

Je však nutné podotknúť, že uvedené dáta v tabuľke sú z roku 2001, teda pred obdobím nárastu prisťahovaných z cudziny.

Náboženská štruktúra odráža aj národnostné pomery. Väčšina obyvateľov SR je rímskokatolíckeho vierovyznania. Okresný pomer rímskokatolíkov je o čosi nižší ako je tomu v Rajeckých Tepliciach (88 %). Naopak, pomer druhého najrozšírenejšieho evanjelického obyvateľstva augsburského vierovyznania je v okrese nepatrne vyšší (2,25 %) ako v meste (1,91%). Obyvateľstvo bez vierovyznania má pomerné zastúpenie vyššie v okrese (až 10,25%), opäť však na úrovni celoslovenského priemeru ako Rajeckých Tepliciach. Tu je podiel obyvateľov bez vyznania 7,36 %.

Graf č. 12 - Štruktúra obyvateľstva Rajeckých Teplic podľa náboženského vierovyznania

zdroj: SODB 2001

5.5 ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA PODĽA EKONOMICKEJ AKTIVITY

Pre zhodnotenie štruktúry obyvateľov podľa ekonomickej aktivity mesta Rajecké Teplice boli použité údaje zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2001.

V roku 2001 podľa SOBD bolo v meste 1341 obyvateľov, ktorí boli ekonomicky aktívni. Z tohto počtu podľa sektorov národného hospodárstva mal najväčšie zastúpenie terciérny sektor

(50%). Počet ľudí prevyšujúci celookresný priemer odráža realitu kúpeľného mestečka. Nasledoval sekundárny sektor (27,9 %) a s veľmi nízkym podielom primárny (8 %). 19 % obyvateľov neudalo odvetvie, v ktorom v čase sčítania bolo zamestnané. Najviac zamestnaných bolo v priemyselnej výrobe - 224 ľudí. Na druhom mieste, zo zistených, bola zamestnanosť vo veľkoobchodných resp. maloobchodných službách, oprave vozidiel a spotrebného tovaru (128 obyvateľov). Hneď za nimi nasledovala zamestnanosť v zdravotníctve (120) s výrazným zastúpením žien (98). Takmer 31 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva dochádza za prácou mimo obec.

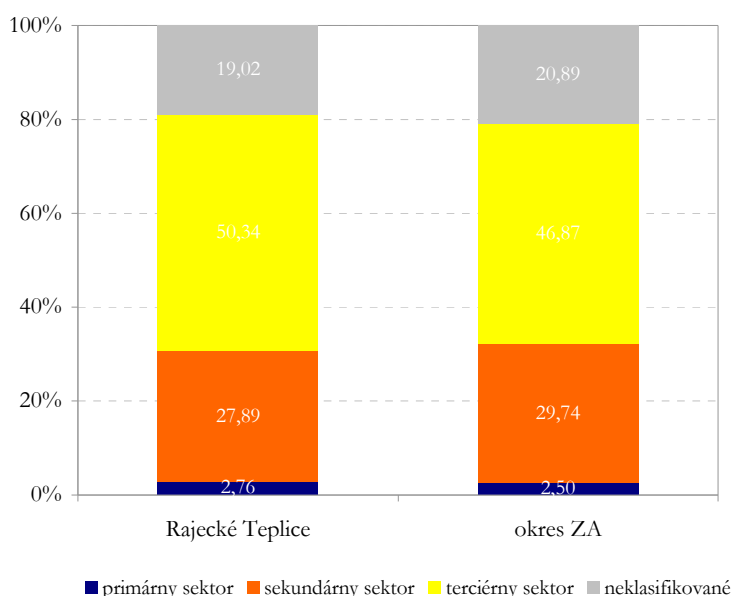
Skoro polovica obyvateľov (748) z celkového počtu ekonomicky aktívnych za prácou odchádza mimo mesta.

Tabuľka č. 15 - Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa sektorov národného hospodárstva

	primárny sektor	sekundárny sektor	terciárny sektor	neklasifikované	spolu
Rajecké Teplice	37	374	675	255	1 341
okres ZA	2023	24056	37911	16 896	80 886

zdroj: SOBD 2001

Graf č. 13 - Štruktúra ekonomicky aktívneho obyvateľstva Rajeckých Teplíc podľa sektorov národného hospodárstva v porovnaní s okresom Žilina

6 HOSPODÁRSTVO

6.1 HOSPODÁRENIE MESTA

6.1.1 majetok mesta

K 31. 12. 2006 Rajecké Teplice disponovali majetkom 95 276 000 Sk, prevažne v podobe stavieb (budov). Hmotný majetok obce aj s budovami vo vlastníctve mesta tvorí vyše 92% celkového majetku.

Vo vlastníctve mesta sa k 31. 12. 2006 nachádzalo 11 zariadení a stavieb. Väčšinou sa jedná o stavby neziskového charakteru, slúžiace obyvateľom mesta, pričom všetky sú trvalo využívané. Väčšinu z nich má mesto záujem prenajať (okrem školských zariadení resp. oboch domov smútku) avšak o predaji zariadení sa uvažuje len v prípade zariadení ziskového charakteru (Potraviny MIMI a Pizzeria Marco).

Mesto sa v posledných rokoch vyvíjalo pozitívnym smerom, o čom svedčí aj záujem a nárast počtu investorov v meste. Prehľad investičných zámerov mesta a ostatných relevantných subjektov v meste za posledné roky je tomu dôkazom.

6.1.2 hospodárenie mesta

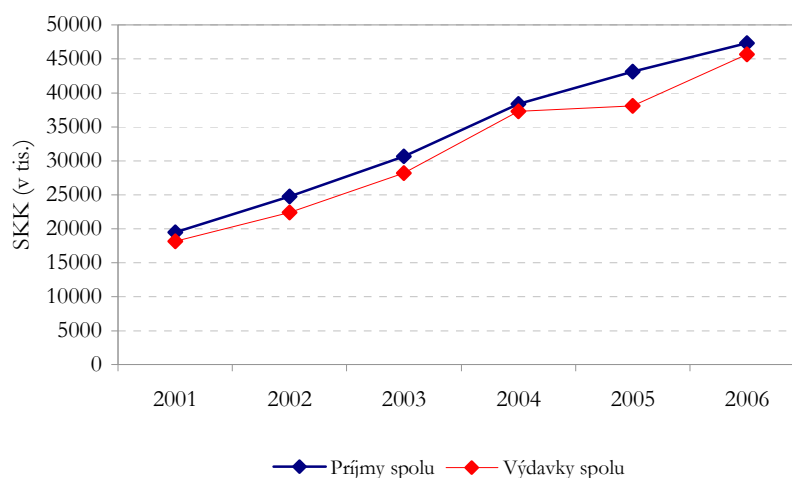
Za obdobie posledných 6 rokov je viditeľný nárast príjmov do mestského rozpočtu. Lineárna krivka príjmov dokazuje stálosť a udržateľnosť hospodárstva Rajeckých Teplíc. Paralelne s rastom príjmov však rastú aj výdavky mesta. Zaujímavý je fakt, že kým bežné príjmy mesta sa oproti roku 2001 strojnásobili, bežné výdaje mesta sa približne len zdvojnásobili. Celkovo sa v skúmanom časovom slede posledných 6 rokov celkové výdaje aj príjmy zdvojnásobili.

Tabuľka č. 16 - Hospodárenie mesta za obdobie 2001 – 2006 (v tis. Sk)

ukazovateľ / roky	2001	2002	2003	2004	2005	2006
bežné príjmy	12 803	21 237	30 268	38 141	42 758	47 015
kapitálové príjmy	6 684	3 513	390	218	375	288
príjmy spolu	19 487	24 750	30 658	38 359	43 133	47 311
% plnenia príjmov	102	104,9	109,5	104,3	97,1	96,2
bežné výdavky	14 832	19 467	23 881	28 034	32 813	36 266
kapitálové výdavky	3 320	2 940	4 308	9 274	5 266	9 414
výdavky spolu	18 152	22 407	28 189	37 308	38 079	45 680
% plnenia výdavkov	98	95	100,6	101,5	91,7	92,9
výsledok hospodárenia	1 335	2 343	2 469	1 051	5 054	1 631

zdroj: mesto

Graf č. 14 - Vývoj hospodárenia mesta za obdobie 2001 - 2006

Zdroj: mesto

Mesto prijalo v minulom roku viacročný rozpočet, a to na roky 2007-2009. Ten je súčasťou viacročného rozpočtu verejnej správy pričom rozpočtový rok je zhodný s kalendárnym rokom.

Viacročný rozpočet mesta sa vnútorne člení na bežné príjmy a bežné výdavky (ďalej len bežný rozpočet), kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (ďalej len kapitálový rozpočet) a finančné operácie.

Tabuľka č. 17 - Viacročný rozpočet mesta (2007 – 2009, v tis. Sk)

	2007	2008	2009
bežné príjmy	38428	40855	42354
bežné výdavky	35407	36824	38497
prebytok rozpočtu	3021	4031	3857

zdroj: mesto

Vedenie mesta do viacročného rozpočtu zakalkulovalo aj priemernú očakávanú mieru inflácie na Slovensku, čo zapríčiňuje medziročné navýšenie rozpočtu o cca 5 %.

Medzi bežné príjmy mesta Rajecké Teplice podľa klasifikácie viacročného rozpočtu mesta patria príjmy z daní, nedaňové príjmy, granty a transfery.

Kapitálové príjmy sú chápané ako predaj kapitálových aktív (v prípade plánovaného rozpočtu ako príjem z predaja bytov a hnuteľného majetku mesta).

Na území mesta boli realizované nasledovné projekty podporené prostredníctvom štrukturálnych fondov EÚ:

1. Putovanie Rajeckou dolinou: vybudovanie infokioskov, informačných tabulí

(4,2 mil Sk)

2. Rekonštrukcia komunitného centra: rekonštrukcia zdravotníckej, elektroinštalácie, ústredného kúrenia (490 000 Sk)

6.2 PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY V MESTE A ICH ŠTRUKTÚRA

Podnikateľské subjekty sú charakterizované na základe mnohých skutočností, medzi najzákladnejšie patria odvetvová (postavená na báze analýzy jednotlivých sfér hospodárstva) a veľkostná štruktúra.

Z hľadiska jednotlivých sektorov národného hospodárstva SR je možné mesto charakterizovať ako obslužné. Obslužná funkcia je zastúpená najmä ťažiskovým odvetvím mesta – kúpeľníctvom a službami poskytovanými v rámci neho. Dopĺňajúca výrobná funkcia je zastúpená najmä spracovaním dreva a výrobou kovových konštrukcií a kovových výrobkov.

Tabuľka č. 18 - Ekonomické subjekty pôsobiace na území mesta podľa OKEČ

kategória	názov OKEČ-u	počet ekonomických subjektov
A	poľnohospodárstvo, poľovníctvo a lesné hospodárstvo	5
B	rybolov, chov rýb	0
C	ťažba nerastných surovín	1
D	priemyselná výroba	125
E	výroba a rozvod elektriny, plynu a vody	1
F	stavebníctvo	131
G	veľkoobchod a maloobchod, oprava motorových vozidiel, motocyklov a spotrebného tovaru	242
H	hotely a reštaurácie	78
I	doprava, skladovanie a spoje	51
J	peňažníctvo a poisťovníctvo	6
K	nehnutelnosti, prenajímanie a obchodné služby, výskum a vývoj	148
L	verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie	1
M	školské	25
N	zdravotníctvo a sociálna starostlivosť	18
O	ostatné verejné, sociálne a osobné služby	53
P	súkromné domácnosti s domácim personálom	0
Q	extraterritoriálne organizácie a združenia	0

Zdroj: Register organizácií SR k 31.05.2006

Z hľadiska právnej formy je možné tieto subjekty rozdeliť nasledovne:

Tabuľka č. 19 - Ekonomické subjekty pôsobiace na území mesta podľa právnej formy

právna forma	počet ekonomických subjektov
cirkevná organizácia	1
obec (obecný úrad)	1
podnikateľ – fyzická osoba – nezapísaný v OR – podnikajúca súčasne ako osoba so slobodným povolaním	3
podnikateľ – fyzická osoba – zapísaný v OR	1
podnikateľ – fyzická osoba – nezapísaný v OR	270
rozpočtová organizácia	1
samostatne hospodáriaci roľník	1
slobodné povolanie – fyzická osoba podnikajúca n základe iného ako živnostenského zákona	15
spoločenstvá vlastníkov pozemkov, budov a pod.	2
spoločnosť s ručením obmedzeným	31
združenie	12
akciová spoločnosť	4
nezisková organizácia	3
verejná obchodná spoločnosť	2
záujmové združenie právnických osôb	1

Zdroj: Register organizácií SR k 31.05.2006

Veľkostná štruktúra ekonomických subjektov je najčastejšie posudzovaná z hľadiska počtu pracovníkov a z hľadiska výšky ročného obratu.

Tabuľka č. 20 - Veľkosť ekonomických subjektov pôsobiach na území mesta v závislosti od počtu pracovníkov a výšky ročného obratu

počet pracovníkov	počet ekonomických subjektov	výška ročného obratu v mil. Sk	počet ekonomických subjektov
nezistené	109	0 – 0,9	109
0	144	1 – 1,9	20
1	44	2 – 3,9	16
2	9	4 – 4,9	4
3 – 4	16	5 – 9,9	8
5 – 9	15	10 – 19	6
10 – 19	5	20 – 29	3
20 – 24	1	50 – 99	2
25 – 49	3	200 - 499	1
50 – 59	1	nezistené	179
60 a viac	1		

Zdroj: Register organizácií SR k 31.05.2006

7 CESTOVNÝ RUCH

Cestovný ruch je neoddeliteľnou súčasťou ekonomického rozvoja každého štátu. Vo vyspelých krajinách sveta a Európy sa cestovný ruch stal samostatným odvetvím národného hospodárstva a príjmy z cestovného ruchu v týchto krajinách tvoria významnú a často rozhodujúcu zložku v rozpočte. Tieto príjmy sú rozhodujúce v krajinách, ich regiónoch a v neposlednej miere i v mestách a obciach.

Pre plynulý a harmonický rozvoj cestovného ruchu je potrebná spolupráca množstva subjektov. Iba tak je možné čeliť pomerne silnej konkurencii na trhu cestovného ruchu v rámci krajín V4, kde Slovensko, napriek najlepším predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu, obsadzuje poslednú pozíciu. Obdobne je možné poukázať na silnú konkurenciu na trhu cestovného ruchu EÚ. Uspejú iba najlepší, ktorí dokážu ponúknuť ucelené originálne a pútavé programy.

V rámci Slovenska je potrebné a nutné, aby si mestá jasne vymedzili svoje priority, pričom platí, že čím výraznejšie dokážu vo „svojej výlučnej originalite“ vyprofilovať svoju ponuku, tým väčšiu šancu majú presadiť sa na trhu cestovného ruchu.

Rajecká dolina sa vyznačuje vysokým rekreačným a turistickým potenciálom, jeho využitie je však územne nerovnomerne rozložené a nevyčerpáva všetky ponúkané možnosti. Domáci i zahraniční návštevníci sa sústreďujú predovšetkým v najatraktívnejšom centre celej doliny - v Rajeckých Tepliciach, kým vo využití rekreačného potenciálu ostatného územia sú ešte značné rezervy. Vážnym problémom využitia rekreačného a turistického potenciálu je vysoká sezónnosť, obmedzená ponuka rekreačných aktivít a ich nedostatočná vzájomná previazanosť.

7.1 ANALÝZA PRIMÁRNEJ PONUKY

7.1.1 prírodné podmienky

Rajecké Teplice, kúpeľné mestečko lokalizované v srdci Žilinského kraja, leží v jednej z najkrajších oblastí Slovenskej republiky. Územie obce má vytvorené podmienky pre rozvoj turizmu ako celku. Prírodné prostredie tvoriace bázu miestnej krajiny má špecifické prírodné zvláštnosti, geologické, geomorfologické a klimatické podmienky mimoriadne vhodné pre rozvoj turistiky, vodných a zimných športov. Prevažnú časť prítlačlivosti Žilinského kraja ako celku, ktorý tvorí územie medzinárodného významu pre cestovný ruch má územie najmä vďaka bohatému výskytu minerálnych a termálnych vôd vyvierajúcich priamo v katastri mesta. Navyše makropoloha v oblasti Západných Tatier, Malej Fatry a Nízkyh Tatier tvorí najcennejšie územia medzinárodného významu pre dlhodobý turizmus s celoročným využitím s hlavnými rekreačnými aktivitami (zimné športy, turistika, poznávanie pamiatok) na Slovensku.

Územie Žilinského kraja, ktoré vytvára výborné prostredie pre rozvoj cestovného ruchu v samotnom meste, je oblasťou s najväčšou hustotou chránených území na Slovensku. Nachádzajú sa tu nasledovné zákonom chránené územia prírody:

- národné prírodné pamiatky (9),
- prírodné pamiatky (39),
- národné prírodné rezervácie (62),
- prírodné rezervácie (42),
- chránené areály (17),

- národné parky (4) a
- chránené krajinné oblasti (3).

Prírodnými atrakтивitami lokalizovanými na území mesta Rajecké Teplice sú:

Slnčné skaly

Prírodné prostredie komplexu skalných útvarov vo vstupnej časti Rajeckej doliny bolo hlavným motívom na vyhlásenie ochrany Slnčných skál (prírodná rezervácia). Nachádzajú sa v krajinnom území Poluvsie a Porúbka a zaberajú plochu 90,54 ha.

Geologicky územie tvoria prevažne dolomity stredného triasu. Tektonicky predstavuje časť trosky Chočského príkrovu. Dolomity silne postihnuté puklinami boli pôsobením vonkajších geologických síl sformované do vertikálne nápadne rozčleneného reliéfu. Osobitný ráz má vegetácia s početnými teplomilnými zriedkavejšími druhmi. Dostupné z Rajeckých Teplíc za cca 45 minút.

Poluvsianska skalná Ihla

Dolomitový skalný objekt ihlovitého tvaru so základňou približne 11 x 5 m dosahujúci výšku približne 15 m. Ihla je chránený prírodný výtvor vyhlásený v r. 1965. Od príľahlého masívu Slnčných skál ho oddelili erózne procesy za prispenia tektonického narušenia. Významný je z vedeckého, náučného a estetického hľadiska. Pre svoju ľahkú dostupnosť (vedľa štátnej cesty do Žiliny) sa v minulosti využíval ako objekt na základný horolezecký výcvik. S ohľadom na stav puklín v strednej a hornej časti ihly je dnes táto činnosť zakázaná.

Skalky

Zalesnený vrch (778 m n.m.) týčiaci sa severne nad Rajeckými Teplicami v Súľovských vrchoch. Nachádzajú sa tu zvláštne skalné útvary a chránené druhy rastlínstva. Značené chodníky začínajú od hotela Veľká Fatra - parkovisko pri kúpalisku Laura v Rajeckých Tepliciach. Dostupnosť je za cca 20 min.

Kozol

Národná prírodná rezervácia pomenúva rovnomenný vrch v juhovýchodnej časti katastra obce v pohorí Lúčanskej Malej Fatry. Rezervácia má rozlohu 91,58 ha a je dostupná turistickým chodníkom.

Rieka Rajčanka

Pramení v Strážovských vrchoch vo výške okolo 875 m n. m., južne od rázovitej obce Čičmany. Odvádza vodu z plochy 359 km². Preteká z juhu na sever v dĺžke 47,5 km. V intraviláne Žiliny sa vlieva do Váhu, ktorého časť tu tvorí už vzdutie vodnej nádrže Hričov. Na hornom toku má bystrinný charakter s pomerne veľkým spádom. Tečie prevažne v prirodzenom koryte. Časť dolného toku je regulovaná. Na zmiernenie spádu je tu utvorených niekoľko stupňov (kaskád).

Väčšia časť Rajčanky a všetky jej prítoky patria do pstruhového pásma, na dolnom toku prechádza do lipňového pásma. Vo vodách Rajčanky žije okolo 15 druhov rýb. Dominantný výskyt má pstruh potočný (*Salmo trutta morpha fario*) a lipen obyčajný (*Thymalus thymalus*). Nájdeme tu aj raka riečného (*Astacus astacus*), čo poukazuje na pomerne kvalitnú a čistú vodu.

7.1.2 kultúrohistorické podmienky

Rozvoju cestovného ruchu tiež napomáha kultúrno-historický potenciál celého Žilinského kraja, ktorý tvoria objekty nehnuteľných, hnuteľných, muzeálnych a galerijných zbierok. Rôznorodý fond kultúrnych pamiatok, kultúrnych zariadení a podujatí umožňujú ponuky služieb

viazaných na poznávanie histórie a pamiatok, návštevy kultúrno-spoločenských zariadení a rôznych festivalov, koncertov, slávností a výstav.

Mimoriadne priaznivé podmienky pre rozvoj vidieckej turistiky sú dané štruktúrou vidieckeho osídlenia, podhorské a horské sídla s prírodno-krajinárskymi hodnotami prostredia, charakterom poľnohospodárskej výroby zameranej prevažne na chov hospodárskych zvierat a salašníctvo. Ďalej sa ponúkajú možnosti oboznámiť sa s prejavmi ľudovej kultúry v pôvodných formách, ktoré sú špecifické len pre dané územie.

Kultúrohistorické pamiatky na území mesta sa nachádzajú hlavne v kúpeľnom areáli. Jedná sa väčšinou o budovy postavené v minulom storočí, funkčne stavané ako kúpeľné domy. Nachádza sa tu však aj kaplnka z konca 19. stor. s novogotickými architektonickými prvami.

7.1.3 kúpeľníctvo

V súčasnosti sa starostlivosť o zdravie, fyzickú regeneráciu a psychickú pohodu stáva cieľom účasti na cestovnom ruchu, čo kladie nároky na ponuku s tým spojených služieb. V kúpeľných miestach sa intenzívne rozvíja kultúrny a spoločenský život.

Riešené územie poskytuje veľmi atraktívny priestor pre rôzne druhy rekreačných činností avšak prioritnou činnosťou, ktorou sú a mali by aj naďalej byť Rajecké Teplice charakteristické, je funkcia kúpeľného turizmu rôznou formou, najmä však poskytovaním liečebných pobytov a služieb preventívneho charakteru.

Po dobudovaní koncom 90. rokov majú dnes kúpele v Rajeckých Tepliciach medzinárodný význam. V súčasnosti sú prevádzkované spoločnosťou Slovenské Liečebné Kúpele, a.s. Previazanosť podnikateľských subjektov v danej oblasti je však pomerne veľká.

Ako hlavný balneoterapeutický prostriedok sa v kúpeľoch využívajú termálne pramene 38 °C teplej hydrouhličitanovo-vápenato-horečnatej liečivej vody bez ďalšej úpravy. Minerálna voda je číra, bez chuti zápachu, bezfarebná.

Liečia sa tu funkčné aj degeneratívne choroby pohybovej sústavy v štádiu odznievania akútneho príznakov. S úspechom sa tu liečia i stavy po úrazoch alebo operáciách veľkých nosných kĺbov a chrčtice, vrátane operácií medzistavcovej platničky a operácií s použitím kĺbových náhrad. Z nervových chorôb sa v kúpeľoch liečia stavy po detskej obrne, nervovo-svalové degeneratívne ochorenia, hemiparézy a paraparézy cievného pôvodu, chabé obrny okrem poúrazových, Parkinsonova choroba a niektoré choroby z povolania (vazoneurózy). V rámci komplexnej kúpeľnej liečby sa poskytujú vodoliečebné procedúry (kúpele vo dvoch piscínových bazénoch, perličkové termálne a uhličité vaňové kúpele, vírivé kúpele, škótske streky, šliapacie kúpele a sauna), masáže (ručné, podvodné a reflexné), celá paleta elektroliečebných procedúr, lokálna aplikácia parafinových zábalov, individuálna a skupinová telesná výchova, manipulačná liečba, plynové injekcie a podobne.

Kúpele sa využívajú aj na rekondičné pobyty a rekreáciu. Dominantou kúpeľov sa stal v antickom štýle riešený kúpeľný dom Aphrodite, súčasťou ktorého je „vodný svet“ (2 termálne bazény: plavecký -29°C a relaxačný - 38°C na liečbu, rehabilitáciu i kondičnú regeneráciu) a „saunový svet“. K dispozícii je aj bazén na plávanie, aqua aerobik či skupinový telocvik.

Súčasťou kúpeľov je aj fitnesscentrum s možnosťou posilňovania a cvičenia, kúpeľný park, jazierko. V športovom areáli, ktorý sa nachádza v bezprostrednej blízkosti termálneho kúpaliska s 25-28 °C teplou vodou, sú k dispozícii tenisové kurty. Chvilu oddychu pomáhajú vyplňať spoločenské hry, biliard a rozsiahla knižnica. Vo voľnom čase sa môžu pacienti zúčastniť na poznávacích zájazdoch.

V súčasnosti sú ku kúpeľom organizačne pričlenené aj klimatické kúpele Kunerad.

7.1.4 športové aktivity

Okrem turistiky sa ako doplnková forma cestovného ruchu realizujú rôzne formy športu a aktívneho oddychu. Najvyhľadávanejšou formou je cykloturistika.

Podmienky pre cykloturizmus sú v riešenom území na veľmi dobrej úrovni. V posledných rokoch vzrástla atraktivita tejto formy aktívneho trávenia voľného času. Zlepšili sa samotné infraštruktúrne podmienky, značenie cyklotrás a informovanosť obyvateľstva.

Rajecké Teplice sú v súčasnosti atraktívnou zastávkou na cykloturistickej trase Rajec - Žilina. V oblasti bolo vyznačených 110 km cykloturistických trás pre horské a cestné bicykle. V meste je možnosť požičať si bicykle na viacerých miestach, v prevažnej miere však túto službu ako doplnkovú svojim návštevníkom ponúkajú len zariadenia zamerané na kúpeľníctvo.

Cyklotrasy v širšom okolí mesta:

- *Považje a Kysuce* – v rámci projektu Phare Credo tu v roku 2000 SCK vyznačil 1 000 km cykloturistických trás. Sú vedené dolinou Váhu a Kysuce, ako i horskými hrebeňmi Javorníkov, Strážovských vrchov, Súľovských skál, Kysuckej vrchoviny a Kysuckých Beskyd. Najviac trás tvorí Kysucká a Vážska cyklomagistrála.
- *Vážska cyklomagistrála* – je vyznačená v úseku Piešťany – Žilina. Po Nemšovu vedie po oboch brehoch Váhu, z nej do Žiliny už iba po pravom brehu. Trasy sú vedené po účelových asfaltových komunikáciách, hrádzach a po stálych cestách. Sú zjazdové cestnými bicyklami, celková dĺžka trás dosahuje okolo 250 km. Po trase sa nachádza množstvo hradov a kaštieľov.
- *Kysucká cyklomagistrála* – trasa spája dolinu Váhu s Oravou tak, že prechádza celými Kysucami, zdoláva sedlá Javorníkov a Oravských Beskyd. Začína v Kotešovej, cez Turzovku, Čadcu a Oščadnicu prechádza na sedlo Demänová nad skanzenom Vychylovka. Je zjazdová na cestných bicykloch, dĺžka je 139 km.
- *Cyklotrasy v regióne Turiec* – Dĺžka cyklotrás je cca 300 km, Turčianska cyklomagistrála č.032 v dĺžke 55 km spája Vrútky s Turčianskymi Teplicami.
- *Cyklotrasy v regióne Liptov* – Dĺžka cyklotrás je cca 340 km, z toho cyklomagistrály : č. 033 Donovalská (27 km), č.006 Oravská (33 km), č. 035 Liptovská (22 km, 18 km, 34 km).
- *Cyklotrasy v regióne Orava* – zriadenie cyklistických trás je v štádiu prípravných prác, štúdií, po realizácii by mala byť dĺžka cyklotrás cca 112 km.

7.1.5 organizované podujatia

Rajecké Teplice každoročne lákajú návštevníkov množstvom kultúrnych, spoločenských akcií, ktoré mimo aktivít realizovaných na území kúpeľov dotvárajú genius loci kúpeľného mestečka.

Mesto usporadúva v spolupráci s podnikateľskou sférou nasledujúce kultúrne – spoločenské a športové podujatia:

Tabuľka č. 21 - Prehľad kultúrno-spoločenských podujatí organizovaných v Rajeckých Tepliciach

názov podujatia	termín podujatia	periodicita podujatia	stručný popis podujatia
Maškarný ples pre deti	Február	1x ročne	Maškarný ples, diskotéka a súťaže pre deti
Folklór očami detí	Február marec	1x ročne	Výstava detských prác kreslených pod vedením odbornej pedagogičky spojená s vernisážou
Exkurzia detí MŠ v knižnici	Marec	1x ročne	Exkurzia detí s učiteľkami
Memoriál Jozefa Gabčíka	Máj	1x ročne	Beh vojenských špecialistov Armády SR z útvaru Jozefa Gabčíka v Žiline na Nám. SNP v Rajeckých Tepliciach
Deň matiek	Máj	1x ročne	Kultúrny program pri príležitosti dňa matiek
Akordeónový festival Euro musette - Golden tango pre deti a mládež	Jún	1x ročne	Akordeónový festival
Kultúrne leto	Jún - august	1x ročne	Víkendové kultúrne podujatia (hudobné, tanečné, divadelné)
Hody Rajecké Teplice	15.jún	1x ročne	Hodové slávnosti v Rajeckých Tepliciach, otvorenie kultúrneho leta
Hody Poluvsie	Júl	1x ročne	Hodové slávnosti v Poluvsí
Letné slávnosti	August	1x ročne	Festival hudby, spevu a tanca
Mesiac úcty k starším	Október	1x ročne	Stretnutie k mesiacu úcty k starším
Katarínska zábava	Nov	1x ročne	Zábava pri živej hudbe
Vianočné trhy	Dec	1x ročne	Trhy tradičných výrobkov pred Vianocami
Mikuláš	5. dec	1x ročne	Stretnutie Mikuláša, čerta a anjela s deťmi

zdroj: mesto

7.2 ANALÝZA SEKUNDÁRNEJ PONUKY

7.2.1 ubytovacie zariadenia

V Rajeckých Tepliciach sa v súčasnom období nachádza 17 zariadení poskytujúcich ubytovanie. Z toho 7 je lokalizovaných v kúpeľnom areáli. Tu sa jedná hlavne o kúpeľné domy poskytujúce komplexný servis. V meste je možnosť ubytovania sa aj na privátoch, ktorých počet však neustále kolíše.

V roku 2006 bolo 382 lôžok v ubytovacích zariadeniach mimo kúpeľov a 424 lôžok v kúpeľnom areáli. Vytáženost' ubytovacích zariadení počas roka výrazne kolíše v závislosti od

sezóny a samozrejme od ponúkaných služieb a ceny. V letnom období má väčšina hotelov a penziónov obsadenosť nad 90 %, mimo sezóny kolíše obsadenosť okolo 50 %.

Tabuľka č. 22 - Vyt'aženosť ubytovacích zariadení v Rajeckých Tepliciach

názov ubytovacieho zariadenia	kapacita (počet lôžok)	vyt'aženosť počas sezóny (%)	vyt'aženosť mimo sezóny (%)
Penzión Zelený dom	17	90	45
Vila Milica	20	90	47
Vila Viktória	19	100	39
Apartmány Merito	12	95	47
Penzión Mlyn	9	96	48
Penzión Raj	23	100	48
Hotel Talizman	43	98	50
My Castle	32	95	45
Penzión Lojzo	30	80	35
Penzión Pri Bystričke	36	89	40
Priváty	141	rôzne	rôzne

zdroj: mesto

Tabuľka č. 23 - Vyt'aženosť ubytovacích zariadení v kúpeľnom areáli Rajeckých Teplíc

názov ubytovacieho zariadenia	kapacita (počet lôžok)	vyt'aženosť počas sezóny (%)	vyt'aženosť mimo sezóny (%)
KD Malá Fatra	45	95	50
KD Veľká Fatra	84	98	55
Vila Margarita	14	88	45
Hotel Aphrodite	68	100	65
Vila Flóra	15	85	45
KD Laura	38	98	35
Hotel Skalka	160	100	70

zdroj: mesto

Na území mesta sa nachádza aj jediný autokemping v Rajeckej doline. Kamping Slnčné skaly je lokalizovaný vedľa rieky Rajčanky. Ponúka možnosť ubytovania v zruboch a chatkách, alebo možnosť stanovať na trávnej ploche v stanoch a indiánskom teepee.

Väčšina ubytovacích zariadení ponúka aj doplnkové služby ako napr. možnosti stravovania sa, požičovňu rôznych športových potrieb, možnosti športovania priamo v, alebo okoli zariadenia a pod.

V poslednom období nastal aj v Rajeckých Tepliciach nárast služieb označovaných ako "wellnes" pobyty. Jedná sa o ozdravovacie, skrášľovacie pobyty, majúce blahodárny vplyv na ľudský organizmus.

7.2.2 stravovacie zariadenia

Ubytovacie zariadenia v Rajeckých Tepliciach ponúkajú návštevníkom aj možnosti stravovania sa. Okrem toho sa v meste nachádza 10 stravovacích zariadení s celkovou kapacitou približne 720 stoličiek. Sieť stravovacích zariadení je stále v pohybe a údaje sa preto rôznia.

7.2.3 Ostatné zariadenia

Rozvoj cestovného ruchu nemožno realizovať bez propagácie, najmä turistickými informačnými kancelármi.

Na území kraja pôsobí približne 120 cestovných kancelárií, ktoré sú väčšinou zamerané na pasívny cestovný ruch. V kraji pôsobí 16 občianskych Združení cestovného ruchu.

Informačné kancelárie v meste sú súčasťou siete informačných kancelárií v regióne Žilinského samosprávneho kraja. Činnosť informačných kancelárií je prevažne zameraná na poskytovanie bezplatných informácií v oblasti cestovného ruchu. Doplnkové služby sú z oblasti ubytovania, predaj turistických máp a darčkových predmetov, požičovne športových potrieb a pod.

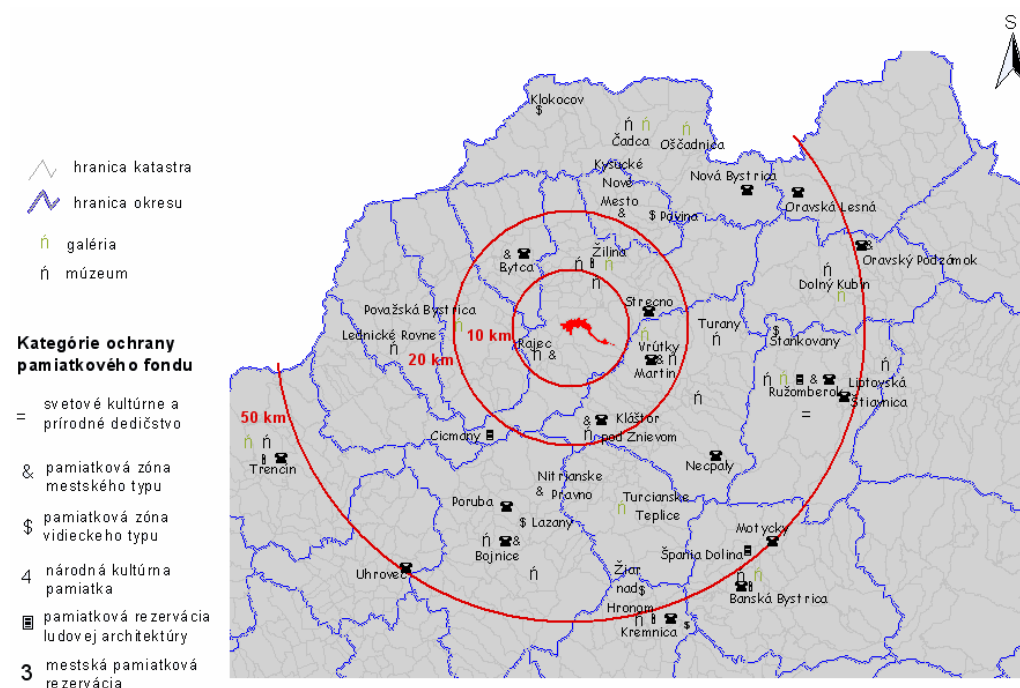
Mesto vytvorilo v roku 2006 priestorové možnosti pre vznik turisticko-informačného centra TIC Rajecká pohoda. Centrum okrem poskytovania informácií, požičiava aj športové potreby (bicykle, skateboardy a pod.) TIC Rajecká pohoda sa nachádza na ul. Osloboditeľov č. 90.

Okrem spomínaného TIC poskytuje v meste informácie aj Zenita, s.r.o. Rajecké Teplice. Spoločnosť je lokalizovaná na nám. SNP 1/29.

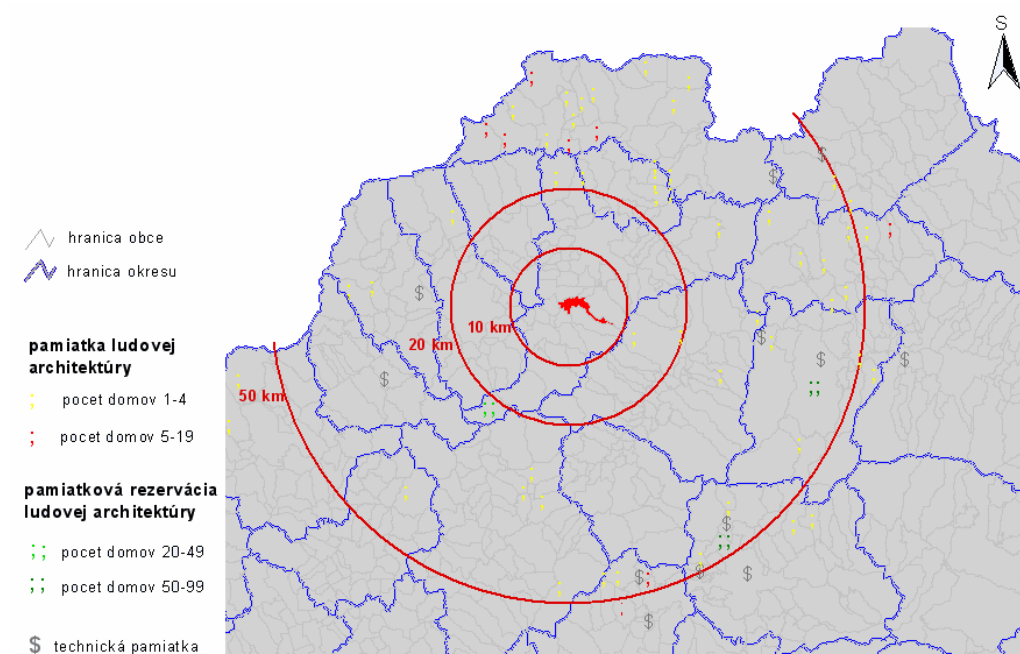
Možnosť získania informácií poskytuje obchodné oddelenie SLK, a.s. sídlacieho v objekte Veľká Fatra.

7.3 ZÓNOVÉ ČLENENIE TURISTICKÝCH ATRAKCIÍ

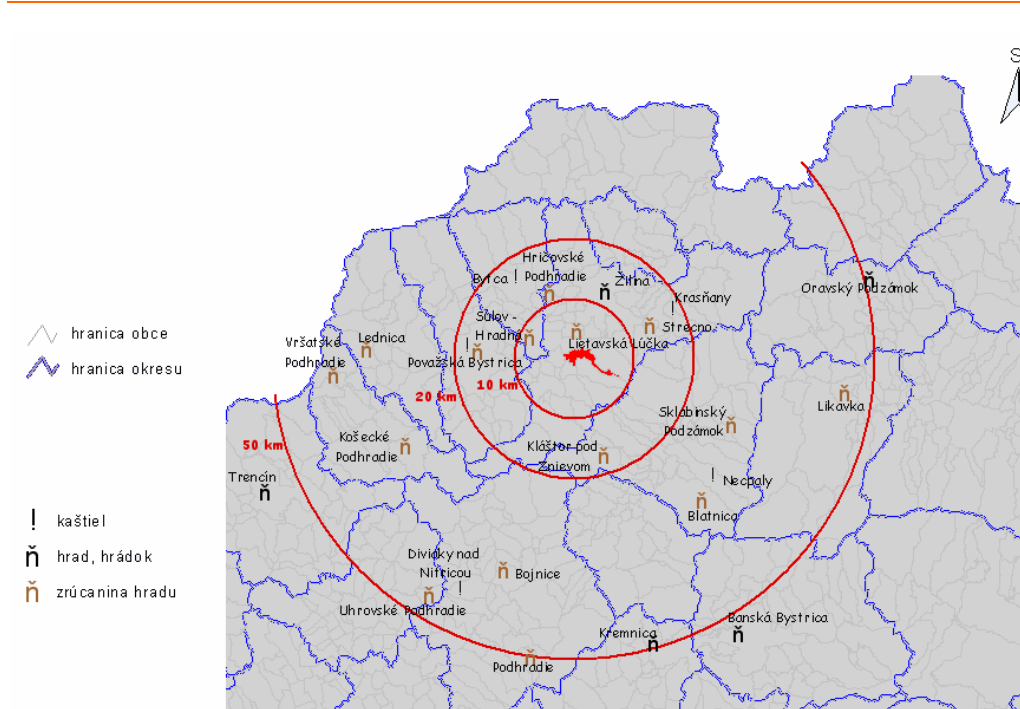
Obrázok č. 9 - Zónové členenie pamiatkového fondu, galérií a múzeí

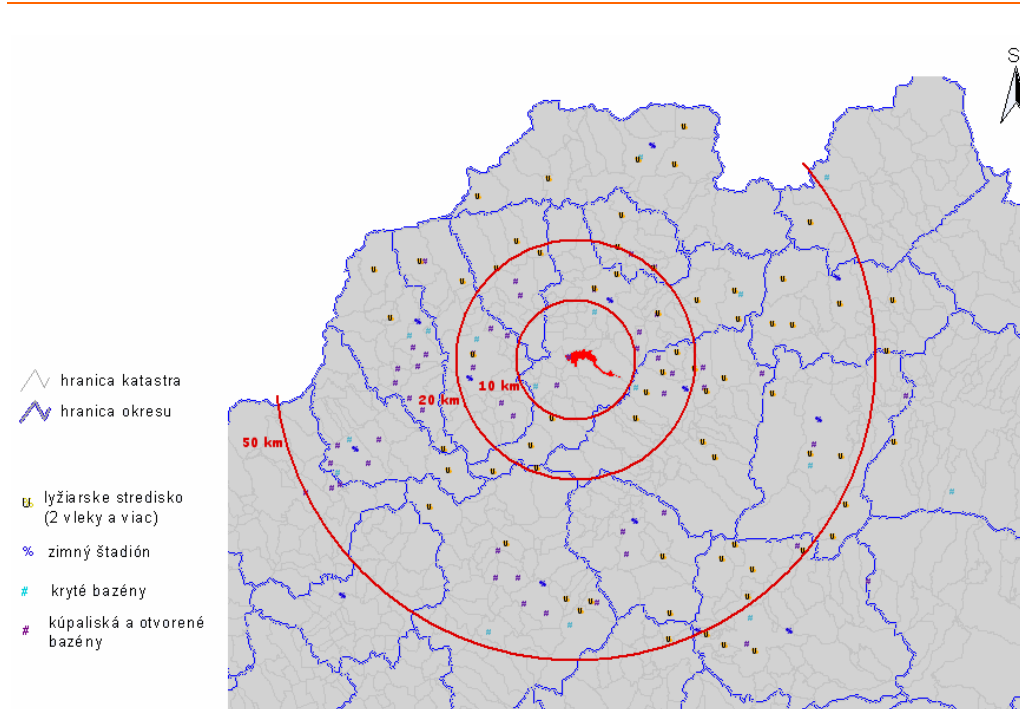
Obrázok č. 10 - Zónové členenie ľudovej architektúry

Obrázok č. 11 - Zónové členenie hradov, zámkov a kaštieľov

Obrázok č. 12 - Zónové členenie možností športového vyžitia

7.4 ROZVOJ CESTOVNÉHO RUCHU

V oblasti cestovného ruchu sa mesto zúčastňovalo a každoročne zúčastňuje na viacerých výstavách cestovného ruchu (v Bratislave, Brne, Prahe) kde sa prezentuje kúpeľné mesto a okolitý región so všetkými jeho možnosťami letnej a zimnej rekreácie a kúpeľníctva. Na tieto účely bolo vydaných viacero propagačných materiálov. V roku 2006 bol realizovaný projekt z programu Interreg III A SR – ČR pod názvom Putovanie Rajeckou dolinou, v ktorom mesto Rajecké Teplice vylepšovalo systém prezentácie samosprávy a regiónu, ako i jeho významných pamätihodností.

Mesto je členom Euroregiónu Beskydy. Spolupracuje s partnerskými mestami: Dolní Benešov a Pozlovice (ČR) a Wilamovice (PL). Nové možnosti spolupráce sa otvárajú s holandským mestom Epe a Dolinjskými Toplicami v Slovinsku.

8 ANALÝZY SWOT

8.1 INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> – priaznivé geomorfologické a klimatické podmienky bez výrazných prírodných bariér umožňujú všestranný územný rozvoj – výhodná geografická poloha s priamym napojením na hlavné cestné a železničné ťahy – vybudovaný cestný obchvat mesta eliminujúci dopad tranzitnej dopravy – poloha blízko severnej a západnej urbanizačnej osi – vysoká úroveň elektrifikácie a plynofikácie – vysoký stupeň zásobovania obyvateľstva pitnou vodou z verejného vodovodu – dobré pokrytie územia signálom mobilných operátorov – vybudované - značené cyklistické komunikácie – priame železničné, cestné spojenie s krajským mestom – prevádzka predškolských a školských zariadení – poskytovanie zdravotníckej starostlivosti priamo v meste – úplná elektrifikácia riešeného územia – rast podielu vyseparovaného odpadu 	<ul style="list-style-type: none"> – slabo využívaná železničná doprava – absencia zvlášť cyklistických komunikácií v meste – nedostatočne dobudovaná kanalizácia – nízky stupeň verejného prístupu k internetu – vplyv globálnej zmeny klímy na jednotlivé zložky krajinskej sféry (bilancia vody, produkčné vlastnosti pôdneho fondu) – absencia funkčného systému sídelnej zelene – absencia športových areálov – prítomnosť zdrojov emisií prašnosti a hluku – malý počet autobusových spojení oboma smermi (Žilina aj Rajec) – nedostatočné protipovodňové opatrenia – nedostatočná technická úroveň cestných komunikácií – slabo rozvinutá sieť peších komunikácií – nezáujem občanov o životné prostredie – rast produkcie komunálneho odpadu
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> – zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov – využívanie podporných prostriedkov fondov EÚ – nadobúdanie väčšieho významu cyklistickej dopravy a cykloturistiky – spolupráca na mikroregionálnej úrovni – prechod na ekologické formy vykurovania – prioritizácia územia a možnosti čerpania fondov (póly rastu) – posilnenie spolupráce na medzinárodnej úrovni 	<ul style="list-style-type: none"> – útlm železničnej osobnej prepravy – mobilné zdroje znečistenia ovzdušia (automobilová doprava) – znečistenie Rajčanky zdrojmi mimo územia – zvyšovanie nákladov na budovanie infraštruktúry – znečistenie zdrojov podzemnej vody – oblasť ohrozovaná povodňami – rast záťaž cestných komunikácií zvyšovaním osobnej a nákladnej automobilovej dopravy, predovšetkým v dôsledku tranzitu – administratívne bariéry pri čerpaní prostriedkov z EÚ fondov – zotrvanie pri vykurovaní tuhými palivami – nedostatok voľných stavebných pozemkov vo vlastníctve mesta

8.2 ĽUDSKÉ ZDROJE

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> – súčasnej hospodárskej úrovni vyhovujúca vzdelanostná štruktúra pracovnej sily, s dostatkom kvalifikovanej pracovnej sily a úplným stredoškolským a odborným vzdelaním – migračný prírastok počtu obyvateľov – absencia spoločensky neprispôsobivých obyvateľov – existencia funkčných (aktívnych) záujmových združení a neziskových organizácií 	<ul style="list-style-type: none"> – nepriaznivý vývoj reprodukčných charakteristík – nepriaznivé vekové zloženie obyvateľstva (vysoký podiel poproduktívneho obyvateľstva) – imigrácia neslovenského obyvateľstva – absencia celoživotného vzdelávania – nedostatočné aktivity zamerané na rozvoj osobnosti ľudí (najmä mládeže) – strata záujmu obyvateľov o dianie v meste – nedostatok mimoškolských aktivít pre deti
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> – podpora rozvoja podnikateľských aktivít a vytváranie nových pracovných príležitostí – posilnenie participácie obyvateľstva na miestnej a regionálnej politike – implementácia programov štrukturálnej politiky EÚ v oblasti rozvoja ľudských zdrojov a vzdelávania 	<ul style="list-style-type: none"> – prehlbovanie nerovnováhy ponuky a dopytu po práci – odchod pracovných síl do iných regiónov

8.3 PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> – dobrá dopravná dostupnosť – blízkosť Žiliny – priaznivé zloženie hospodárstva – dobrá kooperácia s miestnou samosprávou – konkurenčné prostredie – vysoká miera podnikateľ. aktivít – dobré zázemie pre podnikanie v III sektore – stúpajúci dopyt po službách – pomerne vysoký podiel ľudí v produktívnom veku – rozvoj služieb pre cestovný ruch 	<ul style="list-style-type: none"> – lokalizácia subjektov s malým podielom finalizácie výrobkov – produkcia s nízkou pridanou hodnotou – nízka úroveň poskytovania sociálnych služieb – absencia poradenstva a vzdelávania v oblasti malého podnikania – absencia kvalitných reštauračných služieb
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> – podpora malého a stredného podnikania za vytvorenia vhodných podmienok – tvorba regionálnych väzieb za účelom kooperácie hospodárskych aktivít v širšom okolí – spolupráca (združovanie) s okolitými obcami za účelom zvýšenia objemu investičného kapitálu (rozvoja ekonomického potenciálu) – využitie prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ – kooperácia samosprávy (okolitých samospráv) so vzdelávacími inštitúciami za účelom synchronizácie vo vzťahu k trhu práce (budúcemu rozvoju obce – širšieho regiónu) – vstup zahraničného kapitálu – plánovaná dostavba diaľničného ťahu D1 	<ul style="list-style-type: none"> – neochota obyvateľov uskutočňovať podnikateľské aktivity – nízka úroveň služieb – administratívna náročnosť získavania finančných prostriedkov zo štrukturálnych fondov EÚ – nízky objem investícií smerujúcich do rozvoja – nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov – legislatívne zmeny obmedzujúce hospodársku súťaž – nedostatočná podpora malých a stredných podnikov zo strany štátu – nedostatočná motivácia obyvateľov v oblasti podnikania – environmentálne opatrenia zo strany štátu (oblast spracovania drevnej hmoty)

8.4 CESTOVNÝ RUCH A VOĽNÝ ČAS

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none"> – dobre rozvinutý CR – dobrá úroveň propagácie – dobré prírodné podmienky a danosti mesta i okolia – bohatý kultúrny život s uchovanými tradíciami – dobré služby – potenciál na väčší rozvoj CR – kúpeľné tradície – organizovanie sprievodných podujatí – zriadenie občianskych združení – dobrá kapacita ubytovacích a stravovacích zariadení – kooperácia podnikateľov v CR – spolupráca okolitých obcí v mikroregióne – medzinárodná spolupráca (partnerské mestá v zahraničí) 	<ul style="list-style-type: none"> – sezónny charakter cestovného ruchu – absencia voľne prístupných priestorov a upravených verejných priestranstiev pre voľnočasové aktivity a stretávanie detí, mládeže – nedostačujúci počet športových zariadení – znečistenie kúpeľného areálu emisiami a hlukom z cesty I/64 – nízka úroveň stravovacích zariadení
PRÍLEŽITOSTI	OHROZENIA
<ul style="list-style-type: none"> – spolupráca so subjektmi z oblasti cestovného ruchu – regionálna spolupráca okolitých samospráv – kooperácia so samosprávami vyššej hierarchickej úrovne – sponzorovanie organizovania kultúrnych a športových podujatí – získanie podporných prostriedkov z fondov EÚ – partnerstvá (združenia) na rozvoj tradícií 	<ul style="list-style-type: none"> – posun priorít spoločnosti od tradícií ku konzumnému spôsobu kultúrneho využitia – nedostatok finančných prostriedkov – zhoršenie ŽP – útlm kúpeľníctva – prevádzka nelegálnej formy ubytovania sa na súkromí

9 VÍZIA A STRATÉGIA ROZVOJA

Rajecké Teplice – mesto pre harmonický život aj oddych.

Táto krátka veta bude charakterizovať Rajecké Teplice v budúcnosti. Vytvoríme atraktívne miesto pre pokojné bývanie, oddych a šport a naplno využijeme svoj prírodný potenciál. Zameriame sa na skvalitnenie infraštruktúry a celkový estetický vzhľad mesta. Poskytneme pomocnú ruku tým, ktorí ju potrebujú a postaráme sa o svojich občanov. Budeme rozvíjať partnerstvá a spoluprácu s ostatnými subjektmi verejnej ako aj súkromnej sféry. Vytvoríme živé partnerstvá, v ktorých vidíme silu a možnosti rozvoja nielen nášho mesta. Mottom naplnenia tejto vízie bude “spoločným úsilím za spoločný cieľ”.

Stanovenie strategických cieľov, vychádzajúc z analýzy potrieb mesta a jej obyvateľov a sústreďujúc sa na potenciálne možnosti zvýšenia kvality života v meste s pozitívnym dopadom na obyvateľov mesta ako aj na rozpočet mesta, je rozpracované v rámci 4 prioritných oblastí (podobne ako SWOT analýza):

INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	
CIEĽ	Zlepšenie kvality života v meste rozvojom infraštruktúry, s dôrazom na potreby občanov a estetický vzhľad mesta

Mesto Rajecké Teplice má vybudovanú technickú infraštruktúru na pomerne vysokej úrovni. Mesto je v plnej miere elektrifikované a plynofikované. Dodávka pitnej vody je riešená verejným vodovodom a odvod splaškovej vody prostredníctvom kanalizácie. Rozvoj technickej infraštruktúry, čím je navyše podporená aj ochrana životného prostredia, je neodmysliteľnou súčasťou strediska kúpeľníctva a cestovného ruchu akým je mesto Rajecké Teplice. Avšak práve spomínaný rozvoj kúpeľníctva a cestovného ruchu kladie vysoké nároky na dopravnú infraštruktúru (organizáciu dopravy v meste) a na estetický vzhľad mesta. Týmto nedostatkom musí mesto v súčasnosti čeliť.

ZDÔVODNENIE A PRÍNOS

V záujme mesta je prioritné odstránenie nedostatku bezpečnosti a plynulosti dopravy na území mesta. Čiastočným riešením bola zrealizovaná rekonštrukcia miestneho dopravného značenia, na ktorú by bolo vhodné nadviazať rekonštrukciou miestnych komunikácií (nielen cestných ale aj peších), vybudovaním odstavných parkovacích plôch pre osobné automobily a autobusy pre účely individuálneho využitia účastníkov cestovného ruchu a miestnych obyvateľov (ich počet je v meste nepostačujúci), vybudovaním autobusového nástupišt'a pre potreby verejnej autobusovej dopravy a vybudovaním niektorých prvkov cestnej dopravy zabezpečujúcich plynulosť cestnej premávky (mosty, nadchody).

Častokrát sa kritériom pre výber miesta bydliska alebo miesta rekreačného pobytu stáva celkový vzhľad miesta. Úprava verejných priestranstiev je ďalším dôležitým krokom k posilneniu rozvojového potenciálu, ktorý v sebe mesto Rajecké Teplice bezpochybné skrýva.

Námestie je srdcom každého mesta, a preto je potrebné venovať mu patričnú pozornosť a zabudovať pri jeho rekonštrukcii také unikátne architektonické prvky, po zhliadnutí ktorých je možné jednoznačne určiť, že sa nachádzate v Rajeckých Tepliciach a nie v rádom slovenskom meste. Rekonštrukciou verejného osvetlenia a výsadbou systému sídelnej zelene bude dotvorený príjemný estetický vzhľad mesta.

Na území mesta sa vyskytujú miesta, kde je potrebné pristúpiť k realizácii protipovodňových opatrení. Pri týchto opatreniach však netreba zabúdať na možnosť využitia vodných tokov a plôch na rekreačné účely.

V oblasti starostlivosti o občanov sa opodstatneným v podmienkach mesta javí zriadenie centra sociálnych služieb, ktoré by v sebe zastrešovalo opatrovateľskú službu, denný stacionár pre seniorov, chorých a postihnutých, domov dôchodcov ako aj pomocné centrum pre občanov v núdzi. Komplexné zaradenie takéhoto typu eliminuje náklady, ktoré by vznikli zriadením viacerých zariadení, a prispieje k spolupatričnosti medzi jednotlivými skupinami občanov využívajúcich služby centra (občanov mesta). Zriadenie tohto centra vytvára pre podnikateľov priestor na prevádzku sociálnych služieb a poskytuje priestor neziskovým organizáciám, spolkom a združeniam ako aj všetkým tým, ktorým nie je ľahostajný ľudský osud podať pomocnú ruku pre každého, kto ju potrebuje.

ZDÔVODNENIE A PRÍNOS

Mesto Rajecké Teplice spolu s ďalšími okolitými obcami tvorí jeden školský obvod. Na tieto účely je v meste zriadená základná škola. Predškolská príprava detí je zabezpečovaná prostredníctvom dvoch materských škôl (Rajecké teplice, Poluvsie). Stav budov, v ktorých sa tieto inštitúcie nachádzajú si však vyžaduje ich rekonštrukciu, ku ktorej mesto už z časti pristúpilo.

V súčasnosti je na území mesta zriadený separovaný zber odpadu, čím mesto pristúpilo k politike ochrany životného prostredia a zhodnocovaniu druhotných surovín. Pre zdravé a čisté mesto je však potrebné naďalej podporovať komunálne služby a to vo všetkých oblastiach.

Vyriešenie identifikovaných potrieb prispieje k zvýšeniu kvality života v meste. Bezpečná a plynulá cestná doprava už nebude predstavovať záťaž pre mesto a jeho obyvateľov. Miesto na oddych poskytnú čisté verejné priestranstvá dotvorené systémom sídelnej zelene, ktorých dominantou bude zrekonštruované námestie. Sociálna infraštruktúra bude posilnená o centrum sociálnych služieb, ktoré poskytnie zázemie pre tých, ktorí to najviac potrebujú. Žiakom základnej školy a materských škôl vytvoríme ideálne prostredie pre priebeh ničím nerušeného procesu vzdelávania.

Predtým ako mesto pristúpi k samotnej realizácii zámerov, je potrebné vytvoriť strategické dokumenty pre podmienky mesta, ktorých dôraz bude kladený na trvalo udržateľný rozvoj mesta.

OPATRENIE č. 1	Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja mesta prostredníctvom strategického plánovania
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vypracovanie potrebných strategických dokumentov v oblasti územného plánovania a rozvoja cestovného ruchu: <ul style="list-style-type: none"> - aktualizácia územného plánu - aktualizácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta (mikroregiónu Rajecká dolina) - urbanistická štúdia centra mesta - a iné
ČASOVÝ HORIZONT	2007 - 2008
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ mikroregión Rajecká dolina 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ finančný mechanizmus EHP a Nórsky finančný mechanizmus ➤ vlastné zdroje ➤ súkromné zdroje
OPATRENIE č. 2	Riešenie dopravnej situácie v meste
AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov – 6 až 12 mesiacov ➤ Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac ➤ Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace ➤ Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace ➤ CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace ➤ Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Stavebný dozor ➤ Kolaudácia <p><i>Investičná fáza je rozdelená do etáp:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. realizácia opatrení zabezpečujúcich plynulosť cestnej premávky (premostenie ulíc) 2. vybudovanie absentujúcich parkovacích plôch 3. vybudovanie absentujúcich peších komunikácií 4. vybudovanie autobusového nástupištia 5. rekonštrukcia, povrchová úprava cestných a peších komunikácií
ČASOVÝ HORIZONT	2008 - 2012
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ Žilinský samosprávny kraj 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ bankový úver

OPATRENIE č. 3

Úprava verejných priestranstiev a sídelná zeleň

AKTIVITY

Predinvestičná fáza:

- Vysporiadanie vlastníckych vzťahov – 6 až 12 mesiacov
- Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac
- Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac
- Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace
- Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace
- CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace
- Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace

Investičná fáza:

- Získanie zdrojov financovania
- Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní
- Realizácia
- Stavebný dozor
- Kolaudácia

Investičná fáza je rozdelená do etáp:

1. rekonštrukcia námestia
2. rekonštrukcia verejného osvetlenia
3. výsadba sídelnej zelene (zriadenie parku, alejí) a jej údržba

ČASOVÝ HORIZONT

2007 - 2010

REALIZÁTORI/PARTNERI

- mesto Rajce Teplice

ZDROJE FINANCOVANIA

- štrukturálne fondy EÚ
- vlastné zdroje
- bankový úver

OPATRENIE č. 4

Úprava vodných tokov a protipovodňové opatrenia

AKTIVITY

Predinvestičná fáza:

- Vysporiadanie vlastníckych vzťahov – 6 až 12 mesiacov
- Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac
- Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac
- Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace
- Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace
- CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace
- Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace

Investičná fáza:

- Získanie zdrojov financovania
- Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní
- Realizácia
- Stavebný dozor
- Kolaudácia

Investičná fáza je rozdelená do etáp:

1. vybudovanie systému odvodňovacích kanálov
2. realizácia regulačných opatrení a opatrení zameraných na zvýšenie prietocnej kapacity vodných tokov

ČASOVÝ HORIZONT

2011 - 2013

REALIZÁTORI/PARTNERI

- mesto Rajce Teplice
- Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.

ZDROJE FINANCOVANIA

- štrukturálne fondy EÚ
- Kohézny fond
- vlastné zdroje
- bankový úver

OPATRENIE č. 5	Zriadenie centra sociálnych služieb
<p>AKTIVITY</p>	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov – 6 až 12 mesiacov ➤ Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac ➤ Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace ➤ Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace ➤ CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace ➤ Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Stavebný dozor ➤ Kolaudácia
ČASOVÝ HORIZONT	2008 - 2011
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ poskytovatelia sociálnych služieb 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ bankový úver
OPATRENIE č. 6	Rekonštrukcia školských a predškolských zariadení
<p>AKTIVITY</p>	<p>Opatrenie je rozdelené do etáp:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. rekonštrukcia základnej školy 2. rekonštrukcia materskej školy (Rajecké Teplice) 3. rekonštrukcia materskej školy (Poluvsie) <p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov – 6 až 12 mesiacov ➤ Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac ➤ Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace ➤ Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace ➤ CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace ➤ Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Stavebný dozor ➤ Kolaudácia
ČASOVÝ HORIZONT	2011 - 2014
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ bankový úver

CIEĽ	ĽUDSKÉ ZDROJE
ZDÔVODNENIE A PRÍNOS	<p>Mesto Rajce Teplice pristupuje k rozvoju vzdelávania svojich občanov. Je tu citeľná potreba zabezpečenia možností pre ďalšie (celoživotné) vzdelávanie. Vybudovanie vzdelávacieho a kongresového centra, ako komplexu na zastrešenie vzdelávania a realizáciu kongresov a konferencií, je prvým krokom ku vzdelávaniu občanov a k poskytnutiu prístupu na internet (centrum vyhľadávania a získavania informácií, elektronickej komunikácie s verejnou správou a samosprávou, e-government). Toto centrum vytvorí vhodné podmienky na realizáciu kongresového cestovného ruchu ako doplnku ku kúpeľníctvu.</p>
	<p>Následným vytvorením vzdelávacích kurzov s dôrazom na vzdelávanie nezamestnaných a celoživotné vzdelávanie zvýšime konkurencieschopnosť našich obyvateľov na trhu práce a zvýšime úroveň ich zručností. Pri zavádzaní vzdelávacích kurzov je potrebné vziať do úvahy požiadavky trhu práce a spolupracovať s úradom práce, sociálnych vecí a rodiny ako aj so samotnými podnikateľskými subjektmi, ktoré zohrávajú v tomto procese úlohu potenciálneho zamestnávateľa. Naďalej je pre občanov vhodné vytvoriť informačný systém trhu práce, na základe ktorého by si sami zhodnotili svoje možnosti a potreby uplatnenia sa.</p>
	<p>Nakoľko mesto pristúpilo k politike ochrany životného prostredia je potrebné túto problematiku priblížiť aj samotným občanom mesta. V prvom rade sa ako potrebné javí zvýšenie environmentálneho povedomia ľudí, a to najmä v oblasti separovaného zberu odpadu a starostlivosti o životné prostredie. Aktivity poukazujúce na význam a ochranu životného prostredia povedú k eliminácii negatívnych dopadov ľudskej činnosti v meste.</p> <p>Naďalej je potrebné rozvíjať manažment verejnej správy (t.j. správy mesta). Najefektívnejším spôsobom rozvoja je výmena skúseností medzi jednotlivými subjektmi verejnej správy, a to nielen v rámci štátu ale aj za hranicami štátu. Mesto Rajce Teplice už v súčasnosti má vytvorené partnerstvá s podobnými mestami za hranicami Slovenska. Do budúcnosti je v záujme mesta rozvíjať a zveľaďovať tieto vzťahy a významnou mierou sa podieľať na transfere informácií a skúseností medzi jednotlivými partnermi a mestom čo prispieje k efektívnosti samosprávy mesta a načrtne možnosti ďalšieho rozvoja mesta.</p>
OPATRENIE č. 1	Vybudovanie vzdelávacieho a kongresového centra
AKTIVITY	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastných vzťahov – 6 až 12 mesiacov ➤ Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac ➤ Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace ➤ Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace ➤ CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace ➤ Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Stavebný dozor ➤ Kolaudácia <p>Investičná fáza je rozdelená do etáp:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vybudovanie centra 2. technické vybavenie centra

ČASOVÝ HORIZONT		2007 - 2009
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ ekonomické subjekty 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ súkromné zdroje ➤ bankový úver 	
OPATRENIE č. 2	Cielene zamerané vzdelávanie pre potreby lokálneho trhu práce	
<i>AKTIVITY</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytvorenie partnerstva medzi samosprávou, vzdelávacími inštitúciami, ekonomickými subjektmi a úradom práce, sociálnych vecí a rodiny ➤ analýza potrieb trhu práce ➤ informačný systém trhu práce ➤ realizácia kurzov a školení ➤ poradenstvo 	
ČASOVÝ HORIZONT		2008 - 2011
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ neziskové organizácie ➤ vzdelávacie inštitúcie ➤ ekonomické subjekty ➤ ÚPSVAR 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ zdroje ESF ➤ vlastné zdroje ➤ súkromné zdroje 	
OPATRENIE č. 3	Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov mesta	
<i>AKTIVITY</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ organizácia verejných besied ➤ personálne zabezpečenie besied ➤ publikačná činnosť (letáky, brožúry) 	
ČASOVÝ HORIZONT		2007 - 2009
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ neziskové organizácie 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ environmentálny fond ➤ vlastné zdroje 	
OPATRENIE č. 4	Rozvoj vzťahov spolupráce a partnerstva	
<i>AKTIVITY</i>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vytváranie nových partnerstiev ➤ realizácia spoločných konferencií s partnermi (transfer know how) ➤ propagácia partnerstiev 	
ČASOVÝ HORIZONT		2007 - 2017
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ partneri ➤ mikroregión Rajecká dolina 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ zdroje partnerov 	

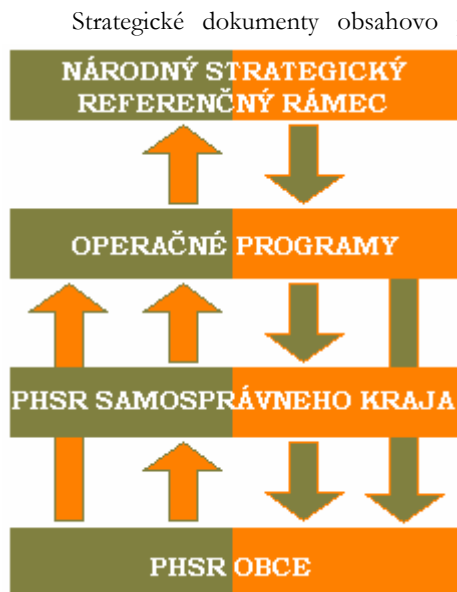
PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR	
CIEĽ	Podpora komunálnych a sociálnych služieb a rozvoj podnikateľských aktivít
ZDÔVODNENIE A PRÍNOS	<p>Podnikateľské prostredie má na území mesta priaznivú štruktúru. V hospodárskej štruktúre mesta má významné zastúpenie kúpeľníctvo a služby s ním spojené. V meste absentuje poskytovanie sociálnych služieb. Zriadením centra sociálnych služieb mesto poskytne priestory, čím eliminuje náklady poskytovateľov sociálnych služieb a zabezpečí starostlivosť pre svojich občanov (seniorov, sociálne slabších). V oblasti komunálnych služieb sa naskytá ďalšia možnosť podnikania, a to nielen v separácii a zhodnocovaní komunálneho (domového) odpadu ale aj v zhodnocovaní biologického odpadu. Zriadenie kompostoviska a spracovanie (výroba) drevnej štiepky (spracovanie odpadu drevnej hmoty vzniknutého údržbou sídelnej zelene a záhrad) je podnikateľským zámerom zahŕňajúcim v sebe finančný aj morálny prínos pre mesto (aj jeho okolie). Podpora samozamestnávania sa je vhodným prvkom boja, resp. prevencie pred vysokou mierou nezamestnanosti.</p>
OPATRENIE č. 1	Podpora podnikateľských činností
AKTIVITY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ pomoc pri zabezpečovaní priestorov a plôch vhodných na prevádzku podnikateľských zámerov prostredníctvom využitia nevyužívaných objektov ➤ poradenská činnosť
ČASOVÝ HORIZONT	2007 - 2017
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajce Teplice ➤ potenciálni investori ➤ občania so záujmom podnikania 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ vlastné zdroje

CESTOVNÝ RUCH A VOĽNÝ ČAS	
CIEĽ	Využitie potenciálu mesta a jeho okolia na rozvoj cestovného ruchu a poskytnutie podmienok pre rozvoj voľnočasových aktivít
ZDÔVODNENIE A PRÍNOS	<p>Rozvoj cestovného ruchu v Rajci Tepliciach je založený na tradícii kúpeľníctva, čo je pochopiteľné. Od tohto je možné odvodzovať ďalšie aktivity a atrakcie, ktoré prispievajú k rozvoju cestovného ruchu. Keďže mesto disponuje historickými prameňmi týkajúcimi sa tradície kúpeľníctva v meste, zriadenie múzea balneotechniky a kúpeľníctva je rozhodne vhodným zámerom na posilnenie cestovného ruchu. Návštevníci ocenia historický prierez vývoja tohto odvetvia cestovného ruchu na území mesta, alebo aj na Slovensku. Nakoľko mesto má partnerské mestá, ktorých dominantou je taktiež kúpeľníctvo, naskytuje sa v tomto smere možnosť realizácie spoločného projektu s cezhraničným dopadom, na ktorý je možné naviazať organizáciou spoločných cezhraničných kultúrnych podujatí a výmenných pobytov.</p> <p>Vybudovaním detských a športových ihrísk a futbalového štadiónu (v areáli školy) bude doplnený celkový vzhľad a funkčné využitie mesta ako vyhľadávaného miesta pre oddych a rekreáciu. Futbalový štadión bude využívaný nielen pri športových podujatiach ale aj pri organizácii kultúrnych podujatí.</p> <p>Prírodný potenciál mesta a jeho okolia otvára možnosti pre voľnočasové aktivity nielen pre občanov mesta a jeho okolia, ale aj pre návštevníkov prostredníctvom oživenia Rajce cyklomagistrály ako aj okolitých turistických trás. Týmto trasám je však potrebné venovať pozornosť a pravidelne prevádzkovať ich údržbu, nakoľko poveternostné podmienky ako aj činnosť človeka negatívnym spôsobom vplývajú na kvalitu týchto trás.</p>

OPATRENIE č. 1	Zriadenie múzea balneotechniky a kúpeľníctva
<p>AKTIVITY</p>	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov – 6 až 12 mesiacov ➤ Spracovanie architektonickej štúdie – 1 mesiac ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) – 1 mesiac ➤ Spracovanie realizačných výkresov – 2 mesiace ➤ Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti – 1 až 2 mesiace ➤ CBA – analýza nákladov a prínosov – 1 až 2 mesiace ➤ Vydanie stavebného povolenia – 3 mesiace <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Stavebný dozor ➤ Zariadenie, výstava exponátov ➤ Kolaudácia
ČASOVÝ HORIZONT	2014 - 2017
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ potenciálny investori ➤ partneri ➤ mikroregión Rajecká dolina 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ súkromné zdroje ➤ zdroje partnerov
OPATRENIE č. 2	Vybudovanie futbalového štadiónu a zázemia v podobe siete detských a športových ihrísk
<p>AKTIVITY</p>	<p>Predinvestičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Vysporiadanie vlastníckych vzťahov ➤ Spracovanie architektonickej štúdie ➤ Spracovanie výkresovej dokumentácie (pre územné konanie, pre stavebné povolenie) ➤ Spracovanie realizačných výkresov ➤ Feasibility study – štúdia uskutočniteľnosti ➤ CBA – analýza nákladov a prínosov ➤ Vydanie stavebného povolenia <p>Investičná fáza:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Získanie zdrojov financovania ➤ Verejné obstarávanie podľa zákona č. 25/2006 o ver. obstarávaní ➤ Realizácia ➤ Stavebný dozor ➤ Kolaudácia
ČASOVÝ HORIZONT	2012 - 2017
REALIZÁTORI/PARTNERI	ZDROJE FINANCOVANIA
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ potenciálny investori 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ súkromné zdroje

OPATRENIE č. 3		Podpora aktívnej formy oddychu	
AKTIVITY		<ul style="list-style-type: none"> ➤ oživenie Rajeckej cyklomagistrály inštaláciou náučných tabúl a značením ➤ značenie turistických chodníkov ➤ značenie náučných chodníkov 	
ČASOVÝ HORIZONT		2007 - 2017	
REALIZÁTORI/PARTNERI		ZDROJE FINANCOVANIA	
<ul style="list-style-type: none"> ➤ mesto Rajecké Teplice ➤ mikroregión Rajecká dolina ➤ Nadácia 21 ➤ Slovenský zväz turizmu 		<ul style="list-style-type: none"> ➤ štrukturálne fondy EÚ ➤ vlastné zdroje ➤ súkromné zdroje 	

10 STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Strategické dokumenty obsahovo prinášajú rozvojové koncepcie, plány, programy a návrhy, ktoré sa zameriavajú na jednotlivé rozvojové oblasti. V zmysle hierarchického rozdelenia územia je aj pri tvorbe strategických dokumentov uplatňovaný princíp hierarchie. Strategické dokumenty vytvárané pre hierarchicky menšie územné jednotky svojimi zámermi naplňujú stratégiu rozvoja vyšších územných jednotiek. Na regionálnej úrovni je smerodajným strategickým dokumentom pre obec Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja, v ktorom sa obec nachádza. Na národnej úrovni túto funkciu plní (pre obdobie 2007 – 2013) Národný strategický referenčný rámec a jeho jednotlivé operačné programy.

10.1 NADREGIONÁLNE STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Strategické zábery mesta Rajecké Teplice svojimi aktivitami naplňujú stratégiu rozvoja hierarchicky vyššieho územného celku, pod ktorý mesto spadá, a to Žilinského samosprávneho kraja.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja je strednodobý programový dokument, ktorým samosprávny kraj plní úlohu starostlivosti o všestranný rozvoj spravovaného územia a potreby jeho obyvateľov. Na jeho základe sa realizuje rozvoj regiónu a jeho cieľom je prispieť k vyváženému sociálno-ekonomickému rozvoju Žilinského kraja a k znižovaniu regionálnych disparít.

Pri tvorbe programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády SR a princípy regionálnej politiky EÚ. V dokumente je definovaná vízia, rámcová predstava o tom, aký by mal byť Žilinský kraj v horizonte 10 – 15 rokov, definuje strategické a špecifické ciele, priority a opatrenia pre vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj regiónu schopného efektívne využívať všetky (prírodné, kultúrne, finančné a ľudské) zdroje za zachovania zdravého životného prostredia.

Strategickou víziou rozvoja Žilinského samosprávneho kraja je vytvorenie podmienok pre ekonomický rozvoj regiónu, ktorý bude schopný efektívne využívať všetky (prírodné, finančné, kultúrne a ľudské) zdroje, pri zachovaní životného prostredia.

PHSR mesta Rajecké Teplice		PHSR Žilinského samosprávneho kraja		
oblasť	opatrenie / aktivita	oblasť	priorita	opatrenie / aktivita
INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja mesta prostredníctvom strategického plánovania</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie strategických dokumentov 	Základná infraštruktúra	Lokálna infraštruktúra	<p>Opatrenie č. 3.3:</p> <p>Budovanie a rozvoj inštitucionálnej infraštruktúry v oblasti regionálnej politiky</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie regionálnych a subregionálnych stratégií
	<p>Opatrenie č. 2:</p> <p>Riešenie dopravnej situácie v meste</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia opatrení zabezpečujúcich plynulosť cestnej premávky (premostenie ulíc) - vybudovanie absentujúcich parkovacích plôch - vybudovanie absentujúcich peších komunikácií - vybudovanie autobusového nástupištia - povrchová úprava cestných a peších komunikácií 			<p>Opatrenie č. 3.4:</p> <p>Budovanie a rozvoj obcí a zachovanie dedičstva vidieka</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia miestnych ciest a mostov - zlepšenie vzhľadu ulíc: úprava chodníkov, verejného osvetlenia - úprava verejných priestranstiev, parkov, chodníkov a rekreačných zón
	<p>Opatrenie č. 3:</p> <p>Úprava verejných priestranstiev a sídelná zeleň</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia námestia - rekonštrukcia verejného osvetlenia - výsadba sídelnej zelene - lesopark 			
	<p>Opatrenie č. 4:</p> <p>Úprava vodných tokov a protipovodňové opatrenia</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie systému odvodňovacích kanálov - regulačné opatrenia 		Environmentálna infraštruktúra	<p>Opatrenie č. 2.1:</p> <p>Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry na rozvoj na ochranu a racionálne využívanie vôd</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - opatrenia na ochranu proti povodňam

PHSR mesta Rajecké Teplice		PHSR Žilinského samosprávneho kraja		
oblasť	opatrenie / aktivita	oblasť	priorita	opatrenie / aktivita
INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	<p>Opatrenie č. 5:</p> <p>Zriadenie centra sociálnych služieb</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie centra sociálnych služieb 	Základná infraštruktúra	Lokálna infraštruktúra	<p>Opatrenie č. 3.1:</p> <p>Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch</p> <p><u>Podopatrenie č. 3.1.3:</u></p> <p>Budovanie a rozvoj sociálnej infraštruktúry</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia alebo vybudovanie zariadení: domovov sociálnych služieb, domovy krízovej intervencie, denné stacionáre, domovy dôchodcov, zariadenia pestúnskej starostlivosti a iné
	<p>Opatrenie č. 6:</p> <p>Rekonštrukcia školských a predškolských zariadení</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia základnej školy - rekonštrukcia materských škôl 			<p>Opatrenie č. 3.1:</p> <p>Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry v regiónoch</p> <p><u>Podopatrenie č. 3.1.1:</u></p> <p>Budovanie a rozvoj školskej infraštruktúry</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia školských zariadení - vybavenie tried

PHSR mesta Rajecké Teplice		PHSR Žilinského samosprávneho kraja		
oblasť	opatrenie / aktivita	oblasť	priorita	opatrenie / aktivita
ĽUDSKÉ ZDROJE	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Vybudovanie vzdelávacieho a kongresového centra</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie centra - vybavenie centra - verejný prístup na internet - aktualizácia knižnice 	Základná infraštruktúra	Lokálna infraštruktúra	<p>Opatrenie č. 3.2:</p> <p>Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poskytnutie lacného a bezpečného pripojenia na internet v regiónoch - použitie internetu na podporu regionálnej politiky
	<p>Opatrenie č. 2:</p> <p>Cielene zamerané vzdelávanie pre potreby lokálneho trhu práce</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie partnerstiev medzi relevantnými subjektmi - analýza potrieb trhu práce - informačný systém trhu práce - realizácia kurzov a školení 	Ľudské zdroje	Rozvoj celoživotného učenia a adaptability pracovnej sily	<p>Opatrenie č. 3.2:</p> <p>Rozvoj ďalšieho vzdelávania s dôrazom na zvýšenie adaptability pracovnej sily</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora realizácie ďalšieho vzdelávania - vykonávanie rekvalifikačných kurzov - informačný systém o trhu práce
	<p>Opatrenie č. 3:</p> <p>Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov mesta</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - verejné besedy - publikačná činnosť 	Základná infraštruktúra	Environmentálna infraštruktúra	<p>Opatrenie č. 2.3:</p> <p>Zlepšenie a rozvoj infraštruktúry odpadového hospodárstva</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora aktivít súvisiacich so separovaným zberom odpadu
	<p>Opatrenie č. 4:</p> <p>Rozvoj vzťahov spolupráce a partnerstva</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváranie partnerstiev - realizácia spoločných konferencií - propagácia partnerstiev 	Cezhraničná spolupráca	Cezhraničná spolupráca	<p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora spoločného rozvoja vzdelávania, školení a výmen

PHSR mesta Rajecké Teplice		PHSR Žilinského samosprávneho kraja		
oblasť	opatrenie / aktivity	oblasť	priorita	opatrenie / aktivity
PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Podpora podnikateľských činností</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poradenská činnosť - pomoc pri zabezpečovaní priestorov 	Priemysel a služby	Rast konkurencieschopnosti priemyslu a služieb s využitím domáceho rastového potenciálu	<p>Opatrenie č. 1.1:</p> <p>Budovanie a rozvoj informačnej spoločnosti pre verejný sektor</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora vzniku nových podnikov
				<p>Opatrenie č. 1.2:</p> <p>Podpora budovania rekonštrukcie infraštruktúry</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora budovania priemyselných parkov - podpora budovania inkubátorov pre začínajúcich podnikateľov a živnostníkov (vhodné priestory)

PHSR mesta Rajecké Teplice		PHSR Žilinského samosprávneho kraja		
oblasť	opatrenie / aktivity	oblasť	priorita	opatrenie / aktivity
CESTOVNÝ RUCH A VOJENÝ ČAS	Opatrenie č. 1: Zriadenie múzea balneotechniky a kúpeľníctva <u>Aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - zriadenie múzea - výstava exponátov 	Príemysel a služby	Rozvoj cestovného ruchu	Opatrenie č. 2.1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu <u>Aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich zariadení cestovného ruchu spravovaných samosprávami
	Opatrenie č. 2: Vybudovanie futbalového štadiónu a zázemia v podobe siete detských a športových ihrísk <u>Aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie štadiónu - vybudovanie detských a športových ihrísk 			Opatrenie č. 2.1: Podpora podnikateľských aktivít cestovného ruchu <u>Aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu (doplňkové služby – športové)
	Opatrenie č. 3: Podpora aktívnej formy oddychu <u>Aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - oživenie Rajeckej cyklomagistrály - značenie turistických chodníkov - značenie náučných chodníkov 			Opatrenie č. 2.1: Podpora budovania a rekonštrukcie infraštruktúry cestovného ruchu <u>Aktivity:</u> <ul style="list-style-type: none"> - budovanie a údržba turistických chodníkov a cyklociest - výroba a inštalácia medzinárodne akceptovaných turistických značení

V dokumente **Analýzy a koncepcie rozvoja cestovného ruchu v Žilinskom samosprávnom kraji** je načrtnutá základná línia smerovania cestovného ruchu v Žilinskom kraji a základná línia podpory rozvoja cestovného ruchu spolu s definovaním parciálnych cieľov na najbližšie obdobie.

Tento koncepčný dokument Žilinského kraja sa môže používať aj ako metodické usmernenie pre tvorbu obecných rozvojových koncepcií cestovného ruchu, ako aj pre plánovanie strategických zámerov subjektov pôsobiacich v cestovnom ruchu.

Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja vychádza z cieľa vytvoriť predpoklady na zabezpečenie trvalého súladu všetkých prírodných, civilizačných a kultúrnych hodnôt územia, najmä so zreteľom na starostlivosť o životné prostredie a ochranu jeho hlavných zložiek – pôdy, vody a ovzdušia. Územný plán koordinuje záujmy štátu so záujmami obcí, podnikateľských a iných subjektov a vytvára nadmiestnu súhrnnú koncepciu pre usporiadanie, využívanie a rozvoj územia. Sleduje nasledovné vybrané ciele:

- vyvážený socio-ekonomický rozvoj regiónu,
- zodpovedné a riadené využívanie prírodných zdrojov,
- ochranu životného prostredia,
- optimalizáciu technickej a dopravnej infraštruktúry,
- a ďalšie.

Ďalšie nadregionálne strategické dokumenty:

- Koncepcia sociálnych služieb, sociálnej prevencie a sociálneho poradenstva v Žilinskom samosprávnom kraji
- stanovy a rokovací poriadok Euroregiónu Beskydy
- program cezhraničnej spolupráce INTERREG SR-PL, INTERREG SR-ČR
- a ďalšie.

10.2 NÁRODNÉ STRATEGICKÉ DOKUMENTY

Základným strategickým dokumentom Slovenskej republiky je **Národný strategický referenčný rámec (NSRR)**, ktorý stanovuje národné priority, ktoré budú spolufinancované zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu v programovacom období 2007-2013 v nadväznosti na Strategické usmernenia Spoločenstva.

NSRR predstavuje súhrnný dokument, ktorý definuje a spája relevantné prvky stratégií EÚ, štátu, sektorov a regiónov s cieľom zabezpečenia maximálnej efektívnosti pri napĺňaní vízie a dosiahnutí strategického cieľa NSRR do roku 2013. základná stratégia je následne rozpracovaná prostredníctvom jednotlivých operačných programov:

- Regionálny operačný program,
- Operačný program Životné prostredie,
- Operačný program Doprava,
- Operačný program Infomatizácia spoločnosti,
- Operačný program Veda a výskum
- Operačný program Konkurencieschopnosť a hospodársky rast,
- Operačný program Zdravotníctvo,
- Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia,
- Operačný program Vzdelávanie,
- Bratislavský kraj

Strategický cieľ na roky 2007 – 2013 formulovaný ako: „Výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť a výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja“ predstavuje nielen pokračovanie trendu približovania sa úrovni EÚ-15 z hľadiska ekonomickej výkonnosti, ale jeho naplnenie predpokladá uskutočnenie kvalitatívnych a štrukturálnych zmien potrebných na zvýšenie konkurencieschopnosti Slovenska a jeho regiónov, a tiež zvýšenie kvality života občanov Slovenskej republiky.

PHSR mesta Rajce Teplice		Národný strategický referenčný rámec SR		
oblasť	opatrenie / aktivity	operačný program	os	opatrenie / aktivity
INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja mesta prostredníctvom strategického plánovania</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vypracovanie strategických dokumentov 	Regionálny operačný program	Rozvoj zariadení občianskej infraštruktúry	<p>Opatrenie č. 2.2</p> <p>Regenerácia sídiel</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava územno-plánovacej dokumentácie, programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja, projektov
	<p>Opatrenie č. 2:</p> <p>Riešenie dopravnej situácie v meste</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia opatrení zabezpečujúcich plynulosť cestnej premávky (premostenie ulíc) - vybudovanie absentujúcich parkovacích plôch - vybudovanie absentujúcich peších komunikácií - vybudovanie autobusového nástupištia - povrchová úprava cestných a peších komunikácií 	Regionálny operačný program	Posilnenie vybavenosti územia	<p>Opatrenie č. 2.1:</p> <p>Regionálne komunikácie zaisťujúce dopravnú obslužnosť regiónu</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia, modernizácia a budovanie ciest II. a III. Triedy vo vlastníctve samosprávnych krajov <p>Opatrenie č. 2.2:</p> <p>Regenerácia sídiel</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - komplexná obnova mestských oblastí
	<p>Opatrenie č. 3:</p> <p>Úprava verejných priestranstiev a sídelná zeleň</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia námestia - rekonštrukcia verejného osvetlenia - výsadba sídelnej zelene - lesopark 			<p>Opatrenie č. 2.2:</p> <p>Regenerácia sídiel</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - komplexná obnova mestských oblastí
	<p>Opatrenie č. 4:</p> <p>Úprava vodných tokov a protipovodňové opatrenia</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie systému odvodňovacích kanálov - regulačné opatrenia 	Životné prostredie	Ochrana pred povodňami	<p>Opatrenie 2.1:</p> <p>Opatrenia na ochranu pred povodňami</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - protipovodňová ochrana územia SR

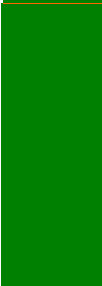
PHSR mesta Rajecké Teplice		Národný strategický referenčný rámec SR		
oblasť	opatrenie / aktivita	operačný program	os	opatrenie / aktivita
INFRAŠTRUKTÚRA A ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	<p>Opatrenie č. 5:</p> <p>Zriadenie centra sociálnych služieb</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie centra sociálnych služieb 	Regionálny operačný program	Rozvoj zariadení občianskej infraštruktúry	<p>Opatrenie č. 1.2:</p> <p>Infraštruktúra sociálnych služieb a sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - budovanie nových a rekonštrukcia existujúcich zariadení sociálnych služieb, sociálno-právnej ochrany a sociálnej kurately, vrátane obstarania vybavenia
	<p>Opatrenie č. 6:</p> <p>Rekonštrukcia školských a predškolských zariadení</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia základnej školy - rekonštrukcia materských škôl 			<p>Opatrenie č. 1.1:</p> <p>Infraštruktúra vzdelávania</p> <p><u>Aktivita:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia, rozširovanie a modernizácia materských, základných a stredných škôl, vrátane obstarania vybavenia

PHSR mesta Rajecké Teplice		Národný strategický referenčný rámec SR		
oblasť	opatrenie / aktivity	operačný program	os	opatrenie / aktivity
ĽUDSKÉ ZDROJE	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Vybudovanie vzdelávacieho a kongresového centra</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie centra - vybavenie centra - verejný prístup na internet - aktualizácia knižnice 	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	<p>Opatrenie č 1.5:</p> <p>Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavby nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu (kongresové centrum)
	<p>Opatrenie č. 2:</p> <p>Cielene zamerané vzdelávanie pre potreby lokálneho trhu práce</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie partnerstiev medzi relevantnými subjektmi - analýza potrieb trhu práce - informačný systém trhu práce - realizácia kurzov a školení 	Zamestnanosť a sociálne inklúzia	Podpora sociálnej inklúzie	<p>Opatrenie č 2.2:</p> <p>Podpora vytvárania rovnosti príležitostí v prístupe na trh práce a podpora integrácie znevýhodnených skupín na trh</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - programy vzdelávania a príprava pre trh práce - programy podpory rovnosti v prístupe ku kvalitnému vzdelávaniu
	<p>Opatrenie č. 3:</p> <p>Zvýšenie environmentálneho povedomia obyvateľov mesta</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - verejné besedy - publikačná činnosť 	Životné prostredie	Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny	<p>Opatrenie č. 5.3:</p> <p>Informačné a propagačné aktivity</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti (semináre, publikačná činnosť)
	<p>Opatrenie č. 4:</p> <p>Rozvoj vzťahov spolupráce a partnerstva</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vytváranie partnerstiev - realizácia spoločných konferencií - propagácia partnerstiev 			

PHSR mesta Rajecké Teplice		Národný strategický referenčný rámec SR		
oblasť	opatrenie / aktivity	operačný program	os	opatrenie / aktivity
PODNIKATEĽSKÝ SEKTOR	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Podpora podnikateľských činností</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - poradenská činnosť - pomoc pri zabezpečovaní priestorov 	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	<p>Opatrenie č. 1.2:</p> <p>Podpora spoločných služieb pre podnikateľov</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora budovania inovačných centier - podpora klastrov a sietí - podpora priemyselných parkov

PHSR mesta Rajecké Teplice		Národný strategický referenčný rámec SR		
oblasť	opatrenie / aktivity	operačný program	os	opatrenie / aktivity
CESTOVNÝ RUCH A VOENÝ ČAS	<p>Opatrenie č. 1:</p> <p>Zriadenie múzea balneotechniky a kúpeľníctva</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - zriadenie múzea - výstava exponátov <p>Opatrenie č. 2:</p> <p>Vybudovanie futbalového štadiónu a zázemia v podobe siete detských a športových ihrísk</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie štadiónu - vybudovanie detských a športových ihrísk 	Konkurencieschopnosť a hospodársky rast	Podpora konkurencieschopnosti podnikov a služieb najmä prostredníctvom inovácií	<p>Opatrenie 1.5:</p> <p>Podpora podnikateľských aktivít v cestovnom ruchu</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavby nových a modernizácia existujúcich zariadení cestovného ruchu - vytváranie nových atrakcií v regiónoch (športových areálov)

	<p>Opatrenie č. 3:</p> <p>Podpora aktívnej formy oddychu</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - oživenie Rajeckej cyklomagistrály - značenie turistických chodníkov - značenie náučných chodníkov	<p>Opatrenie č. 2.2:</p> <p>Regenerácia sídiel</p> <p><u>Aktivity:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - komplexná obnova mestských oblastí
---	--	---

11 ZÁVER

PHSR mesta Rajecké Teplice je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 10 rokov. Dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov a aktivít rozvoja mesta Rajecké Teplice.

Z hľadiska štruktúry je dokument rozdelený na tri základné časti:

- v prvej – analytickej – časti sa venujeme podrobnej analýze súčasného, reálneho stavu mesta,
- v druhej časti sme na základe analýzy vypracovali sústavu silných a slabých stránok mesta a tiež aj príležitostí a ohrození pre mesto v členení na štyri základné oblasti záujmu,
- v tretej, poslednej časti sme vychádzajúc z analýz SWOT vypracovali víziu mesta a stanovili základné stratégie a priority na dosiahnutie tejto vízie v horizonte 10 rokov. V strategickom pláne tiež uvádzame aj aktivity smerujúce k naplneniu priorít a tým dosiahnutiu cieľov.

Schválený PHSR mesta Rajecké Teplice je otvoreným dokumentom, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority a aktivity, prípadne niektoré priority a aktivity sa môžu rušiť.